

ఆంధ్ర సచిత్ర వార్త

పత్రిక

స్త్రీలకు
ప్రత్యేకము

దసరా
సంచిక

10-62

25 నవంబరు

AR

ఆంధ్రసాహిత్యవార పత్రిక

వ్యవస్థాపకులు :
దేశోద్ధారక కాశీనాథుని
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

కుక్రవారం : 5-10-62
సంపుటము : 55 సంచిక : 5
కుభక్త్యత్ సంగీ ఆశ్వియుజమాసం కులి పక్షి

బ్లా పీ త ము :
1908

*
మొట్టమొదటి సంపాదకుడు :
శివలెంక శంకుప్రసాద్

*
సంపాదకుడు :
శివలెంక రాధాకృష్ణ

ఒక సంవత్సరం చందా
వివరాలు

ఇండియా : రూ. 13.00 ఇతర దేశాలు :
పీడమీడ (Sea Mail) రూ. 20.00.
(విమానంద్వారా (Air Mail) : బ్రిటన్,
జర్మనీ, ఇతర యూరోప్, అఫ్రికా దేశాలు-
రూ. 114.00. అమెరికా రూ. 176.50.
ఆస్ట్రేలియా: 135.00.)

విడ్డీపత్రి : 25 న.పై,
సంవత్సర చందా : 18.0-0.

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము
7. తంటుచెట్టిపేటి, మద్రాసు-1

కథాకథలు

మనలోమాట

ఈ వారం ఆంధ్ర సచిత్ర వార పత్రిక దనరా సంచిక స్త్రీలకు ప్రత్యేకం. వనితాలోకానికి సంబంధించిన శీర్షికలు ఎక్కువగా వేశాము.

ఈ పండుగ సమయంలో ఆంధ్ర సోదరీమణుల 'కూచిపూడి నాట్యం' అన్న వ్యాసాన్ని ప్రత్యేక వ్యాసంగా ప్రచురిస్తున్నాము.

(సి)సీతచంద్రిక ప్రజామోదం పొందినట్టు మాకు వచ్చిన లేఖల వల్ల తెలుస్తున్నది.

అలాగే మారిలిన్ మన్రో ఆత్మకథ, ఇప్పుడు ప్రచురిస్తున్న 'గ్రేస్ కెల్లీ కథ'లు కూడా బాగున్నాయని పాఠకులు వ్రాస్తున్నారు.

దనరా సంచిక అయినందువల్ల కొన్ని మామూలు శీర్షికలకు చోటు

లేకపోయింది. వీలునిబట్టి వట్టిసన్నివేశము.

*
ఈ దనరా సందర్భంలో మా పాఠకులకు శుభాభినందనలు అందజేస్తున్నాము.

లోకంసౌకడ

"వద్దులే బాబూ! మనం ట్యాక్సీలో పోవద్దు! వీరవా వీరిందంగట్రా ట్యాక్సీవారాను కూర్చునదిగమించేలా చేయించును?"

విపయానుక్రమణిక

కథలు :

కథకాక — 26
వాన వెలిసింది — 32

సీరియల్ కథలు :

బంగారు పంజరం — 8
'మేమూ-మా రాజగారూ' — 9
పారివంశము — 13
కుమారి కళ (బొమ్మల కథ) — 19
వికాసేత్రాలు — 23

ప్రత్యేక వ్యాసాలు :

దనరా పండుగ సరదాలు — 14

కూచిపూడి నాట్యం — 15

అందం నేర్చుకుంటే వస్తుందా? — 16

శీర్షికలు - వ్యాసం :

ఉత్తరాలు — 3, ఊమెన్ కార్నాన్ — 6,
మ్యాథిల్లీ లేఖ — 7, వివిధ ప్రాంతాల వింత ప్రదేశాలు-10, రాజధాని కలుర్లు-11, పిల్లల విషయంలో (వ్యాసం)-17, వనితావాణి — 18, మనమూ - మనదేహాస్థితి-21, ఇదీ వరస-21, చదువుల్రావు-24, కథకాని కథలు-25, ఆయుధ వూజ (కవిత)-27, వారసలాలు-28, హమేషా-తమాషా-31, చందమామ విందు (గేయం)-37, పెట్టుమీద-49, కొత్త నుడికట్టు-63.

ఇటీవల స్కూల్లో కనిపించిన సింగపూర్ ప్రధాని లీ క్సే యూ.

శ్రీ కృష్ణ

నేను ఇటీవల ఓ వారంలో 'జంపాయి' దక్షిణ భారతంలో గడిపాను. ఇప్పుడు నేను రాయలపేట వచ్చి ఉన్నాను. ఆ పర్యటనను గూర్చి ఇరవయ్యేళ్ల తర్వాత మద్రాసునా, ముమారు ఏళ్ల నెలవులాంటి తర్వాత మధురను చూడటం జరిగింది. ఎప్పుడో చిన్న తాగులు తాడుకున్నానో జోలోనా తల్లిదండ్రులతో కూడా మధురకు వెళ్లాను. అంత చిన్నతనంలోనూ మీవాళ్ళే నుండర మన దేవాలయం నాకు ముచ్చట గొల్పింది. మళ్ళీ ఇంకో సారి చూడాలనిపించింది కూడా. మళ్ళీ ఇటీవల నేను మధురకు వెళ్లినప్పుడు అంతా కొత్తగా ఏవో కొత్త పనులు జరిగినట్లు కన్పించింది. పెద్ద పెద్ద ద్వార-గోపురాలమీది బొమ్మలకు వేసిన కొత్త రంగులు చూడ ముచ్చట ఉన్నాయి.

ఈ దేవాలయాన్ని 1700 సంవత్సరంలో కట్టారట. దేవాలయం చుట్టూ పట్టణం ఉంది. అవేలు ఆ పాత పట్టణం దేవాలయ వంబంధమైన పట్టణం అనే భాగం ఉంటుందేమో. అయినా దేవాలయానికి ఉండే తిల్లి సొందర్యం, దేవాలయ పరిసరంలో మచ్చుకైనా కన్పించదు. పాత హవేలి లాంటివి వర్షపులు కొనివేళారు. వాటిని విక్రయ రూపంలో దుకాణాలుగా తయారుచేసి పారేళారు. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే ఇప్పుడు దేవాలయం చుట్టూ ఉండల్సిన అంశాల్ని మార్చారు.

యూరపుర్ చాలా చోట్ల-ముఖ్యంగా స్కూల్స్ లో ఈ దేవాలయ ప్రతి ఇంటి ముందుగానూ పూజ

శిల్పంలో ఉంటుంది. మన మధురలో ఇప్పుడు దేవాలయ మార్పు తీసుకురావలమైనా అవసరమే అని సాధారణంగా ఉండే దేవాలయ పద్ధతి తిల్పాలు, దేవాలయ వంబంధమైన పద్ధతిలో నిర్మితమైన తిల్పాలు ఇలా వాడవచ్చు. పోయేటం ఏమిటా అనే భావం. దేవాలయం తూర్పు ద్వారం ముందు మీద వైపు వక్కగా హాజీ సాహెబ్ మూసా అనే అథని బట్టల దుకాణం ఉంది. ఈ ఊళ్లో అందరి దగ్గరికన్న ఏక్కుమా అయినప్పుడు సీల్లు బట్టలు విన ఉన్నాయి. ఈయన కులావలోచి కొన్ని మాటలు తన దుకాణంలో చాలా చోట్ల ప్రాసించి పెట్టాడు. తాను గుజరాత్ కు చెందిన వాణ్ణి నుమారు వో వంద సంవత్సరాల క్రితం చాలా గుజరాతీ కుటుంబాలు ఇక్కడ (మధుర) కు వచ్చి స్థిరపడ్డాయని హాజీ సాహెబ్ చెప్పాడు. చక్కటి గుజరాతీ భాషను మాట్లాడాడాయన.

ఇదంతా చూస్తే నా మనస్సు పరిసరి విధానం పోయింది. ఒక ప్రత్యేక దేవాలయం పరిసరంలో గుజరాతీ కుటుంబం చెందిన ఓ మహమ్మదీయుడు వర్షం కొనసాగిస్తున్నాడంటే హిందువుల మత మహమ్మదీయ కీంకర్షణ నిరూపణ యేం కావాలి? ఈ చర్చల్లో హిందువులు తమ దేశంలో ముస్లిం పట్టణం ఏక్కువ తక్కువ భేదాలు లేకపోవటమే గాక, అందరితో పాటు వాళ్ళను కూడా వర్షం వ్యాపారాలకూ స్వయం రామనరణకూ స్వేచ్ఛ ఉండని పరమార్థం వ్యాప్తి.

ఆ మాటల్ని వింటే పాత దేవాలయం

పుంజు రివల్యూషన్, ఈ మాటలకు కూడా లేవుగా.

'అలయ నగరం' అనిపిస్తూ, యాత్రిక న సంగ రూపించిన ఈ మధుర పట్టణం పాత పట్టణంలో మన పాత పట్టి కన్న వయస్సు "పరిశుభ్రంగా ఉంచండి" అనే కోర్కె కూడా మధురై తపాలా కార్యాలయంలో ఉండి విజానికి ఇక్కడి ప్రజలు బీదాల్లో బాగా ఉన్నారే. నేడంతో వాళ్ళకన్నా పరిశుభ్రతగలిగి ఉంటారు.

మదరాసు నుంచి రైల్వే ప్రయాణం చేశాను. అప్పుడప్పుడే వచ్చగా చిక్కగా పెర గుతూ ఉన్న పంట పైరులు నన్నెంతగానో ఆర్పించాయి. ఆనందింతుముందు కొవ్వొత్త క్రిందటిదాగా ఆ ప్రదేశమంతా దున్నరాని బీడ భూముల మయములు! శ్రీ టి. ఎన్. కృష్ణన్ అనే ఆయన ఇంట్లో ఉన్న పశుజాతులు చూస్తే అసాధ్యం, స్వేచ్ఛ, స్వేచ్ఛ, స్వేచ్ఛ దేశం పశుజాతుల వాణ్యతమీ తీసిపోవడం వచ్చింది.

మద్రాసును గూర్చి వాస్తవాలను జ్ఞాపకాలతో 1942 లో నేను చూచివచ్చినట్టి ఇప్పటికీ ఎంతో మార్పు కన్పిస్తున్నాయి. పైగా అసాధ్య పాశ్చాత్యం భోజనంలోని వాణ్యత ఇప్పుడు చాలా పడిపోయింది. ఒక్క మద్రాసు జంభావాళ్ళతో తప్ప ఎక్కడా తిండి ముట్టుకో బుద్ధి కాదు. అయితే ధర కూడా తగ్గించుకున్నారేమో. నేను ఆ ఊళ్లో ఉన్న అర్థ రోజుకు ఏళ్లెక్కువ రూపాయలు వెళ్లిందాను. తిన్నది మాత్రం ఒక పూట భోజనం, ఇన్ని రోజుల ముక్కల్లాంటివి.

రైలు ప్రయాణంలో పెట్టే పాశ్చాత్య పద్ధతి భోజనం ఇంతకన్న బాగా ఉంటుందని చాలామంది చెప్పటంతో ఆ ప్రయత్నం ఏర మించుకున్నాను. రికార్డులో గాని, కడుపు పింపుకో లామీకి గాని భారతీయ పద్ధతి భోజనమే ముఖ్యం, పళ్ళెంలే తినవచ్చునీ అనిపించింది నాకు మాత్రం.

రైల్వేలో భోజనమే 'విరుపాక్షం' అనుకొంటే ఈ సమస్యలన్నీ పెట్టెలో పాకిరిగడ్డ వంటి అద్భుతం. స్నాన సౌకర్యం గది మురికిగా, పీకటి గువాలాగా ఉంది. మనం కొనుక్కున్న టిక్కెట్లు ధరకు తగ్గ సౌకర్యాల మార్పితో తప్ప, పైగా కాంగ్రెస్ ఫర్ములు తన బాధి వినియోగాన్ని రైల్వేలో కూడా ప్రవేశ పెట్టించేమో, అంత శుభ్రంగా కన్పించని ముఖం ఇద్దరు మెక్సెన్ నే మేమవారే యోగం రైల్వే ప్రతిపాదికీ వచ్చు న్నది. ఏ అలంకరణ నిపుణులు నిర్మాణం చేశారో ఏమో ఆ కిటికీలకు 'తెరం'—ఒక్కచిక్కిన పిల్లడి మీది చొక్కాల్లాగా అవి ఎప్పుడూ వేలాడు తుంటాయి. పుత్రంతులమైన తర్వాత విద్యార్థ ఈ సమస్యలన్నీ పెట్టెలో ఇలాంటి మత ప్రయాణం చేస్తున్నందుకు మద్రాసు—మధురై మధ్య అద్భుతం, ఇంకా అలాంటి అయిదు రూపాయలు మార్చామే!

జగజ్జీవనరాగానికి పుణ్యమంటూ తోటి పనిచే రంతా ఇప్పుడు గొప్పవాళ్ళయి పోయారు. వర్ష వర్షరహిత సమాజం భారతదేశ అకడమీ బాగా తోటి పనివాళ్ళందరినీ మూడవ తరగతి సుమాస్తా లుగా పైకి పంపినప్పుడు, ఆ రైల్వే స్థానాల గదులు, స్టాల్ ఫారాలు పరిశుభ్రం చేసేందుకు ఏవరో ఒకరు అవసరం గమక, ఇంకోవర్గం

64-వ పేజీ చూడండి

బంగారుపంజరం

కరమలాదేవి

జరిగిన కథ

కామచంద్ర పురవాస వ్యక్తుడు ప్రసాద కాపుగారి కుమార్తె నిర్మలకు అజంతా వివాహాలు చూడేందుకు సహాధ్యాయి గులన్ వెళ్ళాడగా తోటలో కొడుకొడిచోయి ప్రయాణంపాగి బాధపడున్న ఓ లెక్కర్ దంపతులతో పరిచయం ఏర్పడుతుంది. లెక్కర్ దంపతుల మన

స్థులో నిర్మల స్థాన చేర్చుకుంటుంది. ఆ లెక్కర్ భార్య దుర్మణ్యురాలు నిర్మలకు తన అక్కగారి కుమారుడు ప్రకాష్ తోను, నిర్మల చెల్లెలు వసంతకు వేట పాలెంలోని బడిపంతులుగోసు వివాహం జరిపిస్తుంది. ప్రకాష్ మేనల్లుడూ రెండుగురు సుభాకర్ అనే వ్యక్తిని వివాహం చేసుకుంటుంది.

జీవురించిన ముఖం, కొద్దిగా ఉబ్బిన కళ్ళు చూచుకుంది. ఎవరో తెలిగి, ఆమె వృద్ధయాన్ని అడకత్తెర మధ్య నొక్కుతున్నారు. తల దువ్వుకుని క్రిందికి దిగి వెళ్ళింది.

కాఫీ, ఫలహారాలు పూర్తిచేసి, ఎవరి వసుల్లో వారు మునిగిపోయారు. వంటావిడకు వసులు పురమాయింది, నిర్మల తోటలోకెళ్ళింది. ప్రకాష్ అక్కడే అగుపించాడు. నిర్మల వాలకం చూచి, లాలనగా అడిగాడు, "అలా ఉన్నావేం.....ఇంకా అత్తయ్యను గూర్చేనా?"

నిర్మల పేలవంగా నవ్వింది. "ఏంలేదు. సరిగ్గా నిద్రవట్టలేదు. తలనొప్పిగా ఉంది. అత్తమ్మ ఎలా ఉన్నారు? రాత్రి భోంచెయ్యలేదు...." మాట మార్చేసింది.

"విజంగానా.....వద వెడదాం. నేనూ కూడ

4

ప్రేమించే చెరిసిన కుంకుమలా తూర్పున అరుణోదయకాంటులు ప్రసరిస్తున్నాయి. ఆమె అందానికి ముగ్ధుడై, సూర్యుడు త్వరలోనే విహరణమయ్యాడు కానీ, ప్రయత్నంలో విఫలమయ్యాడు.

అతని పీటమీని చూస్తూ, ఎదురుగా ఉన్న చంద్రుడు నక్కున నవ్వాడు. సూర్యునికి కోపంవచ్చింది కాబోలు తన తీక్షణమైన వేడిమిని పుట్టిస్తున్నాడు.

అప్పటికి గాని, నిర్మలకు మెలకువ రాలేదు. ప్రాద్దేశిక లేచినందుకు సిగ్గుపడింది. గదిలో ఎవ్వరూ లేరు. ముఖం కడుక్కుని, అద్దంలో చూచుకుంది,

రాజగారా గ్రేస్ కెల్లీ

2

గ్రేస్ కెల్లీ, రైన్ బిల్ వివాహ ముగియడం వరకు ప్రపంచమంతా పార్లం ప్రకటించింది. గ్రేస్ అమెరికా నుంచి 23 వేల టన్నుల బరు వైన "కాన్స్టెబుల్" నాకతో వచ్చినప్పుడు రైన్ బిల్ పెండ్లి కుమారునిగా తాళై ఎదురు నవ్వుపాం వెళ్లి ప్రజలందరినీ స్వాగతం ఇచ్చాడు. గ్రేస్ కెల్లీ నాక తీరాన ప్రవేశిస్తూ ఉండగా వివా

నాలు, పాలిక్లార్లు రంజీ రంజీవ్ స్వాగత సూచకంగా నింగిన పగిరెయి.

కోట బయట నుంచి గౌరవార్థం ఫిరంగులు పేల్చారు. సైరన్లు పూరించారు. ఇంత సందర్భం సంబరాలతో రాజ రైన్ బిల్ గ్రేస్ కెల్లీని ఆమె నాక నుంచి తన నాకతోనికి చినుకుని రేపుతో ఆడుగు పెట్టాడు.

గ్రేస్ ఈ ముమ్మై స్వాగతానికి ఆనందం పొందుతూ, తాను భర్తకును మంచుకోవ

బోయి రాజతో ము అ కొత్త ప్రపంచంలో ఆడుగు పెట్టింది.

బి.సిలు మానం వచ్చినిమిదో తేదీ ఉదయం నడకొండు గంటలకు ముగియడం ప్రకారం వైవాహిక తంతు ప్రారంభమైంది. అనంతం, అందోళన పెనవేయగా ఆనాడు రాజగారి 'కంఠకి'కి మూర్ఛ వచ్చేసింది కూడా.

గ్రేస్ కెల్లీ పెళ్లిగాడు వేసుకున్న గులాబీరంగు సిల్క్ రున్నులు ఆమెకు మరింత వన్నె లేచ్చాయి. రాజ రైన్ బిల్ ఆ సందర్భంలో వచ్చిన 'హార్మింగ్ జాజ్' వేసుకున్నాడు. చాకలున్న తాగు వేసు కున్నాడు. ఇద్దరూ ముఖావంగా, గులాబీరంగు ఉన్నారు.

ఆషాఢికి బ ప్రాంతంలో వచ్చిన మెల్లలమిద, రంజీవ్ పింపేను పార్టీ జరిగింది. పుర ప్రముఖులు పాల్గొన్న యీ పిందూ, వివాహానికి ముందుగా మొదలకోలో జరిగే తొలి తంతు, అయిన వెంటనే జరిగింది. చాలా అందంగా, గొప్పగా జరిగింది. ఆరాత్రి అందవకు చెందిన ప్రఖ్యాత బాలెట్ బృందం ఒకటి, "ఓపెరా హౌస్" లో చక్కని ప్రదర్శనం యిచ్చారు. వధూవరులది చూశారు. ఆ సందర్భం తోనే తొలిసారిగా గ్రేస్ కెల్లీ, రాజ ఆమెకు ఇచ్చిన కిరీటాన్ని ముత్యాలు కూర్చిన వడాచాన్ని ధరించింది.

ఆ మర్నాడే వివాహం. ఉదయం పదిహేని గంటలు కొత్తపూర్వమే అతిథులు ప్రజలు మొదలకో రోని చలనరాళ్ళ కాబెల్లెల్ (రైన్ బిల్ నాయం) ముందు వేరుకోపాగాలు. వదిపూర గంటలయ్యేవరికి పిందడి ఖుమడించింది. మరి అయిదు నిమిషాల్లో ఒకసారి అంత సిక్స్ టువై పూయారు. కువ్వదాత తీసుకొనిరాగా గ్రేస్ పక్కాపూచి, వాయిద్యాలు మ్రోగాయి. మొదలకో రాజానికి కాబోయే రాజగార ఆమె చాలా అశుభరసనూ, విలసి గల దుస్తులూ ధరించింది. రెండు నిమిషాల్లో రాజ రైన్ బిల్ కూడా పిందు యూనిఫాంలకు వరించి యోధామయోధునిలాగా నచ్చి ప్రవేశించడంతో కాబెల్లెల్లో సందడి మరింత పెక్కువైంది. సెలెబ్రి థాయాల్ జేకపోలే రాజను అవతల ఉంచి, గ్రేస్ గుడితోనికి ప్రవేశించి ఉండేదే కాదు. ఐనా రైన్ బిల్ కూడా గ్రేస్ మందిరంలోనికి వెళ్ళగానే ఆమెకు కబుకోవాలనే ఆత్రుతతో ఇవలం కాకుతో నిరీక్షిస్తూ ఉండి, నడుపు తోవరికి రాగానే ఆమెకు వచ్చి కలుసుకున్నాడు.

ఆ ఇద్దరూ గంభీరంగా ఉన్నారు. ఇద్దరిలోను వైవాహిక బంధన మంత గట్టిదో, మెత్త మైనదో తమకు తెల్పు వచ్చుట్లు ప్రకారంత గాంభీర్యము మూర్తీభవించి ఉన్నాయి. వివాహ తంతునంతా క్రద్దగా అనువరించిన తరువాత ముక్తు టుంగరాలను ఇరువురకూ మార్చుకోవని 'సురుప్' తాదేశించినపుడు రైన్ బిల్ గ్రేస్ ఉంగరపు నేరికి తోడిన అంగుళీయకము వార్త యిరు క్కుంది. గ్రేస్ వచ్చుచున్నా తెలుసు వెనక్కి తాక్కొని ఉంగరం ప్రేరికి వరిగ్గా నర్దుకుని తిరిగి తెలుసు రైన్ బిల్ కు అందించింది. ఆ కిణ నుంచి ఆమె

—ప్రతి ఏ పిజి మాసం

టాంగనీకారో కిలిమింజారో; కిలిమింజారోలో కాఫీ తోటలు!!

గత సంవత్సరం పూర్తిగా స్వాతంత్ర్యం పొంది కామన్వెల్త్ రాజ్యాల్లోకూడా ఒకటిగా ఉన్న ఆఫ్రికా రాజ్యం 'టాంగనీకా' నిజంగా ఆ పేరుకు తగ్గట్లు చాలా ప్రకృతి రామణీయకర గల దేశం. టాంగనీకా అంటే నదులు నంగమించే చోటులని అర్థమట. నిజం కూడా అంతే.

టాంగనీకాను మూడు పెద్ద నదీస్థలం పరివేష్టించి ఉన్నాయి. ఉత్తరాన ప్రఖ్యాత విక్టోరియా నదీస్థలం ఉన్నది. దక్షిణాన టాంగనీకా నదీవరమున్నది. పశ్చిమాన "న్యాసా లేక్" ఉన్నది. కాస్త అభివృద్ధిచేస్తే చాలు ఈ ఆఫ్రికాను రాజ్యం బ్రహ్మాండమైన టూరిస్టు సెంటర్ (విలాస యాత్రీకులకు)గా తాగిస్తుంది. టాంగనీకాలో ఈ కావ్యంగా కిలిమింజారో కొండలున్నాయి. ఈ ఉన్నత భూముల్లో కాఫీ వంటకు అనువైన వాతావరణం ఉన్నది. ఇక్కడి వర్షావరణం మంచి మేరైన అరేబియా కాఫీగింజల వంటకు అనువైనది. అంతేకాదు ఇటీవల కాఫీతోట ఏర్పాటు ముమ్మరంగా జరుగుతున్నాయి. కమ్మని కాఫీగింజల తోటలను పెంచడానికి స్థానికులకు ఎక్కువ శిక్షణ గలపురుషులు ఉన్నారు. కిలిమింజారో కొండ ప్రాంతమంతా కాఫీ వంటకు మృతమే ప్రకృతికృతం గాకుండా విదేశీ విలాసయాత్రీకులకు ఆనంద కారకమైన ప్రదేశం కూడా.

టాంగనీకా జిరాఫీలు.

ఆఫ్రికాలోని ఇతర ప్రాంతాల వలె టాంగనీకాకు కూడా మంచి రోజులు వచ్చాయి.

ప్రపంచం నాలుగు చెరగుల నించి వస్తారు కిలిమింజారోలో హాయిగా గడపాలని వింతలు చూడాలని జవం! ఈ శిఖరపుటంచులు 19000 అడుగుల ఎత్తున గల ఆకాకాన్ని చుంచిస్తాయి. ప్రపంచంలో ఎత్తైన వాటిలో వీటికి కూడా జాగా ఉన్నది. దీని కొన ఎవ్వరూ మంచుతో కమ్మకుపోయి సూర్య కాంతిలో చూడ ముచ్చటగా ఉంటుంది. కొండవాగుల మధుర జలాలవల్ల ఈ కిలిమింజారో భూముల్లో వచ్చని వైరులు, కాయ గూరలు, అన్ని కాలాల పండించగలుగుతున్నారు. కిలిమింజారో దక్షిణ పల్లపుప్రాంతంలో 'మోషీ' అనేచోటు 'కాఫీ' పెట్టింది పేరు. ఇదో అద్భుతంగా గడవగల ప్రదేశం. ఇంచక్కా ఇక్కడకు మంచి రోడ్లులేకాదు. దీనికి ఎడంగా

విమానాలుకూడా దిగ వీలౌతుంది. ఇక్కడ కాలం ఇట్టే హాయిగా గడిచి పోతుంది. చేపలుపట్టే పిచ్చివాళ్లకు ఇక్కడ ప్రైవేట్ చేటన్ని రకాల చేపలు దొరుకుతాయి. కమ్మనికాఫీ, కమ్మనిప్రకృతిగలహోటలున్నాయి.

ఈ మోషీ నుంచి కిలిమింజారో కొండలపైకి వెళ్లడం తేలిక. కాఫీ మోషీకి మూడువేల నుంచి ఆరువేల అడుగుల ఎత్తున కాఫీ తోటలున్నాయి. కొండను కాగలిస్తూ వడ్డణంలా ఉన్న ఈ తోటలను దాటి కిలిమింజారో కొండలపైకి వెళ్లాలంటే మంచి 'సత్తువ' ఉండాలి. ఇక 'ఆహా' అనిపిస్తుంది. వైగా ఈ కొండలపైకి ఎక్కాలనే ఉబలాటం రానురాను విలాస యాత్రీకుల్లో పెగుగుతున్నది. మోషీలో మంచి వేటగాళ్లకు అవసరమైన మృగ నముదాయముంది. "కిలిమింజారో" లో సహజ వన్యమృగ రక్షణ స్థావరాలున్నవి. ఇందులో ఏనుగులు, జిరాఫీలు మొదలు చిన్న చిన్న అడవి జంతుజాలమంతా ఉన్నది.

కిలిమింజారోలో మోషీ తర్వాత చెప్పదగ్గవి మరెండు నగరాలు, "అరూషా" "టాంగా" అనేవి ఉన్నాయి. "అరూషా" వాగుల్లోనూ, రెండు నదుల్లోనూ కూడా "శెల్ల" (చేపలు)లు కొల్లలు. దాని చుట్టూ గల ప్రకృతి అందం వర్ణనాతీతం. ఈనగరంలో గోల్ఫ్ ఆడుకునేందుకు, టెన్నిస్ ఆడుకునేందుకు మంచి "క్లబ్బు" లున్నాయి. దీనికి దరినే విమానాలు దిగడానికి అనువైన మైదానమున్నది. మంచి బస్సు సర్వీసు కూడా ఉంది. బస్సులో హాయిగా ఎన్నో నగరాలుచూస్తూ వై రోనీ దాకా ఇక్కణ్ణించి పోవచ్చును.

టెంబోమానింగ్ ★

మూసీనది ఒడ్డున కలదు రాజధాని కలదు.

రాజధాని కలదు

మూసీనది ఉద్భవత: రాజధాని ప్రజల కడగండ్రు

సెప్టెంబరు నెలలోనే ఎక్కువ ప్రమాదాలు జరుగుతాయని రాజధానినగరంలో ఓ నమ్మకం ఉంది. జరిగిన ప్రమాదాల బట్టి, ఈ నమ్మకం ఏర్పడిందో, లేకపోతే ప్రజల విశ్వాసానికి అనుకూలంగా ప్రమాదాలు జరుగుతున్నాయో తెలియదు. కాని ఈ రెంటికీ ఏదో సంబంధం మాత్రం ఉన్నట్టే కనిపిస్తుంది. ఎప్పుడో 1908 సంవత్సరంలో మూసీనది మహా పూరంగా పొంగి ఎంతో నష్టాన్ని కలిగించింది. దాని తర్వాత కూడా ఆ నది పొంగుట, తీరం వద్ద కలగటం కూడా జరిగింది. ఇప్పుడు సెప్టెంబరు నెలలోనే రైలు ప్రమాదాలు జరిగింది కూడా సెప్టెంబరులోనే! మళ్ళీ సెప్టెంబరులోనే పూరమైన కుంభ వృద్ధిని రాజధాని ప్రజలు చవిచూచారు. ఎడ తీరం లేకుండా కుంభపోత పోసి మరి వదిలి పెట్టింది. రాజధాని నగరం జలప్రవాహంలో తూగిపోయింది. పోస్ట్ పోగ్ 'పోగ్' అని పిలుచుకుంది. నిజానికి హైదరాబాదు నగరం ఏటి ముంపుకు చాలా దూరంగానే ఉంది! అంటే ఇది నమ్మదగిన కాదు, జీవనము తీసి కూడా

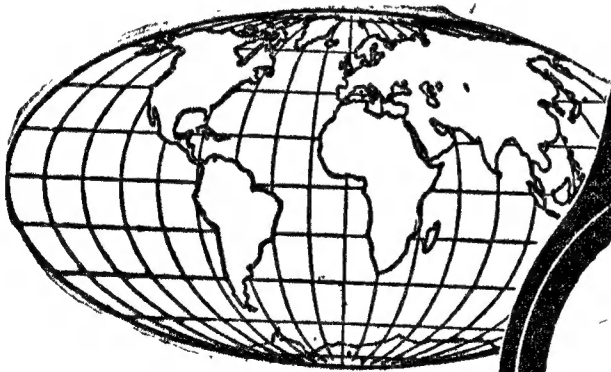
ఈ విధం జరిగిన వరినక ప్రాంతాల్లో తేడా లేవు, అయితే ఏం! వర్షపాతానికి వాడుకలేమిటి! మూసీ ఉండనే ఉంది! దివ్య దివ్య వాగు లన్నింటి కలిసింది పెద్ద పెద్ద నెరుపు లన్నింటి కదుపుతో ఇముడ్చుకుని వికటాబ్ధిహాసం చేసుకుంటూ రాజధాని ప్రజల మీదికి దాడి జరుగుతోంది. నగర మధ్యంలో తారులు ఏర్పరుచుకుంటూ, ఏర్పించి ఏహారం చేస్తూ, వాటి చీలికలనే వదిలిపెట్టింది. అక్షంకు లన్నింటి భేదించుకుంటూ, ఇళ్ళల్లోకి చొచ్చుకుపోయి, ఉన్నవాల్ని తరిమి వెళ్ళగొట్టింది. అమ కళ్ళ ఎదుట నురుగులు కక్కుతూ ప్రవాహం వచ్చి, తమ ఇళ్ళను నిర్వాక్షిణ్యంగా ఆక్రమించుకుంటుంటే, లండన్లో సిపాయిల్లాగ, ఆశక్తులై, నిస్సహాయులై లిక్క మొహం చేసుకొని మామూ ఉండిపోతూనే వచ్చింది. వనపల్లెలు, ముసలివాళ్ళు, కదంబానికి కూడా పిసికలేని ప్రాంతాలు, బరువుగా అడుగులు వేసుకుంటూ, ఎక్కడికి వెళ్ళాలో తెలియక, ఉన్న చోటు నుంచి తప్పుదారిలో తరలి వెళ్ళుతున్న వ్యక్తుల పూర్వాయుధారకంగానే ఉంది! ఈ వానలకు పల్లెలు ప్రాంతాలవారి మని మరీ దుర్భర మయిపోయింది. ఓ మూసీ నది వర్షం! కింద

ఏటిలో ప్రయాణం! మళ్ళీ కేసుంది ఇట్టే నిరాశయు అయ్యారు. ప్రకృతి నిష్కంఠం ముందర మానవశక్తి ఎంతా అనిపిస్తుంది. నిజమే కాని, మానవులు తెయ్యాయనిమి కూడా కొన్ని ఉన్నాయి. చాటిని విస్మరిస్తే ఎట్లాగు? ఎక్కడ కాస్త చోటు కనిపిస్తే అక్కడ మట్టి అడుగులు నాలుగువైపులా పెట్టుకొని, సైని నాలుగైదు వాసాలు నిలబెట్టి, వాటిమీద తాటాకులు వరిచేసి ఇట్టే గృహనిర్మాణం చేపడుకుంటూ వస్తారు వీర ప్రజలు. నిజమే వాళ్ళకూ ఆశ్రయం కావలసిందే! ఆ వర్షం ఎవరిదీ అని ఆలోచించే అవసరం వాళ్ళకు లేదు. అవసరం అప్పించుకుంటే బరియమైనది. మెట్ట ప్రాంతాలు కాని, పల్లెలు ప్రాంతాలు కాని, ఈ దాడుకోవటానికి చోటు వార కటం ప్రధానం. ప్రమాదాలు వచ్చిన్నప్పుడు మానుకో వచ్చని భీమా! మునిసిపాలిటీవారు వర్షానికి, ప్రవృత్తిగానో, ఆలాంటి కట్టడాలకు ఆమోద ముద్ర వేసి ఉంటుంటారు. వర్షం యజమాని ఎన్ని దుర్భాస్సులు పెట్టుకున్నా ప్రయోజనం లేదు. కేవలం ఆశ్రయిత ప్రాంతం. యజమానులు తెయ్యబట్టినట్లా అధిశ్టకావాలి

— రిక్తిక శేఖర నూనె

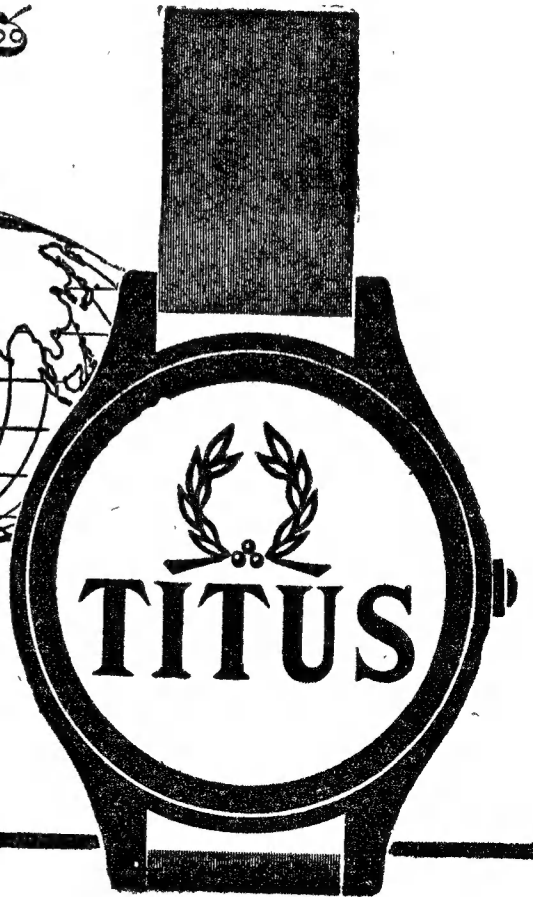
ప్రపంచ ప్రఖ్యాత

స్విస్ వాచీలు

ఇండియాకు

ఇప్పుడు వచ్చినవి

హారిసన్

167, బ్రాడ్వే ౧౬ ఎల్.ఐ.సి. బిల్డింగ్, మాంట్ రోడ్
యందలి తమ షో రూములలో

టైటస్ వాచీల సరిక్రొత్త మోడల్స్
ప్రదర్శనమునకు మిమ్ము ఆహ్వానిస్తున్నాము

సోల్ ఏజెంట్స్

హారిసన్

167, బ్రాడ్వే, మద్రాసు-1.

HT-1-SA

మరియు
ఎల్.ఐ.సి. బిల్డింగ్, మాంట్ రోడ్, మద్రాసు-2.

హరివంశము

సాందీపని పర్వం-75

సృదక్షిణ కొంత తదవు మాటలాడలేదు. ఆమె ఏమో ఆలోచించుచున్నది. పొండ్రుకుడు పరిచీన ముఖారవిందుడై విచిత్ర మందూసము చేసినాడు. సుదక్షిణతో ఇట్లున్నాడు.

“సుదక్షిణ! నీ విప్పుడు ఆచార్య సాందీపని ఏమీ యగును, ఆయన ఎచ్చటికి పోవునని ఆలోచించు చున్నావు. నేను ఒక్కటి చెప్పుదురా! ఆచార్య సాందీపని కాళికను అంత త్వరగా వదలిపెట్టి పోలేరు పోరు. నేనును ధర్మ పరిషత్తునందు కోపముతో నేదో అనియుండును. దానిని ఆయన పట్టించుకొనునా! అదియునుగాక, ఆయన ధర్మ కొవ్వములు తెలిసినాడు. పరిషత్తు ఇష్టమును తెలిసికొనక నేను ధర్మ నిర్ణయము చేసినాను. అది చెల్లదని ఆయన అనును. మరల విచారణము జరగవలయు ననును.”

సుదక్షిణ విచారముగా నవ్వినది. “అయ్యో! స్వామి! అంతటి అధృష్టము గూడన!” అన్నది. అని కంచుకి దిక్కు చూచినది.

“కంచుకి! మహారాజా ఆలోచనము సరి యందువా! నీవు ఆచార్య సాందీపని ఆశ్రమము నకు గూడ పోయి వచ్చితివి!” అన్నది.

కంచుకి ముందు మాటాడలేదు. తర్వాత ఇట్లు చెప్పినాడు: తల్లీ! ఆచార్య సాందీపని నశ్యముగా కాళికనే కాదు. మన రాజ్యమునే వదలిపోవు చున్నాడు.

“ఎట్లా!” అనివాడు పొండ్రుకుడు.

“మరి మహారాజులు అబ్బి అని ఏమనుకొన్నారు” అన్నది సుదక్షిణ. అని ఉప్పురన్నది. “స్వామి! నేను చెప్పనే చెప్పితిని. తాము ధర్మము చేయ వలయును అని. మరి ఆ ధర్మము ఆచార్య సాందీ పని కన్న తెలిసినదా రెప్పుడు! అంతయు నై పోయి నది. ఇప్పుడు విచారింపి లాభమేమి! కాళికలో ఏకటి ప్రవేశించినది.”

అని సుదక్షిణ మరియు విచారించినది.

“కంచుకి! ఏమి అయినది!”

“తల్లీ! నేను ధర్మానన స్థానమునుండి ఆచార్య సాందీపనితో గూడా వారి ఆశ్రమమునకు పోయితిని. అప్పటికే అచ్చట ఆచార్యుణి బ్రాహ్మణ వాడలోని సోమదమ్మలు సహాయపడగా, ఆశ్రమము నంతయు సర్దుట మొదలైనది. నేను అను కొంటిని. ఆచార్యులకు ముందుగనే మహారాజుల నిర్ణయ మిట్లుండునని తెలియునా’ అని!”

“మొదటనుండియు మహారాజుల వైఖరి యేమో తెలియుచునే యున్నది. ఆయనకు ఆచార్య సాందీపనిపై కోప మున్నదని నేను అనును. ఆ కోపము వేరు. అది వేరుచోల.”

పొండ్రుకు దామను చురుక్కున చూచి,

అచ్చటి నుండి కదలి పోబోగా సుదక్షిణ అతనిని అపినది. “స్వామి! తమ చెయ్యమువలన ఎంత జరిగినదో నంతయు వినుడు” అన్నది.

కంచుకిని సంబోధించి “తరువాత” అన్నది.

కంచుకి మరల ఇట్లు చెప్పినాడు. “తల్లీ! ఆచార్యుణి చూచి ఆచార్య సాందీపని మంద హాసము చేసినారు. చేసి శ్రీ కృష్ణుడేవుని దిక్కు “నాయనా! ఇది పిచ్చికాదుటోయీ! ఆశ్రమము నకు ఆశ్రమమునే ఇచ్చటనుండి కదిలించవలయు నని చూచుచున్నది” అనినారు. అంతలో ఆయ నను దుఃఖము విచిత్రమై క్రమ్ముకొన్నది. పిచ్చి ఎత్తిన వానివలె ఆయన ఆ ఆశ్రమము ఉటజము, ఉటజము తిరిగినారు. వృక్షము వృక్షమును తిరి కించినారు. శిష్యులును, నగర బ్రాహ్మణులును ఆయన ఎటుతిరిగిన అటు తిరిగినారు. ఒక్కచో నొక మృగము, కాలు కుంటిపోయినది, కాన్పించినది. ఆచార్యులు దానిని చూచి అగ్గి, దగ్గరకు తీసి కొన్నారు. “చిట్టి! నేను నివలనే అవిటివాడనై పోయినాను. కాళికలను వదిలిపోవలసి వచ్చినజుడు ఏమికాదు!” అనినారు. తల్లీ!”

సుదక్షిణ దక్షిణ హస్తముతో నాతనిని వారింపి నది. భర్తను సంబోధించి “స్వామి! ఆ మృగము తమ ప్రేమకు పాత్రమైనది” అన్నది. ఆమె కంఠము దుఃఖముచేత రుద్దమై పోయినది.

కంచుకి మరల నిట్లుచెప్పినాడు! తల్లీ! ఆచార్య సాందీపని దుఃఖమును నేను చూడలేక పోయినాను. కాళికలనిన ఎవ్వరికి మమకారముండదు? ఇది ముక్తి మంటపముకదా! అవి ముక్తముకదా! కాళికా నగరపు కడనేమిలో నున్న చందాలుతోనైనా పోవు టకు అఖండులుడైనను చాడుకదా! అనంద కాన నంతో అనశమృతి మన్నను భువన సామ్రాజ్యైక్య వైభవముకన్నను అది ఎక్కడనుకదా పెద్దలు చెప్పు దురు! వారణాసితో దోమగూడా ఇంద్రుని ఐరా వతముకన్నను మిన్నయని వేరుగా చెప్పవలయునా! ఎన్ని కల్పములు గడచినను ఎందరు ఎందరు ఇంద్రులుడిందినను, ఎన్ని మన్వంతరములు చని నను, కాళికకు పసిమి తప్పుటయన్నది లేదని కదా వేదములు చెప్పుచున్నవి. ఎచ్చట దేవోత్తము ధైర్య సహకాశి విశ్వనాథుడై వేంచేసి యున్నాడో, ఎచ్చట భాగిరథి సర్వకలుషాలను క్షాళము చేయు చున్నదో, -ఎచ్చట అన్నపూర్ణ, విశాఖాక్షి, ఆకాన్న వారికి అన్నముపెట్టి రక్షించునో, ఆ కాళికను తలచుకొని తలచుకొని ఆచార్య సాందీపని కుమిలి పోయినారన్నచో ఆశ్చర్య మేమి తల్లీ! సర్వ కల్యాణము లకు అదికారణమైన కాళిని, యజమాని అష్ట సిద్ధులకు ఆటపట్టెన కాళిని, సకల జనలోక సంకల్ప కల్పవృక్షమైన కాళిని, అఖిల కలష పీఠమును మెనవు రాకాని కాళిని, ఎట్లావదలి పోగలను ఆయన చిన్నపిల్ల వానివలె విచారించినారు తల్లీ!

ఆకాళికలో యోగమునగా అట్టిదో! అంతటి విప్రుడు, అంతటి వండితుడు, అంతటి ఉపాధ్యాయుడే అట్టులయిచో, ఆ విప్రయోగపు దుఃఖము ఎంతటిదో!....!!

“అవును! కంచుకి! అవును. పూర్వము ఒక కారణమున సాక్షాత్ బ్రహ్మమయిన అగస్త్యులును, తరువాత బాదరాయణ భట్టారకులును తమకు కాళికా విప్రయోగము సంభవించగా, వడిన దుఃఖము విన్నదియే కదా! అగస్త్యులేమో లోక సంసారార్థము కాళికను వీడిరి. బాదరాయణు లేమో, కోపవశమున కాళికకు ఆపదారము చేసి తండ్రి పరమశివునిచేత శివులై వెడలిరి. ఇల్లి ఆయనను కరుణించినది. మరి ఇప్పుడు ఆచార్య సాందీపనియో”

ఆమె దుఃఖము మరియు నధికమైనది. “నేను ఏమి చేయగలను. ఆచార్య సాందీపనియే రాజా జ్ఞును పాలించుచుండగా నేను వారికి ఏమని చెప్పు గలను. స్వామి! తాము ఏమి చేసినారు! ఎంత పని చేసినారు! కాళిక ఇక మిమ్మును, నన్నును క్షమించదు. మిమ్ములను ధర్మము నాచరింప నందుటకు, నన్ను తమనిచేత ఆ ధర్మమును చేయించలేక పోయినందులకు—”

పొండ్రుకుడు మౌనమై యుండిపోయెను.

కంచుకి మరల ఇట్లు చెప్పెను: తల్లీ! తాము అన్యవిధముగానే ఆచార్యులు దుఃఖించిరి. తమకు ఈ కాళికా వియోగ మేల కలిగినదని వాపోయిరి. ‘ఓయీ! ధైర్యమా! నిష్కారణముగా నన్ను కాళిక ఎడబాపుచున్నావే! ప్రాతలు గిరికూట సమున తీర్ణజలౌఘము, జమ్బూకన్యను ఎట్లావదలిపో గలను! మందార మధుర రసాస్పద ఘూర్ణిత నేత్రుని పలుకవాఘని ఎట్లు వదలిపోగలను!

విష్ణుంధకారార్కుని, దుంతివిష్ణు వాయుకుని, మండూక జతరుని ఎట్లు మరువకల్గదును! కాళి క్షేత్రము పంచక్రోము కైవల్య లక్ష్మీ గృహముని క్రుతులు ఆక్రోశించుచుండగా నేను విర్యాగృధుడను దేశాంతరగమన శక్తుకు రాజపంప పొల్పడినాను.

తల్లీ! కాళి! నేను ఏమి చేసినాను!

తల్లీ! గంగా! నేను ఏమి చేసినాను.

తండ్రి! విశ్వనాథ! నన్ను ఏమి చేసినావు. కాళిలో నున్న జనునికి ఏమి కాలి? నేను ఎంత పాపము చేసి ఉండక పోయిన నాకి శిక్ష విధించి నావు! తండ్రి! అంటూ ఆయన పలచిచి నారు మహారాజా! నేడు కాళి నగరమున బ్రాహ్మణుల వాడలలో అగ్ని ఆరాధించబడలేదు. క్షత్రియుల వాడలు నిర్భీయులై ఉన్నవి. వైశ్యులు బేరసారము లుడిగి అడగిపోయినారు. ఉత్తమ శూద్రులు రాజాజ్ఞను విని ధిక్కరిస్తూ న్నారు రాజా! నీ రాజ్యములో నేడు ద్వాపరము గడవక మునుపే కలి ప్రవేశించినది. కాళిక తిరిగి దివోదాసుని వశమై నది. భూదేవతలతోడి, పర్వ దేవతలను కాళికనుండి బహిష్కరింపబడినారు....”

“కంచుకి! కంచుకి! నన్ను నీవు రంపమున కోయుచున్నావు.”

“కాదు! తల్లీ! ఉన్న విషయమును, కన్న

53-వ పేజీ చూడండి

దస్తరా పండుగ సరదాలు

మందరపు. లలిత

దస్తరా పండుగ వస్తుండంటే ఇంటిల్లినాదికి ఎంత సరదా! పెద్దలు పూజా పునస్కారాల పాదాపుడితో మునిగిఉంటే పిన్నలు ఇంటింటికివెళ్ళి, వస్తుబెల్లాలు దండుకునే సందడిలో ఉంటారు. ఆడపిల్లలులేనిది అలికిడే ఉండదు. పండుగ పదిరోజులూ, చిట్టి బొట్టి బాలికలంతా బొమ్మల కొలుపు తీర్చుకుని పేరంటం చేసుకుంటారు.

మహిషాసురునితో తొమ్మిది రోజులు హోరా హోరి సోరాడి, పదోరోజున కాలిమాత ఆలోక కంటకుని హతమార్చింది. కాలికాదేవికి మహిషాసుర మర్దని అనే పేరు రావటాని కిదే కారణం. మహిషాసురమర్దని విజయం సాధించిన శుభదినం విజయ దశమి. దానికే దసరా అని మరోపేరు. మహిషాసురి వర్తంతిగా కారు కాని, మహిషాసురుని పీడ విరగడై ఎ అరోజును ప్రజలు ఏటేటా స్మరించుకుని కృతజ్ఞతా భావంతో మహిషాసురమర్దని విజయోత్సవాన్ని జరుపు కుంటారు. ఆత్మయుజ శుద్ధపాద్యమ మొదలు దశమి వరకు దేవిని మనసారా పూజిస్తారు. దేవీ నవరాత్రులు ఎంతో నైభవంగా జరుగుతాయి.

విజయదశమిరోజునే ఆయుధపూజ కూడా జరుగు తుంది. అజ్ఞాతవాసానికి బయల్దేరేముందు పాండ వులు తమ ఆయుధాలను శ్రీమహాక్షంపై దాచిఉంచి అజ్ఞాతవాసం పూర్తయ్యాక తిరిగివచ్చి తమ ఆయు ధాలను తీసుకున్నారోజా ఇదే. విజయుడు దాచిఉంచిన ఆయుధాలను తిరిగి పరిగ్రహించిన దశమి రోజున పాండవులు ఆయుధపూజ జరుపుతారు. తమ తమ వృత్తుల్లో వాడే వనిముట్లను అనాడు శుభ్రపరచి వసుపు, కంకుమ, గండ్లాక్షలతో, పువ్వులతో పూజి స్తారు. అరోజు రోడ్లవెంబడిచేళ్ళే బిమ్మలు, లారిలు, దిక్ఖాలు, బళ్ళె, వసుపు, కంకుమలను దిద్దుకుని గంధం అలంకుని పూలమాలలంతరించుకుని కలకల తాడుతూ కనిపిస్తాయి. యంత్రతంత్రసహ రకరకాల వనిముట్లు, పూజా పునస్కారాలు అందు కుంటాయి.

ఇతిహాసం మాలా విలాఉన్నా, దీనితో ఒక గూఢార్థం గోచరిస్తున్నది. ఏడాది కొకసార్లైతా, ఆయుధాల గురించి శ్రద్ధ తీసుకోకపోతే అవి ఎందుకూ పనికిరావు.

మా ఇంటికి ఒక నాటాను పోస్టిఫీసుకు అద్దే కిచ్చారు. దశమిరోజున పోస్టుమాస్టరు ఆయుధ పూజంటూ పాదాపుడినడుతుంటే నాన్నగారు ఒకటే ఆశ్చర్యపోయారు. ఆయన నవ్వుతూ, 'ఆయుధపూజే మిటి తెచ్చురా? ఏదో అలా అవకపోతే ■■ ఇవాన్న పని చెయ్యరా. ■■ ప్రాశుమ ఎవరూ తిన్నగా మాడక, తుదకక తగలబడిపోతున్నది!' అన్నారు. అదీ విజయే వాడుకోవటమేగాని, దాని గురించి శ్రద్ధ తీసుకోక పోతే ఏ పరికరమైనా ఎంతకాలమని పని చేస్తుంది?

ఏళ్ళతరబడి దానిని శుభ్రం చెయ్యకుండా ఉంచితే అది తుప్పుపట్టడం, పని చెయ్యకపోవటం, చివరకు మూలపడటం జరుగుతుంది. శుభ్రతమైన ఇటువంటి నియమమంటూ లేకపోతే కనిపించే ఏడాది కొకసార్లైతా ఆయుధాలమీద దుమ్ము దురిపి, వాటి అతి గణీ కమక్కునేవారు ఎక్కువమంది ఉండరు. ఏడాది వరకు వాటి సంగతి పట్టించుకోకుండా ఉంటారా కాదు. కాని, కొంతమంది బద్ధకములు ఉంటారుగా, వారు అదరాదరా పని గడుపుకోవటం తప్పించి, ఆ వనిముట్లను జాగ్రత్తగా చూసుకోరు. అలాంటివారు ఆయుధ పూజ పేరుతో ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించటానికి ఈ పండుగ ఉపయోగపడుతుంది.

ప్రైమరీ స్కూలు పిల్లలకు, ఉపాధ్యాయులకే దసరా సరదాయైన పండుగ. దసరా వస్తున్నదని గానే ఉపాధ్యాయులు దసరా వర్షాలు పేకరించి, పిల్లల చేత వాటిని కంకోపాతం చేయించే పాదాపుడితో ఉంటారు. తర్వాత ఆ పదిరోజులూ పిల్లల ఇళ్ళకు వెళ్ళి, కేబులు గలగలరాడించుకుని వెళ్తారు.

పిల్లలంబులు, పెక్కి క్రిందికి ఎక్కి దిగే కోతి బొమ్మలుపట్టుకుని చివ్విరిబాణబాలికలు ఎంత మురిపి పోతూ ఉంటారు! 'జయ జయ భవ దిగ్విజయ భవ' అంటూ, దసరా వర్షాలను ఏకాభివ్రుదుతుంటే ఎంత ముచ్చటగా ఉంటారు! పిల్లలంబులు, కోతుల బొమ్మక్కునేంతవరకు అమ్మని ఎంత గౌరవెడతారు! నాటిని వేత పట్టుకుంటేచాలు వాళ్ళకు ఎక్కడలేని సరదా, ఎక్కడలేని ఉత్సాహం! ఇంటింటికివెళ్ళి వస్తు బెల్లాలు దండుకోవటం వాళ్ళకు మరింత సరదా. దసరా రాకకు వేయికన్నంతో ఎదురు చూస్తారంటే ఎది సంతోషించాల్సిన విషయంకాదు.

పిల్లలకు నేరూ తిరిగో సులభంగా ఉంటాయి దసరా వర్షాలు. వాటిని పిల్లలు ఉత్సాహంతో నేర్పు కుంటారు. పూర్తిగా రాకపోయినా, వచ్చిన కాస్త వలగురితోపాటూ గట్టిగా అరచి సంతోషిస్తాడ తారు.

దసరా వర్షాలు వచ్చని సులభ కై లో ఉంటాయి. వాటిని పొడుకునే రాగ కూడా పిల్లలకు సులువుగా పట్టుబడదే.

"ఏదయా మీ దయా
మామిద లేదయా

.....

.....

పాతూ బేడైతే పట్టిదిలేదు

అచ్చరూపాయితే అంటేదిలేదు

ముప్పానాయితే ముప్పేదిలేదు

ఇప్పు రూపాయితే పాచ్చగా పుచ్చకుంటాం.

.....

జయ జయ భవ

దిగ్విజయ భవ!

వచ్చిన సంగతిమీటో ఇవి విశదీకరిస్తాయి. 'ఆయ్య పిరికి చాలు అయిదు పరపోలు, పిల్లలకు చాలు పప్పు పల్లాలు' అని చేయవలసిన లాంఛనాలను వివరి స్తాయి. ఆయ్యవారికి, పిల్లలకు లాభదాయకమైన సరదా పండుగ దసరా. ఈపండుగ రోజుల్లో ముఖ్యంగా పిల్లలు ఒకరిమీద మరొకరు బుక్కాగుండ జల్లుకుని ఇల్లాంటిగా తిరుగుతారు. పిల్లలంబులో బుక్కాగుండ పోసి, పిల్లక్కున్నాడితో ఎదుటివారి బట్టలు అధాబు! అది చూస్తే పిల్లలకు మరింత సరదా.

వలే అమ్మకునేవారి పాదాపుడి చెప్పినవసరం లేదు. ముందునుంచి పిల్లలంబులు, కోతులు, బొమ్మల కొలుపులకు బొమ్మలు కయారా చేయటంతో, వారికి తిరికే ఉండదు. పండుగ పేరుతో నాలుగు డబ్బులు చేసుకుంటారు.

ఈ పదిరోజులు ఆడపిల్లలు బొమ్మల కొలుపు పట్టుకుంటారు. గాజబొమ్మలు, మట్టిబొమ్మలు, వెక్కబొమ్మలు, రంగు రంగుల రవ్వమైన బొమ్మ లను పేకరించి కొలుపు తీరుస్తారు. రోజూ కొలు పుకు పోరలిచ్చి, పిండిపంటలతో నైవేద్యం పెడ తారు. ఇంటింటికి వెళ్ళి, బొట్టుపెట్టి పేరంటా నికే పిలుస్తారు. ఇంటికి వచ్చినవాళ్ళకు మర్యాద చేసి, వాయిదాల్చి వసించటం, మరొకరింటికి వెళ్ళి వాయిదాలు తెచ్చుకోవటంలో ఆడపిల్లలకు—అనూట కొస్తే ఆడవాళ్ళకందరికీ సరదా. పండుగరోజున కొత్త బట్టలు తొడుక్కునే సరదా అందరికీ ఉంటే ఈ ముచ్చట ఆడపిల్లలకు మాత్రమే ప్రత్యేకం. కొత్త బట్టలు కట్టుకోవటం, పిండిపంటలు చేసు కుని తినటం ప్రతి పండుగకుఉన్న సరదాలే. దసరాకు ఈ సరదాలతోపాటు మరెన్ని సరదాలున్నాయో మాళారుకదా?

కొత్తగా పెళ్ళయిన అల్లుడిని ఆత్మవారు దసరాకు కూడా పిలుచుకోచ్చే అలవాటుఉంది. కొత్త అల్లుడు దసరానాడు ఆత్మవారింటిలో నకల మర్యా దలు అందుకుని అటు వారి ముచ్చట, ఇటు తన ముచ్చట(లు) తీర్చుకుంటాడు.

కలకల్లాలో దుర్గా పూజ, మై సూరే దసరా ఉత్సవాలు అతి నైభవంగా, నేతృత్వవంగా జరుగు తాయి.

సరదాల రథం దసరా త్వరితగతిని సాగి రావాలని ఎదురుమాచి దెవరు?

సంప్రదాయసిద్ధమైన 'కూచిపూడి నాట్యము'

ఆంధ్ర సోదరీమణులు

మృషి కోరిక మనుగడ, మనశ్శాంతి. ఏదెంతవే
తేకుండా ఏదో రకమైన జంజాబంలో పడిఉండే
స్వక్తికి ఏదో విధమైన విశ్రాంతి, మనస్సుకు
అనందం ఉంటేనే కాని తిరిగి తన కార్యక్రమాలు
సాగించలేదు. అలాంటి వివేచాన్ని కలిగించే
ంతిశక్తలు. అప్పటికప్పు మిమ్మగా మానవ మేధ
స్సును లోబరుచుకొని, అకట్టుకొని ఆనందాన్ని
అందించేది, రాగ భావ తాళాత్మకమూ అయినదీ
వాట్యం. అయానుగతమైన ఈ 'అట' 'పాట'
లో మానవుడు మేను మరచి మికో లోకంలో
ఏదో దివ్యమైన అనుభూతిని పొందుతాడు. అందుకే
నేమో ఈ నాట్యాన్ని దేవతలకు కూడా కాంతిమూ
వాక్కువమూ అయిన దివ్య క్రతువుగా కొనె
కారులు వర్ణించారు.

దేశాన్నిబట్టి కాలాన్నిబట్టి నృత్య విధానాలే
కొత్త కొత్త లేర్పడుతుంటాయి. భారతదేశంలో
మణిపురీ, కథక్, కళాకరీ, రక్షిణ భారతీయో.
భరతనాట్యం—వివిధ నృత్య విధానాలు ఏర్పడటానికి
ఇదే కారణమై ఉంటుంది. అలాంటి వాటిలో
ఒకటై తెలుగువాటి మేటితనాన్ని నిల్పుకున్నదీ కూచి
పూడి నృత్యం. ఇతర నృత్య విధానా లన్నిటివల్లే
కొద్దీయమైన రీతులు కలిగినదీ కూచిపూడి
నృత్యం.

తెలుగువాటి పరిగడ్డతో పుట్టి, తెలుగువాన్ని
ముమ్మూర్చులా రూపొందించుకున్న ఈ కూచి
పూడి నృత్యంతో ఉపయోగించే పాస్త్ర భేదములు
|| ఇతర నృత్య విధానంతో ఉపయోగించిన పాటమే
ఈ నృత్య విధానంతో ఒక ప్రత్యేకతగా చెప్పవచ్చు.
రెండు చేతులతోనూ ప్రదర్శించే ముద్రలకు
దంయుక్త పాస్త్రము ఉంటారు. పుష్ప పుటము,
అంజలి, వతురగ్ర, త్రివలక, పుష్పిత, అవహత్య
జర్జమాదాది 'పేర్లతో ఈ వంయుక్త పాస్త్ర
ముద్రలు 44 ఉన్నాయి. ఇవికాక మనుష్య పాస్త్ర
ములు, దేవతా పాస్త్రములు, మృగ పాస్త్రములూ
కూడా ఎన్నో ఉన్నాయి. ఏటిలో దేవతా పాస్త్రమును
దళావతారములు చూపేందుకు ఉపయోగిస్తారు.
ఈ దళావతారాలు ప్రజలకు విజంగా నయనోత్సవం
కల్గించి ఎంతో ఆనందాన్నిచ్చి ఇహలోక ప్రజా
దరణము పొందుతాయి. ఒకసారి ప్రదర్శించిన
ముద్ర మరెయితసారి చూపకుండా అభినయ
ప్రసారముచేడి ప్రత్యేకత. మో గురుదేవులు
క్రి.వేదానం ఉద్వేగవాదయుని కొద్దిగాను సైనిక
దృష్టిన విధంగానే ప్రదర్శించేవారు.

కూచిపూడి నాట్య ప్రదర్శనంలో ముఖ్యము
రై నవి, శబ్దములు, అంగింపు, జతి స్వరము
తీర్థాన, పదములు, నర్తములు, జావరీలు ముఖ్యము
రై నవి.

కూచిపూడి నాట్యములో అనేకములైన శబ్దా
లున్నవి.

"దళభద్ర వర కుమారుడ నైతివి,
రై నకానుయాగము గాచితివి,
రమికుడ సీతను పెండ్లాడితివి,
రవి కులమున బలవంతుడ నైతివి.

ఈ అంగింపును కూచిపూడి సంప్రదాయంగా
చేర్చినారు. అంగింపులో కేవలం అంగవిన్యాసమే
ప్రదర్శనాంశం. అంతేగాక నాట్యానికి ఓ విధమైన
ఉపోద్ఘాతమున్నా తప్పలేదు.

జతి మార్పుల మమసరించి పాద భేదము ప్రత
ర్శించటము జతి స్వరం. ఈ నాట్యంతో స్వత
జిని ఆరు అడుగులు, ఆరు జతులతో నూడ
ముచ్చటగా ప్రదర్శించవచ్చు. ఈవిధంగానే వర్ణమూ
పదమూ కూడా కూచిపూడి నాట్యంలో ప్రముఖ

ఆంధ్రసోదరీమణులు విజయ, చూరతి

అవి రామ పట్నాభిషేకం ప్రారంభిస్తే రాముని
లింగంపై పూదయంనుముగా ప్రదర్శించవచ్చు.
ప్రహ్లాద శబ్దం కూడా రామ పట్నాభిషేకంతో
తూగ గల్గినదే. ఈ శబ్దము లన్నిటిలోను అతి
జ్వలమైనది, ప్రదర్శనతో నేర్చు చూపేది మండూక
శబ్దం. ఈ శబ్దములలో ఎక్కువ ప్రాధాన్యము అది
నయనానికి ఉంది. అభినయముంటే పూర్తిగా
కాళ్ళూ, చేతులూ కదలమునువి కాదు. మన ప్రద
ర్శనతోవి తానాను ప్రేక్షకులకు పూర్తిగా
అర్థమయ్యేటట్లు చేయుటనే అభినయ విశేషము.
ఈ వంప్రదాయంలో రెండో ముఖ్యంశం
'అంగింపు'. ఇది స్వతహాగా కూచిపూడి నాట్యంలో
తూ. ప్రఖ్యాతి నేదానం శిల్పకళాయుగాలు

స్థానం మోస్తాయి.
గీతమును వలకుతూ దాని అర్థాన్ని పతాకాది
పాస్త్రములతో, భావాన్ని భృష్టి భేదముతో, రాగ
మును పాద విన్యాసం ద్వారాను ప్రదర్శించాలి.
నర్తకులకు భృష్టి ఎప్పుడూ ముద్రితమీదే
ఉండాలి. అక్కడే మనస్సు లగ్నంచేయాలి.
మనస్సు ఎక్కడ ఉంటే భావాలు కూడా అక్కడే
ఉండాలి. అందుకే 'యతో పాస్త్ర స్థితో భృష్టి'.
నర్తకులు గీతాన్ని పాడేరిరాని లేదు. తాము
పేదవులు మాత్రం కరువుతూ వంత పోయి
కూడా ఏర్పాలు చేసుకోవచ్చు.
కూచిపూడి నాట్యంలో భావ కలహం అనేది
51 సేతీ చూడండి

ప్రశ్నకుండా వస్తుంది? అందరికీ వసంగి వాసికలో ఉంటేమా, అందరూ వికలాత్మలే అయితేమా ఇక అందమీ, లేదా అవి ఒక ప్రత్యేకత ఏమిటి? కొందరందంగా ఉండగలవాళ్ళున్నారు. కొందరు రూపూ రేఖా ఉండినీ చేతికిగా అగుపించేవాళ్ళున్నారు!..... కట్టుబాట్లు, తీరూ తెన్నూ, మూలూ మంతి నడకా నడవడికా ఇవన్నీ కలిపితే వ్యక్తిత్వానికి ఒక అర్థం. ఆ అర్థంలోనే అందమనే తత్వం రూపొందు తాయి.

అందాన్ని ఒక తత్వమని నిర్వచించడం కొందరికి విద్వార్థంగాను, ఇంకొందరికి ఒకాంశంగానూ ఉంటుందేమో గాని, కాస్త అలోచించి చూస్తే పొడవ్ దబ్బా, స్త్రీ సీసాలు, ఎన్నివాడేవా అందం రాదని, నిర్మలమైన నవ్వు, మెత్తని మూలూ నేరిస్తే చీర కళ్ళు అమ్మాయిలు కూడా అందంగా ఉంటారని మనకి తెలుస్తుంది. మనవాళ్ళంటారు: “సలాని వంకజాక్షి వాడినన్ని స్త్రీలకూ, పవ్వుడరలకూ, డబ్బుంటే, అది కట్టిప నైలాన్ సిగ్గునిడివి మవ్వు కడితే ఇంచక్కా రాజా పెల్లాం రంభలా ఉంటావని?” కాని, ఇది భ్రమ. కొందరు కొత్తగా బజార్లోకి ఏదేనా స్త్రీ కాని, పొడవ్ కాని, లేదా పెంట్ వస్త్రీ చాలు అది కొని వాడేదాకా నిద్రపోరు. పైగా, బొర్డుగా, పొట్టిగా డబ్బునందు ఛాయలో ఉన్న శ్యామల పల్లవి జార్జెట్ చీర కొనుక్కుంటుంది చాలా నవ్వుగా పీచాగా, కాస్త కృష్ణ వర్ణంలో ఉన్న చీర కొనుక్కుంటుంది అని కొనుక్కుంటుంది. మన ఆదర్శాలకు ఉండే అహం అలాంటిది. కాని, “శ్యామల వంటిని హత్తు కుని, ఆ పిల్ల మందంగా నడుస్తూ ఉంటే రాణించినంతగా, పల్లవి సిల్కు చీరలు సకాళ లాంటి శతకళకు పనికిరాకపోవచ్చును. పైగా నవ్వుగా, పొడుగ్గా పువ్వు వాళ్ళ వంటిని కాస్త ముతక చీరలు, లేతరంగులున్నవి పెద్ద బోర్డర్లలోపునీ రాణిస్తాయి. ఇరుగమ్మ సరిగ్గా పెట్టిందని పొరుగమ్మ ఉరి అన్న పామెతి ప్రకారం చెబుతారు. ఒక అలామకు నవ్వున నత్తు మరో లతాంగి ముక్కున అత్తుకోదు. కాస్త నవ్వుగా మామూలు పైజా (స్త్రీలు ఎత్తు మడమల జోడు వేసుకుంటే, చురుకుగా నడుస్తే అదో అందం. అలా గాకండా కాస్త బారుగావున్న స్త్రీలుకూడా పొడవ్ అనుకుని అవే ధరిస్తే ఎబ్బెట్టుగా ఉంటుంది. చాలామంది ఆడపిల్లలు తమ వంటిని ఏది రాణిస్తుందో ఆ అలంకరణ చేసుకోడం అలవాటు చేసుకోరు. ఎదుట ఉన్న మరో సాటిపిల్ల ఏ అలంకరణ చేసుకున్నదో చూసి, దానికి రెండాకులు ఎక్కువ తామున్నా, అదే అలంకారం చేసుకుంటారు. నగలు, చీరలు, చెప్పులూ, ముఖ్యంగా ఈ మూడూ తరచూ బయటకు వెళ్లే స్త్రీలు బహు భాగతగ్గా ఎన్నిక చేసుకోవాలి. తమకు కావల్సిన “రైట్ మేకప్”కు ఏ సరంజామా కావాలో అదే కొనుక్కోవాలి. కం ఇంటికోమరి ఏ వేషమేనా కారూ, దర్శం ఇత్యాదులు నలుగురి నోళ్ళ మూసేస్తాయని, మనం ఎక్కువ మంది మధ్యతరగతి స్త్రీలు—నంస్కారంకోసం సరదా కోసరమో నాలుగు ముక్కులు చదివినవారూ, సాధారణంగా విమర్శలకు గురి అవుతూ ఉంటాము. ముఖ్యంగా దస్తరాంటి వేడుకల్లో బొమ్మల కొలుపు అనీ, పిలుపులనీ నలుగురూ కలిసి జరుపుకునే విందు, వివేదాలంటాయి. ఈ పండుగలలో రక రకాల వేషధారణ, నగల అలంకరణ, వస్త్రధారణ మనం

చూస్తూంటాము. అందుకనే ముఖ్యంగా తమకు వచ్చిన ప్రతి రంగూ, ప్రతి నగ తన వంటిని ఎంత బాగుంటుందీ అనేసాటి స్త్రీవంటి నెంత రాణిస్తుందీ, అనేది బాగా అలోచించుకోవాలి. “వాకు ముదురు నేరేడుపండు రంగంటే మూవే ఇవ్వం” అని పల్ల నమ్మాయి జరి అంచు పల్ల చీరే, వల్వెట్ జాకెట్ వేసుకోవడమకుందాము. ఎలా ఉంటుంది? దాని పల్ల ఆమె ముచ్చట తీరకపోగా అందరూ, ఆ రంగును కూడా ఆమె ఎదుట తీసి పారేస్తారు. అలాగే, వాకు సాదాగా ఉండాలంటే ఇవ్వం. నేను తెలుపుమాత్రం వాడతానని, అంచు కూడ లేని తెల్లని వస్త్రధారణ చేసి, పిల్లలే మదుట కుంకుమ కూడా మానేసి చేతికో బంగారుగాజు, రెండోచేతికి పొద్దుమైనంత లేతరంగు బెల్లుగల వాచ్ వేసుకునే అమ్మాయిలుంటారు. పిళ్ళకు మొహంతో తెల్లనిరంగువల్ల రావల్సిన కళ రాకపోగా, తెప్పవని పోతారు.

నీరజ కొన్ని స్త్రీ బాగుంది. నేను అదే వాడతాను. అని వెంటనే వారిజ ఓ పామిలిపైజా బాటిల్ కొనేస్తుంది. కాని, ఈ స్త్రీ వారిజకు ఎల్లర్దిక్ అవుతుంది. రాసుకోగానే ఆ పిల్ల మొహం విరగిన కాపీ రంగులా అక్కడక్కడ ముదురుబారిపోతుంది? అలాగే కొన్ని పవ్వుడరలూ, నవ్వులూనూ.....ఇక చీరలు, జుట్టు, ముఖం, కంఠం, రెండు జెడ లల్లులూ, కొన్ని పదితేజోదమనీ.....ఆమె ముఖాలు తెల్లబూలు అగుపించు. పొట్టిపల్ల నవ్వుగలవూ, మరీ పొడుగ్గా లేచితే పైట బారులు పూనివేస్తే ఈ రెండు జెడలు అదోమాదిరి అందాన్నిస్తాయి. ఇదేవిధంగా దీర్ఘ కుంతలాలగుల ఘోర స్తుకమారించే ఆ అమ్మాయిలూ అల్లున బాగరికమమకుంటే జెడ కొనలు పిల్లలపిల్లలూ. పాతకావడికి అందం నేర్చుకో డుంటే ముగ్గా, కీమమ, అనమమకము కూడా కానీ, ఇం చాలా అవసరం.

తన సొంత స్త్రీ అందంగా. అలా అని అభ్యాసం పల్ల కుంతలాల అలంకారం, భూషణం లేకండా రాణింపూ ఉండదు. తెనుగు స్త్రీల అలంకారంలోను, కట్టుబాట్లలోను ఒక రకమైన గుంభన, గంభీరత ఉన్నాయంటారు. ఇవి ఈమధ్య రాణింపుకు రాకపోడం కాలేజీ అమ్మాయిల్లోను “వర్కింగ్ గార్ల్స్” (అసీనుల్లో పని చేసే ఆడపిల్లలోనూ) కూడా అగుపిస్తున్నది. స్వాగతం అనేది ఆడవాళ్ళకు ఇచ్చే అభ్యేస్తాయి. ఇవి స్త్రీలలో సువ్యంగిల నానదన్నట్లే ఇచ్చే పాకిపోతాయి. ఉదాహరణకి గుర్రపుతో జెడలు (హార్స్ టైల్ హేర్ స్టైల్) ఈమధ్య స్వాగతమైంది. ఏ స్త్రీ ప్రకటన చూడటం, లేదా నాయిల్ గుడ్డ అదర్బయిజామెంట్స్ చూడటం.... వెంటనే ఆ మారిగా తయారవడం—ఇది అంతగా రాణించదు. “మాడల్” నింపున్న భంగిమ ఆ వేషాన్ని వేసుకున్న అమ్మాయిలు నడుస్తూంటే రాకపోడమే అందు క్కారణం. అలాగే ఈ హార్స్ టైల్ హేర్ స్టైల్ అనేది ఏడెనిమిదేళ్ల పిల్లలకు బాగా ఉంటుంది. వాళ్ళ చురుకుగా తువ్వాయిల్లా అటూ, ఇటూ గంటు లేస్తారు. గమక—10, 12 నం. 0 దాటిన తర్వాత ఇక ఈ వేషం మానేయ్యాలి. కాని, చాలామంది వయస్సు తిరిగిన స్త్రీలు దీనికి మోజుపడుతున్నారు. కొంతమంది మెడ పొడుగ్గా (శంఖంలాగా) ఉంటుంది. మొహం కోంగా, కళ్ళ పొగ్గా, ముక్కు మారిగా ఉంటుంది. పిళ్ళ కాలరపున్న బొజ్జ వేసుకున్న, లేదా

ఇంగ్లీషు “పి” ఆకారంలో ఉన్న జాకెట్ వేసుకున్నా పెద్ద అంచున్న సాదాచీరమేద రాణిస్తుంది. అయితే ఏ వేషానికేనా ఒకవేళ ఉన్నది. ఏ స్వాగత కే నా నమయమున్నది. డిపెంబరేమానంలో చేతుల్లోని బ్యాకెల్స్ జాకెట్ వేసుకుంటే అదినంగతి కేమిగాని ఆరోగ్యం కూడా సోతుంది. అలాగా కొంద రమ్మాయిలు, ఈమధ్య “రుద్రాక్ష మాలలు” వేసుకుంటున్నారు. వెనుకటికి “శకుంతల” (శాలిదాసుగారి శకుంతల కాదూరెండి) కొంత రాన్ శకుంతల మారిరిగి ఉండాలి అని తువ్వాయి మెడతో కట్టే గజమున్న పైజాపూసల దండలు ధరించే అమ్మాయిల్లో కొందరు వయ్యార బొమ్మలు రాణిస్తారుగాని, పిళ్ళకి సోపు సోయగం ఉండాలి. పైగా నిడుపైన ఒత్తైన కేళాలు ఉండి, వాటిని కొప్పు ముడుచుకుంటేగాని, ఇవి రాణించడంలేదు. పైగా ఈ “మాలలు” వేస్తే అందుకు మాన్ అయ్యే పన్నుని నేత (జరి అంచు) చీరలను కట్టాలి. సరిగ్గా ఈ పూసల పేడకు సరి పోయే “పిక్”, “లివ్స్ క్” వాడాలి. ఇదంతా శ్రమ. కాని, సౌందర్యపోషణ పూరికే వస్తుందా? అందుకనే కొత్త స్వాగతకు ఓపిక లేదా సోపనంతో అమరికా ఉండాలి. లేకపోతే ఏదో అంటారే, తిర్మానికి తిర్మాం ప్రసాదానికి ప్రసాదమనీ అలా అలంకారాలదారి దానిదీ, మన వదలి దానిది అయిపోతుంది. దస్తరాంటి నలుగురూ కలిసి బొమ్మలకొలుపులో, బొమ్మలకొలుపులో అమ్మాయి లెంత తెలివి వీరినానరే, సాత్కృత్యవేషధారణను “ఈవ్నింగ్ షిఫింగ్” అలంకరణను వదిలేసి, కాస్త ముదురుపూలూ, రంగులూ, అంచులూపున్న చీరలు పరికిణీలు, వాటి మీదకు నిండైన బల్లపుజాలు, చేతులకు గాజులు చిన్న పిల్లలైతే లోలోకుల్లు (ఇవేమిటో ఎంతమంది ఆడపిల్లలకు తెలుసు?) మరీ కాస్త పెద్ద మమ్మాయిలైతే దుదుర్లు (దీన్నే “కోడు” అంటారు కొందరు) చేతులకు గాజులు, అసలు ముక్కున కుట్టువుంటే దేసరి, (సూదిగా, పల్లవి ముక్కు ఉంటే ఒంటిరాయి పుడకే అందం) పెట్టుకుని జెడనో, సిగ్నో పూలు తురుముకొని తిరిగి వస్తున్నప్పుడు మెడను సుగంధ గంధం, నోట తాంబూలం, చేత వండూ, తాంబూలం ఉంటాయి గమక దీపాల కాంతుల్లో అవే వెంవెల నోతున్నట్లుంటారు తరుణాంగులు.

అలాగే సందర్భాలను గురించి వస్త్రధారణ అంటే వర్కింగ్ గార్ల్స్” (పై పిమ్మలుగా స్వేచ్ఛలోగా రిపెన్ నిష్టలుగా సనిచేసే అమ్మాయిలు) జ్ఞాపకం వస్తారు. ఒక దశలో గౌనులు వేసుకున్న అమ్మాయిలే ఈ ఉద్యోగులుగాని, ఇప్పుడు మన వాళ్ళూ చదువుకున్న అమ్మాయిలు ఈ ఉద్యోగాల్లో ఉంటున్నారని గమక—చీర వేషధారణ దానితో డెబియో వాచిత్వ మిమాంస చాలామంది స్త్రీలు, పురుషులూ కూడా చేస్తున్నారు. అయితే “వ్యాస విన్సరణ బీలితే” ఇది ముసోరీ ముచ్చటించడానికి వదిలి వేస్తున్నాను. ఇంతకీ వేప్పేదేమిటి అంటే పొడుపుగా డబ్బు పూడ అక్కర్లే బండా అందాన్ని అభ్యాసం చేయొచ్చునని. నిర్మలంగా నవ్వుదానికి ప్రకాంతంగా చూడటానికి తెల్లని వళ్ళూ, నిర్మలమైన కళ్ళూ, పిల్లల మాటతిర్మా; పిటికి విలువ అపారమైంది. అది ను లేదు. తర్కిడు అసక్తి, ఇవే ముఖం! ★

అందం ఏమిటంటే పవ్వుడరలా

“పిల్లల విషయంలో...”

విజయలక్ష్మి

సైన్స్ మూడుకోట్ల జనాభాగల భారతదేశంలో రకరకాల మున్నెత్తులుగల ప్రజలుంటారు. ఇందులో కూడా పెద్దదాళ్ళు పిల్లలయందు చూపే ప్రేమ, శిక్షణ వివిధరకాలుగాను, వివిధరంగాలూ ఉంటాయి. నేటి బాలకులు భవిష్యత్తును నిర్మించే అంధరతులెరిసినదే. ఆ విధముగానే బాలికలు కూడా. “ఏ పుట్టుకో ఏ పామువ్వదే.....!” అను సామెత ఉండనే ఉన్నది. వారిలో ఎందరూ దాక్షిణ్యం, ఇంజనీరింగ్, రాజకీయనాయకులు లువ్వారో!

ఏ వాడ చిలుక ఆ వాడ పలుకున్నట్లు, పిల్లల్ని పిల్లలు పిల్లదర్జుగాను, దాక్షిణ్య పిల్లలు నైదర్జులుగాను అంటారు. ఇదేవిధముగా పెద్ద విషయాల్లో. ప్రాణహాతపాది పిల్లవాడు సాధించే కోరికలను చూస్తూ ఉంటాము.

పిల్లలందరినీ తృప్తిపెట్టాలి, వారి ఎదురు. కనడకరాలాదు. అందువలన గర్వం పెరుగుతుంది. పిల్లలయందు పెద్దవారు ఎంత బాగ్రతపడితే, అంత పుష్టితోకే వస్తారు. పెద్దవారిటుండు పిల్లలు, పిల్లలయందు పెద్దవారు ఒకరి కొకరు అభిమానము, ప్రేమ పెంచుకునియుంటే ఆ సంపాదము ప్రశంసలముగాను, చూడ ముచ్చటగాను ఉంటుంది. పెద్దదాళ్ళు పిల్లలయందు హెచ్చుతగ్గులు చూపించరాదు. ఒక తల్లిగర్వం అన్నింటినీ పిల్లలో వివిధ అభిప్రాయాలు, విభిన్న మనస్తత్వాల కనువిస్తాయి. ఎవరియిం. తాత ప్రసంగించాలో ముఖ్యంగా తల్లికే తెలుస్తుంది. అడవిల్లైతే తల్లికే ఎక్కువ బాధ్యత, మునిల్లైతే తండ్రికి బాధ్యత ఎక్కువ. పిల్లలకు నడు, ఆట సంవత్సరాల్లోపాటుపరచుకొని, తప్పిస్తూ వివక్షణ తెలియదు. (ఈ రోజుల్లో పెద్దవారికే తెలియలేదులేదే) కొందరికే ఇంకా ఆలస్యంగా కూడా తెలియవచ్చును. అంతవైచందలో వారు తెలివితక్కువవారిని భావించరాదు. ఈ పయమలో ఏ ముఝాలు, అభిప్రాయాలైతే పిల్లడ తాయా అనే పిల్లడతాయి. పెంకెతనం, అమితమైన గౌరవము చివ్వుతనమునుండి వృద్ధిపొందకుండా చూడాలి. ప్రేమ కనుక ఎక్కువగా ఉంటే కొంతము ఎక్కువగానే పెట్టుకొనవచ్చు. అంతే గానీ, భయము, భయపు లేకుండా మాత్రము ఉండకూడదు. ముగిసేమైన భయం కూడా అనర్థం అవుతూ ఉంటుంది.

కాన్వెంటులో పెరిగితే క్రమశిక్షణ అంతటా ఉందని కాన్వెంటులోనే చేర్చిస్తారు యుక్తకాలాల్లో. అందరకూ చేర్చిస్తే స్త్రీలును ఉండదు, కానీ, క్రమశిక్షణకు కాన్వెంటు మాత్రమేకాదు, ఇంటివద్ద కూడా చేర్చవచ్చును. కాన్వెంటుకు వెళ్ళినపు, అప్పుటి దర్బారుకు అంబాయిదీ, ఇంటివద్ద సామాన్యంగా అందరిలోపాలు ఉండలేక ప్రత్యేక కోరే పిల్లలు

కూడా ఉన్నారు. జరిగినపోతే వాం, అనమానము పొందవారు. (అట్లాగే అంతా అట్లుండరు.)

(ఈమె సంతానములోనే!) కొందరి పిల్లలలో విధంగాను, మరికొందరి వాంకెముగాను చూచే తల్లిదండ్రులున్నారు. మా మేనమామగారి భార్య పెద్దకూతురును, మూడవ కూతురును, మిగతా వారికన్నా భిన్నంగా చూస్తుంది. పెద్దపిల్లను అత్తగారు పెంచినదని, మూడవకూతురికి అత్తగారి పేరు పెట్టారని వాళ్ళకు రోజూ వివాదాలు. ఇక రెండవ కూతురు, కొడుకు విషయం. రెండవ కూతురుకు తన తల్లిపేరు పెట్టుతాడనంతే ‘మా అమ్మ’, ‘మా తల్లి.....’ అంటుంది. కొడుకు ఒక్కడే అనడం చేత నల్లమాలిన ప్రేమ. ఇది ఆమె ప్రత్యేక. పెంచకములు. వారిలో ఆవి అప్పుడే బలపడినాయి. రెండవ కూతురుయందు ప్రేమ చూపితేరానీ, ఆయన ఆసీనుమంది రాగానే అమ్మాయికి కడుపునొప్పి అని, వాంతులని లేచి రోగాలు చెబుతుంది. (మా అమ్మయ్యకు ‘ఏపెండిస్సెట్’ అనరేమని ఉపదేశించింది) అందుకు ఆయన భయపడి ‘మ్యూల్ ఓమ్మ’ చేయించారు. దాక్షిణ్య విమిలేరు అని చెప్పారు. ఆయన పదిగంటలకు అసీనుకు పోగానే ఆ కూతురు రోజు నమస్తే, (తొక్కుడుబిళ్ళ అంటు సోతుంది. తిరిగి ఆయన వచ్చేవేళ బిల్లులు చూపుకొని, కళ్ళు తిప్పుతూ, అనారోగ్యం ఒక్కణాలు ప్రకటించడం—ఇది ఆమె రోగ లక్షణాలు. తుదకు ఆయనకు విజము తెలిసినది. అనలేక ఊరుకున్నారు. ప్రేమ అంటే ఇదేనా? పెంచకము తెలియదా? దీనికి సమాధానము వాళ్ళకు కూడా తెలియదు. దానిని ప్రేమ అనరు. పొడుచెయ్యడము అంటారనుకుంటాము.

ఇక కొందరు పిల్లలు ముదిగా మాట్లాడుతారు. ఎదురున్నవాళ్ళ నెదరినో చూడడానికి వెళ్ళుము.

వాడికి, చూడు ఏదో చుట్టూరికము కూడా ఉన్నది. అవిడ వాళ్ళ పాపము కలదుగా ‘ఏ మొగుడు ఎవరే వచ్చా?’ అంటే ‘రెడ్డ మోమయ్య’ అని అన్నది. అవిడ వాళ్ళు వచ్చుంది. ఆ పిల్ల నయమ చూడ—వాళ్ళు. సంవత్సరాంతాల్లో ఉంటుంది. దానికి ఆ పిల్ల పాతదాటు ఏమంటుంది చెప్పండి? అవి వాళ్ళు నేర్చిన చిలక పలుకులుగానీ, ఇవేనా ఆ పిల్లకు వచ్చింది—వచ్చిందేనే పిల్లలముందు భారి వివాదా ప్రసక్తి లేరాకంటాను. ఒకవేళ వారికే ఆ అభిప్రాయాలుంటే, వాళ్ళ భేషి సమయము, చోటు చూచుకుని వచ్చింమకోవాలి.

ఏమంటే, మీ అమ్మనానీ మా అమ్మాయికీ చేసుకుందాము. రెండుసంవత్సరాలలో వాడి నడుపు, ఈమె మూడు సేదలు పూర్తి అవుతాయి అన్నది ఒకవిధ అమ్మతో. వాళ్ళు నల్ల మండింది. ఇంతలో అతను వచ్చి, ‘ఏమిటిదా చేసుకొచ్చింది’ అని అడిగాడు. వాడు ఈవిడ ఏమంటుందో భగవంతుడా అని భయము చేసింది. ‘ఏమీ తేలుతున్నీవు ఇంకా రెండేళ్ళు వరుస వుతేగానీ, తేలువు పూర్తికాదని అన్నాను’ అన్నది. (శ్రీమదాశ్వాథా అనుకుని ఇంట్లోకి దూరము. ఇది భార్యకానావాళ్ళకు—మొత్తంగా స్త్రీలకు ఎక్కువగా ఉంటుందని. నా అభిప్రాయము. చేసుకున్నా, చేసుకోవోసోయి. ఎందుకు ఈ పిల్లి నంబావలెనా. ఇది ఇంతలోపాళ్ళకు. ప్రాణ కంకటముగా తయారవుతామని. ఇటువంటి మాటలు అనవద్దు అని కుండ (బద్దలు కొట్టినట్లు) చెప్పే భార్య ఉండదు. ఉన్నా తల్లిదండ్రులకు భయపడి చెప్పలేరు.

ఇక పిల్లల ముఝాలు ఇంటిదగ్గర ఉంటేనేగానీ అయిదుకు పోతే ఎంతో తెలుస్తుంది? దానికి తండ్రి బాధ్యత ఎక్కువ. కొందరు తండ్రులు తమ పిల్లల

బంధువులూ-ఇబ్బందులూ

బంధువులూ, ఇబ్బందులూ అను వ్యాసం చాలా బాగుంది. నేను ఈ వ్యాసంకోసం చాలా రోజులనుండి ఎదురు చూస్తున్నాను. సత్యన్ జయగారు బంధువుల వలన ఎలా ఇబ్బందిపడుతున్నారో తెలిపారు. ఈ వ్యాసం ద్వారానే నా బంధుజనం తిగ్గుతారని ఆశిస్తున్నాను.

కె. యు. బి. ఆర్. ఆర్. (బందరు)

* * *

జీ. సత్యన్ జయ వ్రాసిన వ్యాసం చదివి విచారించా. భర్తవేపువారి బంధువులవస్తే ధూంధాంలు, తండ్రి చుట్టూలవస్తే చక్కగా అడరిస్తారీ అడవారు. మాకు తెలిసివాడ మాఘగారు, అత్తగారు వస్తే ఆమె కొంచెం మునిగినట్లు చేస్తుంది (వారున్నది 2 రోజులే). తల్లి, తండ్రి వస్తే వప్పుతూ, ఇంకా ఉండమంటుంది. మామగారివల్లనేగా అమె, భర్త చక్కగా యుంటున్నారని. అలాటివారిని అవాదరిస్తే బాగుంటుందా?

కొత్తవల్లి రాజరత్నం (భిక్షువూరు)

* * *

“బంధువులూ-ఇబ్బందులూ” వ్యాసము చాలా బాగున్నది. రచయిత్ర బంధువులవలన కలిగే ఇబ్బందులు చక్కగ వివరించారు. రచయిత్రకి మా అభివందనములు.

తుమ్మల బుల్లెమ్మ, వల్లూరి లక్ష్మీశ్వరి (నిడుబ్రోలు)

దాంపత్య జీవితం

ఆచంట కృష్ణవేణిగారు వ్రాసిన “దాంపత్య జీవితం” వ్యాసం బాగానే ఉంది. ఆ వ్యాసంలో ఆమె “కాస్త గడ్డుగుణంకల స్త్రీ కొంచెం అమాయకుడైన వ్యక్తి భర్తగా లభిస్తే, అహంకారంగల భర్తను వంచించినట్లే యితనిని వంచిస్తుంది. ‘ఎప్పుడూ యితే’ హీరోగారిని చూసేవిధంగా చూస్తుంది. అతన్ని కీలు గుర్రంలా తయారు చేస్తుంది. ఆ సంసారమునుచూసి అందరూ ‘హేళన చేసినా ఆమె చలించదు.’ అంటూ వ్రాశారు. అది పొరపాటు. ఎంత గడ్డుగుణంకల స్త్రీకి అయినా, అమాయకుడైన భర్తలభిస్తే అతనియందు (అతని అమాయకత్వమునకు) జాలి,

వనితావాణి

ప్రేమ గౌరవం ఉంటుంది. తనభర్తను అందరూ హేళనచేస్తే ఆమె భరించలేదు. లోకుల నోరు మూయలేక తనభర్తను సర్కారిలో గొప్పవ్యక్తిగా రూపొందించ వలెనని తాపత్రయ వడుతుంది. భర్తను చలకనగాచూస్తే (అరిటాకు పామెతగా) ఆమెకేకడా వస్తుంది? భర్తను కీలుబొమ్మలా అడిస్తోంది” అని ఆమెనే అంటారు కాని ఆ భర్తను అనరుకడా!

కోంఠి మార్కమమారి (సింగిరి)

* * *

“ఒక మధురగీతలాంటిది వివాహము. ఆ గానంలో అప్రతుతులు ఏమాత్రం ఉండకూడదు.” —అబ్బ! ఇంత చక్కని వ్యాఖ్యతో ముగించిన వ్యాసాన్ని అభినందించకుండా ఉండలేను! మొండివట్టు దలకు పోకుండా స్త్రీ పురుషు లిరువురూ వ్యభిచార మెరిగితే అంతకన్నా స్వర్గం వేరే ఉండదు.

స్త్రీలను సహృదయంతో చూడని మగవారిలో ఈ వ్యాసం తప్పక మార్పు తీసుకు వస్తుంది. ‘ఎప్పుడూ ఇంతేలా ఉండే స్త్రీలకుకూడా ఈ రచన ఒక గుణపాఠం..

వరోజాదేవి (పాల్వే)

* * *

ఆచంట కృష్ణవేణిగారు “దాంపత్య జీవితం” కొందరు పురుషులు స్త్రీలను సహృదయంతో చూస్తారని, చూడనివారి గురించే వ్రాసేవన్నారు. అలాగే కొందరు పురుషులు స్త్రీలను సహృదయంతో చూచినా, తిరిగి సహృదయంతో చూడని స్త్రీలగురించి వ్రాశారట.

డి. విజయలక్ష్మి (బరంపురం)

* * *

వ్యాసము చదివాను. చాలా బాగా వ్రాశారు. ఈ వ్యాసంలో ఆమె “భర్తకు యిష్టములేని అలవాట్లు భార్యచూసుకోవాలి. స్త్రీ యిటువంటి త్యాగాలు చెయ్యాలి అన్నారు.” ఎందుకని! స్త్రీకి యిష్టము లేని అలవాట్లు భర్త ఏమైనా మానతాడా? మానమనే కనుక భార్యలంటే” నా యిష్టం నేను మానము

ఎలాగైతేనే? మనస్సుకొరకు వచ్చానని నాకేమీ మైన అలవాట్లు అన్నీ మానుకోవాలా? “అంటూ హేళనగా నవ్వుతాడుగదా! మరియిది ఎవ్వరూ పట్టించుకోరే” అని వ్రాశారు. ఇది నన్నా ఆకర్షించింది. నిజంగా పురుషుణ్ణి ఎవరూ పట్టించుకోరు. అతను తప్పుచేసినా ఘనుడే. అదేమంటే? అది పురుష లక్షణమంటాడు. ఏం చేస్తాము? స్త్రీకి నక్కతి, పురుషుడు కలిసి విధించిన శిక్ష అలాంటిది.

టి. నరకాదేవి (పెదముల్తేవి)

* * *

ఈ వ్యాసం చదివాక మాదాంపత్యాన్నికూడా చెప్పి అని తోచింది. మావారు నేనుకూడా ఏమాత్రం అభిప్రాయ శ్రేణులవచ్చినా సర్దుకు పోతాము. నావల్ల ఏదైనా పొరపాటు జరిగినావారు సర్దుకుంటారు. మా దాంపత్యం ఎంతో సుఖంగా సంతోషంగా గడిగడిచి పోతోంది.

ఎ. సావిత్రిదేవి (కొత్తవల్లి)

* * *

కృష్ణవేణిగారు వ్రాసిన ‘దాంపత్య జీవితం’ వ్యాసం బాగానే ఉంది. కాని కొన్నిచోట్ల మౌనతరచన అవసరంగాపొందింది. రచయిత్రగారు వ్రాసినట్లు దాంపత్య జీవితంలోగూడ భార్యభర్తల వరసపురము గౌరవం యిచ్చి పుచ్చుకోవడం పాటిస్తే, లేనిపోని చిక్కులు పొరచ

భిస్తాయి. ప్రేమానురాగం కాలవాలమైన ఒక మధుర ఫుట్టుమే దాంపత్య జీవితం. పవిత్రమైన వైవాహిక బంధంలో ప్రేమానురాగంకే తావుంది! కాని గౌరవం ఇచ్చి పొందటం ప్రారంభిస్తే కొద్ది కాలంలోనే వసంత కాలంవంటి జీవిత యాత్రతో — ఒకరు ఎక్కువ, ఒకరు తక్కువ అనుభావం ఏర్పడి జీవితపథంలో చాలా అడ్డంకులకు, అగచాట్లకు గురి కావల్సి వస్తుంది.

కొలను సుగుణ (ఒడిపిలవంచ)

* * *

“దాంపత్య జీవితం” వ్యాసం చదివాను. వ్యక్తి ప్రవర్తన చిన్నప్పటినుండి వారు పెరిగిన వాతావరణం మీదా వారిప్రవృత్తిమీద ఆధారపడి వుంటుందని సరిగానే వ్రాశారు. కాని, చదువుకొని స్త్రీ అయితే

చెడిపోతున్నా ఊరుకుంటారు. కాని, వారిని మాస్టర్లు గానీ, ఇతరులుగానీ ఏమన్నాంటే ఊరుకోరు. స్కూలులో చదువుతున్నప్పుడు చదువు వెషయమే కాకుండా పిల్లల ప్రవర్తనపై కూడా అధ్యాపకులకు బాధ్యత ఉంటుందిగదా! ఏ అడవిల్లె నైనా, వారే దై నాలంటే చూస్తూ ఊరుకోవాలి; (ప్రతి విషయంలోను అంతే) కాని, గురువులు ఏమీ అనరాదు. అంటే, తల్లితండ్రులు క్రరలు తీసుకుని దండెత్తుతారు. ఈ విధంగా ఉంటే పూర్వం గురుకులాలలో విద్య ఏ రకంగా కొనసాగింది? మాకు ఒక్క పిల్లవాడు, వాడిని అంటే ఊరుకోమని మాస్టర్లమీద తగాదాకి చెడితే ఎంత అర్థరహితంగా ఉంటుంది చెప్పండి. గురువులకు ఏ పిల్లలైనా ఒకటే. ఫలవానికి ఒక్కపిల్లవాడు కనుక ముద్దుగా చూడాలి అనుకుంటారా? ఇది ఆలోచించరూ. ఈ విధముగా

పిల్లల విషయంలో

పిల్లలకు మాస్టర్లు అంటే భయం ఎప్పటికీ రాదు. కొందరు పిల్లలు మాస్టర్లను తిడతారు. చాటుగా తిడితే, వచ్చే ప్రయోజనమేమిటో! ఇందుకు పెద్ద వాళ్ళ ఊరుకోవడము పొరబాటు.

“మా అమ్మాయి చదువుకునేటప్పుడు చాలా బుద్ధిమంతురాలు అనిపించుకుని మరీ నూనింది. ఇక్కడ వందిన తల స్కూలులోను, స్కూలులో వందిన తల ఇక్కడ ఎత్తేద్ది. ఈ రోజులలో పిల్లలు చాలా అవస్థగా ప్రవర్తిస్తున్నారు” అని అన్నది మాకు తెలిసిన అదిద మా అమ్మతో. ‘ఎవరి పిల్లలు వాళ్ళకు మంచివారేరేరేరే’ అని మా అమ్మ అంటే అవిడకు కోపంవచ్చింది. ఈ ప్రసక్తికి కారణం

నేను చదువుకోవడము. పరోక్షంగా దెప్పిపాడకడమే తన ఉద్దేశముగాని, బయట ఎలా ఉండేది తనకు తెలియదు. ఇటువంటి మాటలవలన ప్రయోజనములేదు. ఇది విమర్శనకు వ్రాయడంలేదు. ఇలా ఎంతకాలం కొనసాగుతాయి? ఎప్పుటికైనా పరిస్థితులు మారుతాయా?

మన పాఠశాల వలన పిల్లలు పాడవుతున్నారు. మన సంతానమీద అనవసరమైన నమ్మకము లోను, ప్రేమతోను పాడుచేస్తున్నామని ఆలోచించము. నేను వ్రాసిన దానిలో బాధ కలిగించే దుంటే మన్నించండి. పిల్లలకు రెండు మూడు సంవత్సరాలు వచ్చిన తరువాత పెంపకము జాగ్రత్తగా ఉండాలి: పెరుగుతున్న వ్యక్తంలోంటివారు కనుక!

ఎదురువాదన చేయటం జరుగుతుందని తీర్పు చేయటం సమంజసముగాలేదు. ప్రస్తుత కాలంలో వారివారి పరిస్థితులనుబట్టి అపాంభావంగా ప్రవర్తించేవారు స్త్రీలతోను పున్నూరు పురుషులతోను పున్నారు. నేరుగా ఎదిరించలేని పరిస్థితులలో మాయోపాయంచేత భార్యను భర్తగాని, భర్తను భార్యగాని ఎదిరించడమనేది, వారివారి మనో ప్రవృత్తులమీద ఆధారపడి వుంటుంది.

అంతేగాని స్త్రీ మాత్రమే మాయోపాయం వస్తుతుందని, పురుషుడు ఆ విధంగా ఆలోచించలేడని అవటం నబబుకాదు.
 * * *
 వ్యాసం చాలా బాగుంది. దాంపత్య జీవితంలోవుండే సత్యాన్ని ఈమె బాగా గ్రహించారు. వారితో నేనూ ఏకీభవిస్తున్నాను. భర్తకి అనుగుణంగా భార్య సర్దు

కుస్తున్నాడు భర్త కూడా; ఎందుకు సర్దుకోకూడదు? కృష్ణ వేణీగారు వ్రాసినట్లుగా యిదేమీ పూర్వకాలం కాదు. రోజు రోజుకీ ఉద్వేగాలు, ఆచారాలు మారు తున్నాయి. భర్త అన్నదెల్లా భార్య వెయ్యాలని ఎక్కడాలేదు. ఆమెకి ఏలున్నవే వేస్తుంది, కాని అన్ని చేయలేదు. ఇది ప్రతిభర్తా గమనించాలి. లేకపోతే దాంపత్య జీవితంలో సుఖమనేది వుండదు. (శిమతి. పి. రత్నమాల (సికింద్రాబాద్) ★

● కుమారి కళ- 4

బొమ్మలకథ- దేవిక.

తేలుగు పత్రికలన్నిటిలోనూ ఆంధ్రనచిత్ర వారపత్రిక
సర్క్యులేషన్ అత్యధికమైనది!

తలపోటునుంచి
పూర్తిగా
విముక్తి పొందండి

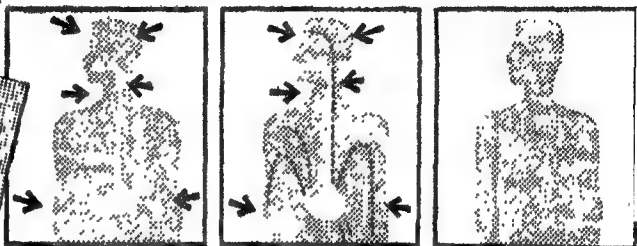
ప్రపంచమంతా లక్షలాది మందికి కుటుంబ ఔషధం. 'ఆస్ప్రో' మీ శరీరంలో బాధిత భాగాల మీద నేరుగా పనిచేస్తుంది. 'ఆస్ప్రో' తలనొప్పులను పూర్తిగా నయం చేస్తుంది. పంటనొప్పి, వెన్నుపోటు, ఐహిష్ట నొప్పులు, కీళ్లలోను, అవయవాలలోను, కలిగే బిరుసుతనం, నరాల నలుపు, మొదలైన నొప్పులూ బాధలను కూడా 'ఆస్ప్రో' నయంచేస్తుంది. కుటుంబంలో అందరికోసము 'ఆస్ప్రో'ను దగ్గర పెట్టుకొనండి.

'ఆస్ప్రో'

ఇంటెల్ల పాదికీ

“ఆస్ప్రో” పనిచేసే విధం చూడండి

విడిపోతుంది 'ఆస్ప్రో' నేనుకోగానే విడిపోవడం మొదలు పెడుతుంది. 'ఆస్ప్రో' రక్త కొద్ది క్షణాలలో మొదలవుతుంది.

వ్యాధిస్తుంది లక్షలాది మామూలుగా మి రక్త ప్రవాహంతో అతి త్వరగా బాధిత భాగాలు తేరతాయి. తక్షణం ఉచిత మనం మొదలవుతుంది.

వివారిస్తుంది బాధ వివారింకగానే 'ఆస్ప్రో' మీ శరీరం మంచి ఉపనంపారించు కొంటుంది. మిమ్ము ఆరోగ్యంగా, ఆనందంగా పుండేతుంది.

కోశ, ఉత్తరంనుంచి
వీలైనన వడ్డీ
కావాలి అడగండి

'ఆస్ప్రో' తీసుకొనండి

తిరిగి నిజముగా స్వస్థత పొందండి

వికొలస్ వారి N తయారు నాణ్యతకు మరియు శుద్ధతకు గ్యారంటీ కలదు

A.O. 120 TEL.

ఉదరపరీక్ష

డా॥ గాలి వాలనుందరరావు

ఉదర పరీక్షలో పరిపీక్షణ (Inspection) లో సాధారణంగా కనుపించే చిహ్నములు. తెల్లని అడ్డగీతలు. తెలుగుదేశంలో కొన్ని భాగాల్లో క్షేత్ర వంలో పొట్టమీద నూది కాల్చి వాతలుపెట్టి ఆచారం ఉంది. ఇందువల్ల కలిగే లాభం ఏమిటో తెలియదు. ఆ మచ్చలుమాత్రం జన్మాంతమూ ఉంటవి. కాని, ఉదర పరీక్షలో గమనించదగినవి ఈ గీతలుకావు. సాధారణంగా చర్మానికి ఒక రంగు ఉంటుంది. ఉదరం బహుకాలం ఉబ్బి ఉన్నప్పుడు, ఉదరకుడ్డం పొగి, చర్మంలోఉండే రంగువస్తు అంతరిస్తుంది.

అలా అంతరించినచోట రేఖాకృతిగం తెల్లని మచ్చలు ఏర్పడతవి. ఉబ్బరమునుబట్టి, ఈ అడ్డమచ్చల పొడు గూ, వెడల్పూ అధారపడిఉంటుంది. గర్భధారణ చేసిన స్త్రీలలో ఈ రేఖలు విధిగా ఏర్పడి ఉంటవి. వీటిని గర్భరేఖలు (Striagra vidarum) అంటారు. జలోదరం ఏర్పడ్డ పరిశోమా ఈ గీతలు కనుపిస్తవి. ఏ కారణంచేతనయినావరే, కడుపు చాలాకాలం ఉబ్బి ఉన్నప్పుడూ ఈ గీతలు ఏర్పడతవి. ఈ గీతలున్నప్పుడు కడుపును ఉబ్బరించిఉంచే పరిస్థితి ఏదో ఏర్పడిఉన్నదని గ్రహించవచ్చును.

ఉదరకుడ్డంలో రంగుధంగానీ, ఆ రంగుధమునుండి చిము, నీరు, రక్తము కారడంగానీ ఉన్నదేమో గమనించాలి. ఉదరంలో కేస్తరు ఏర్పడ్డప్పుడూ, క్షయ వ్యాధి ఏర్పడిప్పుడూ ఈ పరిస్థితి సక్కుతుగా ఏర్పడవచ్చును. శరీరాంతరాళములకు బహిష్కరణచేసే సంబంధం ఏర్పరచే ద్వారములను "ఫిస్టులా" (Fistula) అంటారు. అంతరాళములను క్రమింపిఉండే గోడలో వాళములలాగా ఈ ఫిస్టులాలు ఏర్పడతవి. ఇవి వివ్యాకృతగా మారవు. ఈ ఫిస్టు -41- పేజీ చూడండి

ఇదీ పరస-11

నుందర్

నుందర్

లక్మే వానిషింగ్ క్రీం మీ అందాన్ని బహిర్గతం చేస్తుందేగాని తానుమాత్రం కనబడదు!

ఇది తేలికైన మంచులాంటి క్రీము, దీనిని రాసుకొంటే కనబడదు. అయితే దీనిమీద పొడరు సమంగా పరుచుకొని చక్కగా నిలుస్తుంది. దీనితో మీచాయ, సర్వదా మృదువుగా వుంటుంది. ఎంతో మెత్తగా ఆకర్షణీయంగా వుంటుంది. మీ మొఖాన్ని అత్యంత ఆకర్షణీయంగా చేసుకొనేటందుకు, మొదట లక్మే వానిషింగ్ క్రీం రాసుకొనండి. దానిమీద, లక్మే ఫేస్ పౌడరు అదుకొనండి, పట్టులా మెత్తనైన మేక అప్ మీ శరీర భాయతో అద్భుతంగా కలిసిపోతుంది.

లక్మే

జ రి గి న క థ

నిచు? నగరంలో శృంగారమంజరి
రంగనాథుని హేమసుందరి. ఒక అర్ధ
రాత్రి ఆమెను కలుసుకొనివచ్చిన రంగ
నాథుడు, కావలివారిని గాయపరిచి
పోతాడు. గజదొంగ అనుకుంటారు నగర
వాసులు. తలారి వేళ్ళచూతతో పాటుకుమా
రై ల నిద్రించి దొంగతనం సంగతి విచా
రిస్తాడు. మాణిక్యవల్లి హేమసుందరి రంగ
నాథుల రహస్యం తిరుమలరెడ్డికి తెలు
తుంది. స్నేహితుడు గోపాలయ్య ఎంత
చెప్పినా వినక రంగనాథుడు, హేమ
సుందరి తోసం ఆలయగోపురమీదకి
పోయి సింహాచలాన్ని ఎదుర్కొని బలమైన
గాయ లతో ఇంటికి చేరుకుంటాడు. తిరు
మలరెడ్డి ద్రోహం తెలుసుకున్న మాణిక్య
వల్లి హేమసుందరి రంగనాథులు
కలుసుకునే ఏర్పాటు చేయాలని సంక
ల్పించుకుంటుంది. శాంచారమ్మ
సాయంతో రంగనాథుడు హేమ
సుందరిని కలుసుకుంటాడు. తిరుమలరెడ్డి
ఇంట్లో దొంగతనం జరుగుతుంది. రంగ
నాథుడు, హేమసుందరి శ్రీగంగం
పారిపోతారు. హేమసుందరి కన్యగాదని
రంగనాథుడు తెలుసుకుంటాడు. ఆతని
మిత్రుడు గోపాలయ్యవలన స్వగ్రామం
లోని స్థితిగతులు తెలుసుకుంటాడు.

15

గోపాలయ్య వెళ్లిపోయిన తరువాత రంగనాథు
కుడు మరికొంత పేదటివరకు విశ్రాంతి
ప్రతిమలా నిలబడి ఉన్నారుమని ఒక వేడి
విట్టూర్పు విడిచిపెట్టాడు. క్షణకాలం వివరీత
మయిన వేదనతో అతని హృదయం స్తంభించింది.
ఇక ప్రపంచంలో తా నొక్కడే ఏకాకిగా నిల
బడ్డట్టు స్ఫురించింది. అతనికి గోపాలయ్యకన్న
ఆత్మీయ మిత్రు డెవ్వడు లేడు! అటునంటి
వాడే ఈనాడు తన సరసన కూర్చుని భోజనం
చెయ్యడానికే సంకోచించాడు! ఇక తండ్రి తనమాట
తలపెట్టగానే భగ్గుమని మండిపడుతున్నాడు. చిన్న
వాటినించి కడగొట్టు కుమారుడని ఎంతో అప్యాయంగా
పెంచిన కన్నతల్లి కూడా ఆయనమాట
కెదురాడలేక మాట్లాడ కూరుకొన్నది. మరి అన్న
లిద్దరు తన గోడే తలపెట్టుకపోవడంలో అశ్రుర్యం
ఏమి ఉన్నది? హేమసుందరి కూడా ఎప్పటి
కయినా తన దారిని తను తరలిపోగలదని గోపా
లయ్య గట్టిగా హెచ్చరించాడు. కాని రంగనాథు
కుని కంతటి అపసమ్మకం కలగలేదు. అయినా
చిన్న అనుమాన మేదో లోలోపల కొంచెం పీడిం
చక పోలేదు! కన్న తల్లిదండ్రులే దులిపివేసు
కొన్న తరువాత ఏక్కడినించో వచ్చిన హేమ
సుందరి కలకాలం తానే దైవమని నమ్ముకొని

—42 వ పేజీ చూడండి

చదువులాను

సిద్ధుశ్రీగారు
మీరునున్నారు
సేసినదారులు
దూరమునందు
మీరునున్నారు
మీరునున్నారు

అసలుమీరు
మీరునున్నారు
మీరునున్నారు
మీరునున్నారు
మీరునున్నారు
మీరునున్నారు

ఈదారులు
మీరునున్నారు
మీరునున్నారు
మీరునున్నారు
మీరునున్నారు
మీరునున్నారు

సత్యమూర్తి

తద తాన తద

డేంజర్ సిగ్నల్?

(మొదటి బహుమతి)

మా బాబాయికి గుంటూరు నుంచి హుబ్లీకి బదిలీ కావడంవల్ల, బాబాయి, నేనూ, మా చెల్లీ కారులోనే హుబ్లీకి ప్రయాణం కట్టాము. బల్లారిదాకా ప్రయాణం బాగా సాగింది. బల్లారిలో మా యింట్లో రెండు రోజులుండి మరి హుబ్లీకి బయలుదేరాం. మేము రాణి బెన్నూరు దాటగానే 'తుంగ' నది దగ్గరకు వచ్చింది కారు. మా చెల్లీకి కళ్లు తిరిగి నా చీర చెంగు మీద వాంతి చేసుకున్నది. కారు ఆపి నదిలో చీర చెరగు బాగా కడిగి తడి చెంజో ఆలాగే వచ్చి కూర్చున్నా. కారు కదిలింది. మా బాబాయి ఊరుకోక, 'తడి చెరగు కారు కిటికీలోంచి బయటికి నదిలి వేయి, గాలికి తొందరగా ఆరి పోతుందని' చెప్పాడు. నేను ఆలానే చేశాను. కొద్దిసేపటికి మా ఎదురుగా విసున్న ఒక లారీ ఆగిపోయింది. మా కారు అలానే పోవడం చూసి, మళ్లీ లారీ స్టార్చయింది. ఇలా ఏదాడు మార్లు జరిగడంతో మా బాబాయి అర్థంకాక నా పైపు చూశాడు. ఉన్నట్టుండి పెద్ద పెట్టున నవ్వారు. నేను తెల్లజోయి ఏం జరిగిందని అడిగాను. నా చీర చెంగు

వైపు ప్రేలితో చూసాడు. నేను అటువైపుచూస్తే, ఎట్టని చీర కొంగు గాలిలో రెపరెప లావడం కనిపించింది. అప్పుడు జోధవడింది నాకు మా ఎదురుగా వచ్చే లారీలు ఎందుకు ఆగిపోయేవో.

సున (జల్లారి)

* * *
అమ్మా! టోపీయే!

(రెండవ బహుమతి)

అని మేము చదువుచున్న రోజులు. అప్పటికి మా ఇంటి ప్రక్కనే ఒక కుటుంబము ఉండేది. వారికి రి సంగి ల అబ్బాయి ఉండే వాడు మా ఊరిలోనే ఒక అతను తిరుతి ప్త్యులవంశము, మరొకరు తల్లి పోవులవంశము జుత్తు తియించు కొని గాంధీగారి టోపీని పెట్టు కొనిరి. ఏరి టోపీని చూచిన ఈ అబ్బాయి ముచ్చటగా తల్లినిద్దకు వెళ్ళి "అమ్మా! టోపీయే!" అని మారాము చేశాడు. దానికి ఆవిడ "జుత్తు తియించుకొన్న వారికే టోపీ కాని నీ కేమిటని" అన్నారు. వెంటనే ఆ అబ్బాయి మంగలి పావునకు పోయి సాఫ్ట్ గా గుండు చేయించుకొని ఇంటికి వచ్చాడు. అప్పుడు తిరిగి, 'నేను గుండు చేయించుకొని వచ్చాను. ఇక నాకు కూడా టోపీ కొను' అని ఆమెను అడిగాడు. ఆవిడ తెల్లజోయినది

కుమారుని ఘన కార్యమునకు. ఇప్పటికీ ఆ అబ్బాయికి టోపీ ముచ్చట తీరలేదు. ఇది విని మే మందరము 'టోపీ ఇంకా కొనలేదా?' అని నవ్వుతూంటాం.

మహరి వి. కృష్ణ (అలమండ)

* * *
అరే! బచ్చికొనికాల్

(రెండవ బహుమతి)

ఈ మధ్యను మా ఊరిలో "శ్రీకృష్ణరాయబారము" అను నాటక ప్రదర్శనము అతి వైభవోపేతముగా జరిగింది. నటవర్గములో భీముని పాత్ర ధరించిన షేక్ మస్తాన్ (సింహగర్జనతో) స్టేజీ మీదికి వచ్చాడు. స్టేజీమీదనే ప్రక్షాళన తన కుమారుణ్ణి (4 సం.లు) కూర్చో పెట్టాడు. భీముడు రౌద్రస్వరధానమైన వ్యక్తియై చదువనారంభించాడు. ఇంతలో ఆ చిన్నపిల్లవాడు సింహగర్జనకు అధిగడి "అడబా" (బనాన్నా) అని కేక వేశాడు. భీముడు (మస్తాన్) తన పద్యమును సగములో ఆపి "అరే బచ్చికోనికాల్" (ఒకే పిల్లవాణ్ణి తీరా) అని, వెంటనే తిరుపాణి సగమునుంచి పద్యమును చదవ నారంభించెను. ఆ పంక్తిను చూసి ప్రేక్షకులంతా ఒక్కసారి గొల్లుమని నవ్వారు.

భా. రహమతుల్లా (హమారు)

వక్రమంక రామారావు

పెరద్యాన్నంగా బూట్లు విప్పుకుంటున్న సుబ్బారావు 'సుబ్బా' అన్న సుభద్రమ్మగారి పిలుపుకు ఉలిక్కిపడ్డమాట వాస్తవం. నిజం చెప్పిల్పినస్తే సుబ్బారావుకు ఉలిక్కిపడటం కొత్తకాదు. ■
మధ్య క్లాసులో శ్యామలవంక తదేకంగా చూస్తూ వ్యవహారాలతో విహరిస్తుండగా లెక్కరర్ —
“సుబ్బారావుగారూ! పాతం ఇటు” అన్నప్పుడు నిజంగా ఉలిక్కిపడ్డాడు. అలాగే మరోసారి సినిమాలో శంకరం భుజంచరచి ‘సుబ్బా’ అనగానే ఉలిక్కిపడి మామూలు మనిషియ్యాడు. ఇలా లెక్క చూస్తే ఈసారి ఉలిక్కిపడటం వేలసంఖ్యలోనే వస్తుంది.

అయితే ఈసారి ఉలిక్కిపడటంలో ఒక కొత్త దనం ఉంది. ఇన్నాళ్ళూ ఉలిక్కిపడటంలో ఒకే తరహా ధ్వనిస్తుంది. కాని ఈసారి ఒక ప్రత్యేకమయిన అలోచనా సముద్రంలోంచి అమాంతంగా వచ్చి ఒడ్డున పడలేక తబ్బిబై ఉలిక్కిపడ్డాడు. అయితే అతన్ని ఇంత అగాధంలోకి తీసుకుపోయిన ఆలోచన ఏమిటో తెలుసుకోవాల్సివుంది.

ఉండచుట్టే టేబిల్ మీద పడేసిన ఒక పత్రిక ప్యాసు గాలికి పురివిప్పుకుని గంతులేస్తోంది. పత్రిక చేతిలోకి తీసుకున్న సుభద్రమ్మగారు సుబ్బారావు మోవానికి కారణం తెలుసుకోలేక అతని ముఖంలోకి ఒకసారి, పత్రికతో బొమ్మలవైపు మరోసారి చూశారు. సుబ్బారావు ముఖంలో మార్పు లేదు. ఏదో తీవ్రమైన ఆలోచనతో కొట్టుకుంటున్నట్లు మాత్రం రూఢిగా చెప్పొచ్చు.

“సుబ్బా! ఏమిటా ఆ తెగని ఆలోచన?” ఇది సుభద్రమ్మగారి ప్రశ్న.

“..... ఆ ఏమీ లేదు. ఆ పత్రికలో దీపావళి కథలపోటీ ప్రకటనపడింది. దానికి ఓ మాంచి కథ వ్రాసి పంపిద్దామని.....”

“..... ఆలోచిస్తున్నానంటారు. దానికేం తరువాత చూడొచ్చుగాని ముందు భోజనానికి లే! పొద్దున్నసగా పోయాన్.... ఇప్పుడు రావటం మీ వాళ్ళగారు చూస్తే.....”

“సరే, అది ఎప్పుడూ ఉండేదే! పద. అన్నం వడ్డించు”—సుబ్బారావు బట్టలు మార్చుకుంటూ అన్నాడు. సుభద్రమ్మగారు వంటింటివైపు వెళ్ళారు.

* * *
‘సుబ్బారావ్! ఏం చదువుతున్నావ్?’ అంటే ‘బి. ఎ స్టే నల్ ఇయర్’ అంటాడు సుబ్బారావు. అతడు తరచు అబద్ధాలాడతాడని కాలేజీలో ప్రచారమున్నా, ఈ విషయంలో మాత్రం అణు మాత్రంకూడా అబద్ధంలేదు. అయితే.. ఈమధ్య సుబ్బారావుకి జీవితమే ఓ సమస్యయి కూర్చుంది. ‘ఇంతకీ నిన్ను అంతగా వేధించే సమస్య ఏమిటి సుబ్బారావ్?’ అంటే “బద్ధకంగా నిద్దరోతున్న వా వృద్ధయిపిణు అలాఅలా మీటి రాగాలవన చేసి మేల్కొలిపి, మధురగానలహారితో మత్తెక్కించిన మందగమన అందకుండా ఆటలాడిస్తే ఏ పురుషుడు సహించగలడు? నేనూ మామూలు మనిషినే!

జీవితాన్ని అల్లిబిల్లిగా అల్లుకుని, నవనవలు స్పష్టించుకుని, వాటినుండి విముక్తిపొందలేక అలమటించటం నాకు వేడుకకాదు. కాని ఎంత కారణమన్నా ఈ ఆలోచనలు నానుంచి దూరం కావటంలేదు; ఇంజనీరునుక రైలుపెట్టెల్లా నా మనసుతోపాటే వరుసగా పరుగెడుతున్నాయి.....నా హృదయవీణను మీటివ మందగమన 'శ్యామల'. ఆమె తొలిసారి నన్ను ఉద్దేశించి 'సుబ్బారావుగారూ! మీ జనరల్ నాల్గవ నోట్లు ఒకసారి ఇస్తారా' అన్నప్పుడు నా హృదయవీణ తీగెలు నవరించుకుని టిప్పుటిప్పులాడింది. నా పీఠాగారానికి అదే తొలి నాదం. నా ఊహాజగతికి, నా ప్రేమసాధానికి ఆనాటి ఆ పిలువే పునాది. ఆ పిలుపుతోనే మేడలు కట్టాను. కోటలు నిర్మించాను. కాని అపిలుపు...నేడు....అలా అలా దూరమైపోతుందంటే నే నేమైపోతాను? నా మేడలన్నీ పునాదులతో నేలమట్టం కావాలనిందేనా....' చాలామంది సుబ్బారావును వాగుడు కాయ అంటారు. సుబ్బారావుకు కవిత్వం రాకపోయినా ఈ విషయంలో (బట్టిపట్టికావచ్చు) అనర్గళంగా మాట్లాడగలడు. ఈమాటే అతని ముఖంమందు అంటే 'ఏం చేయమంటావు? నా హృదయపరితాప విముక్తికి అంతకంటే మరో మంచిమార్గంలేదు' అంటాడు. అంతటితో అతనితో కబుర్లకు ఓ అంతంటూ కలిగించకపోతే అది నమ్మద్రంలా, లీనమవటానికి వేరే చోటులేక కొట్టుమిట్టాడిపోతుంది. అందుకే సుబ్బారావుతో ఎవరు మాట్లాడినా పిలుయంతో తెంచుకుందుకు పిలుగా మాట్లాడతారు.

భోజనంచేసేవచ్చిన సుబ్బారావు అరిచేతులు తుడుచుకుంటూ టేబిల్ మీదికి సిగరెట్ పెట్టె అందుకుని సిగరెట్ నోట్లో ఉంచి నిప్పుముట్టించాడు. 'శ్యామల' పాడుగాటి శిరోజాల్లా సిగరెట్ పాగలు పైపైకి పోతున్నాయి. 'ఒరేయ్! ఒరేయ్!! ఏమి నాన్నగారు చూస్తే కొనములుగుతుంది.. జాగ్రత్త' సుభద్రమ్మగారి హెచ్చరికకు మరోసారి ఉలిక్కిపడి 'నాన్నగారు వస్తూంటే కాస్తంత దగ్గు' అన్నాడు సుబ్బారావు.

'అలాగేకాని జాగ్రత్త సుమీ! ఆయనసలే కోపిష్టి, మనిషి' అంటూ అటుగా వెళ్ళిపోయిందామె. మూడు సిగరెట్లు పరభరరానుప్రీతి అయినా అతని ఆలోచనకు ఓ ఒడ్డుంటూ దొరకలేదు. 'ఇన్ని పత్రికలు చదివాను, ఇన్ని నవలలు చదివాను.. నెడనది ఒక్క ఐడియా, సింగిల్ థాట్.. ఛీ ఛీ దొరకటం లేదు. కథలు రాయటంలో ఇంత నీకాకుందని ఇంత పరకూ తెలియలేదు.... పోనీ పాతపత్రికల్లోది వీరయినా కాస్తంత మొగ్గవేయించి ఓ కథంటూ తయారుచేస్తే సరిపోతుంది.....'

భీరువా తెరచి చూచిన సుబ్బారావు అయిదారు నిముషాలపాటు కొయ్యబొమ్మలా నిలబడిపోయాడు. నిన్నునే పత్రికలన్నీ ఆమోసినట్లు గుర్తొచ్చింది. 'అయినా' ఈమధ్య వెలువడ్డ సంచికల్లోనే కాపీ కొడితే మరి దారుణంగా ఉంటుంది. సుబ్బారావు బుర్రకు మరోసారి పనిచెప్పాడు. గడియారం మరో గంట ముందుకు పోయేసరికి మరో రెండు సిగరెట్లు గుల్లలు నేలమీదకు వలస వచ్చాయి. అయినా ఎటు

అంధ్రసాహిత్యచరిత్ర

ఆయుధపూజ!

వీధాజీ

ద్రివి యివాళ కాబోలు కవిత్వమ్

రేపు అవుతుందిలే నిజమ్

ఇది ఇవాల్చి కల

రేపు పండుతుందిలే ఇల.

ఆటమ్ బాంబులో వెలిగించు

నీ ప్రపంచంలో రాతిరుండదు

మారణాయుధాల శక్తికి పిండి

మల్లించు నదీ జలాలను పంటపొలాలకు.

నీ సైన్యాన్ని పిలిపించు

నీ హెచ్ బామ్ బు శక్తి నదిలించు

నైరాశ్యాన్ని చంపించు

నలుదిక్కులా శాంతి వెలిగించు.

నీ విమానాల నెగిరించు

రవాణా సౌకర్యాలు పెంచు

దూరాల మధ్య తేడాలు తొంచు

తేడాల మధ్య భేదాలు త్రుంచు.

నీ మరటాంకుల నదిలించి దున్ను

ఈ భూమాత పచ్చగా నవ్వు

నువ్వీ ఆయుధపూజ జరుపు

నిండు శాంతిసౌఖ్యాలు రేపు.

నువ్వీ ఆయుధపూజ జరుపు!

పండు మంచి పంటలు రేపు!!

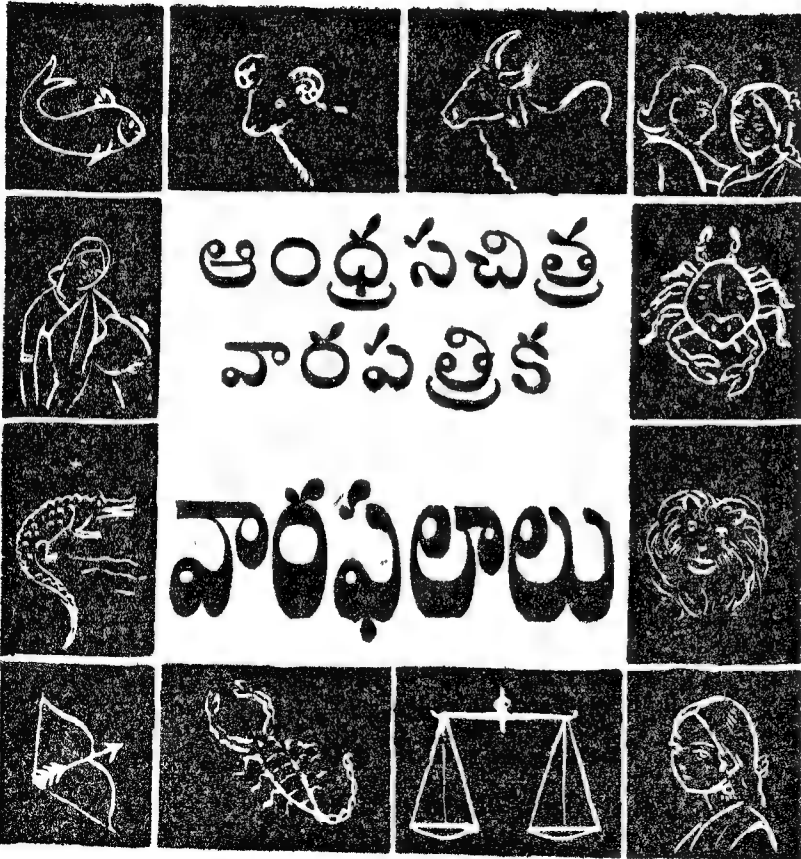
ఆరోచన తెగలేదు. 'ఛీ. ఛీ. ప్రాయటం మానేస్తే పరి గౌడన వదుల్తుంది. ఈపిచ్చి ఆలోచనలతో చికాకెత్తిపోశాంది.' సిగరెట్ పీకే నేంమీదకు వినరుతూ వ్యగతంతో విసుక్కున్నాడు.

భీరువాలద్దంలో తన ప్రతిబింబం తెల్ల మాట్లో ముందుకొచ్చి తనవైపు చూసి వెకిలిగా నవ్వంది: "వైరివాడా! ఆరోచించాలిగాని ఇంత తోనే నిప్పుచాచెందితే ఏమవుతుంది? నీ కథ పత్రికలో పడకపోతే శ్యామల నీకు ఎలా దక్కుతుందనుకున్నావ్? ఆ 'రామం' నాలుగు కథలు అల్లటం నేర్చుకునేగా నిక్షేపంలా నీవంటే ఇష్టపడే శ్యామలను తనవైపుకు త్రిప్పుకున్నాడు. నీవు ఈ పోటీలో విజయం సాధించకపోతే ఆ విలన్ రామం

బారిమండి నీ శ్యామలకు విముక్తిలేదు. శ్యామల లేనిదే నీ జీవితంలేదు. అది నేను వేరే చెప్పనక్కరలేదు. ఆలోచించు. శ్యామలను మనస్ఫూర్తిగా కోరుతున్నవాడివయితే కథ ప్రాయటం మానేయకు. ఐడియా కేమిటి! అదే తడుతుంది. మనసు మరోలా పోనీయకు. ప్రయత్నించు! ప్రయత్నించు!!" ప్రతిబింబం గర్జించింది.

సుబ్బారావు ఓ నిర్ణయానికి వచ్చేసరికి మరో ప్రతిబింబం నల్లనూలు ధరించి డిప్టీ బొమ్మలా గంతులేస్తూ ముందుకొచ్చింది: "సుబ్బారావ్! కథలు ప్రాయటంపై మూలనుకున్నావా! అదేమంత సులువుకాదు. సులువయితే ఈ సరికి

—36 పేజీ మాడండి

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక వారఫలాలు

స్థిరు. గౌరవంతో కూడిన కార్యక్రమాలలో పాల్గొంటారు. కాని, ఆందువల్ల వెంటనే ఫలితం కనుపించదు. కుటుంబ విషయాలలో ప్రత్యేకంగా లోపం కనుపించకపోయినా, మనస్సుకు నెట్టడి ఉండదు. ఈ సమయంలో స్త్రీ రాష్ట్రాలు మొదలయినవి కొనసాగి, అమ్మటంవంటి పనులలో చిక్కులు రాకుండా చూచుకోవాలి అవసరం. పుణ్యకార్యాలు జరుగుతవి. బాప్య ఆదంబరంకోసం, అంతగా ప్రాశంసించగల సమయంకాదు. అజాగ్రత్త వల్ల వస్తువులు పోయే అవకాశాలున్నవి. 6, 7 తేదీలలో శుభ వర్తమానాలు తెలుస్తవి. కొంతవరకు ఆదాయంపొందేది.

కర్కాటకం :

(పునర్యుగా 4 పా, పుష్యమి, ఆశ్లేష.)

ఈ నమయంలో లేనిపోని అనుమానాలతో మీ అభివృద్ధికి అటంకాలను తెచ్చుకున్నట్లుగా ఉంటుంది. సాహసం చేయలేకపోతారు. వృత్తిలో మీయందు ఈర్ష్య పెంచుకుని, కుయుక్తిగా మాట్లాడేవారు ఉంటారు. ఒక వ్యవహారం నవ్వంగా జరిగిందని అనుకోనే సమయంలో మరొక విషయంలో మెలిక వదుతూ ఉంటుంది. మొత్తంమీద శారీరకంగా సుఖం తక్కువ. విద్యా విషయాలలో ప్రోత్సాహం బాగుంటుంది. ఎక్కువమందిచేత నిర్వహించబడతానని పనులలో శ్రమను సహించుకొని మంచి పేరు పొంద గలుగుతారు. క్రొత్తవారితో స్నేహం పంచుకుంటే ప్రయత్నాలు సుముఖంగా కనుపించవు. సంఘ కార్యాలలో కార్యభారం తగ్గించుకొని, తలసరిగా ఉండి తగిన సమయం. 9, 10 తేదీలలో పుణ్యకార్యాలు, సంహారంతో కూడిన కార్యక్రమాలు, అనారోగ్యం.

సింహం :

(మఖ, పుష్య, ఉత్తర 1 పా.)

మాట వేర్వేరుతో ఎడటివారిని ఒప్పించుకొన గలుగుతారు. ప్రత్యేకంగా ధన విషయంలో అధిష్టం నిశేషంగా కనుపించకపోవచ్చు. కాని, వృత్తిలో గొప్ప దనం. కార్య నిర్వహణశక్తి బాగుంటుంది. మీ బంధు మిత్రుల నిమిత్తం పూనుకోవు ప్రయత్నాలు సక్రమంగా జరుగుతవి. తలవని తలపుగా అనారోగ్యం చేసి, నెమ్మదిస్తుంది. మాటలలో బదులుపడకుండా మీ శక్తి సామర్థ్యాలతో ముందుకు పోగలుగుతారు. ఒకటి రెండు సమయాలలో పట్టుదలను తగ్గించుకొని, రాజీ మార్గంలో మీ పనిని సాధించుకొనవలసి వస్తుంది. కుటుంబంలో సంతోష, సుఖాలు పొంద గలుగుతారు. విలునుబట్టి ప్రయోజనాలను వాయిదా వేయటానికి ప్రయత్నించటం మంచిది. విలువ గల వస్తువులను కొంటారు. 7, 8 తేదీలలో స్వల్ప విషయాలలో మాట—పట్టించుపులు, మానసికంగా అకౌంట్.

కన్య :

(ఉత్తర 2, 3, 4 పా. శుభ, నిత్య 1, 2 పా.)

ఏ విషయమైనా స్వయంగా నిర్వహించగలిగి

5.10-1962 శుక్రవారము మొదలు

11.10-1962 గురువారమువరకు

మేషం :

(ఆశ్విన, భరణి, కృత్తిక 1 పా.)

బారం అనే విషయం తెలుసుకొని కూడా కార్య రంగంలో నిర్ణయంగా ప్రవేశించగలుగుతారు. స్నేహితులు సమయంలో చక్కని సలహా ఇస్తారు. వారం ఆరంభంలో ధన సహాయం లోపించగల సూచనలు కనుపిస్తవి. దైవానుగ్రహంవల్ల ఏ విషయంలోను లోపం రాకుండా సమర్థించుకొంటారు. నరముల జలహీనతవల్ల అపాఖ్యాంతోస్తూ ఉంటుంది. వృత్తిలో శరీరక శ్రమకన్నా, మానసిక శ్రమ అధికం. మాటలలో పట్టుదలహాని, జయం పొందవలసిన సమయం. ముందు మీ అంచనాలోలేని క్రొత్త ఖర్చులు పైని వడగల అవకాశాలున్నవి. ప్రయాణాలు సుఖంగా చేస్తారు. అప్పులవద్దనుంచి ఆశ్చర్యకరమైన వార్తలు తెలుస్తవి. పిల్లల ఆరోగ్యం గురించి జాగ్రత్తగా ఉండండి. 5, 6 తేదీలలో దైవకార్యాలు, సంఘంలో గౌరవం.

సాధారణమైన పాచ్చు తగ్గులు మిమ్ములను కొంత ఆందోళన పెడుతవి. వ్యవహార కార్యాలలో అధికారుల అమకూలత లభిస్తుంది. విలువగల వస్తువులు కొంటారు. నౌకరులంటివారితో పేచీలు తలెత్తమై సంతవరకు ఎడటివారి మాటలను కాదనకుండా నిబ్బరంతో కార్యం సాధించుకొని రాగలుగుతారు. కుటుంబంలో మీ కార్యక్రమాలలో కలిగే మార్పులు ఆకౌంట్ కారణం అవుతవి. ఇతరులకు అప్పులు

గ్రహస్థితి

కర్కాటకంలో కుజ, రాహువులు; కన్యలో సూర్య, బుధులు; తులా, వృశ్చికాలలో శుక్ర, కుదు; మకరంలో శని, కేతువులు; కుంభంలో గురువు; వృశ్చిక, ధనుర్మకర, కుంభాలలో చంద్రుడు.

ఈయటంవంటి భారాన్ని వహించవలసి వస్తుంది.

10, 11 తేదీలలో కార్యముకూలత, ధనలాభం.

మిథునం :

(మృగశిర 3, 4 పా, ఆశ్విని, పునర్యుగా 1, 2, 3 పా.)

ప్రస్తుతం తరచు ధన సంబంధమైన శ్రమ కలుగుతూ ఉంటుంది. వ్యవహార విషయాలలో మీ ఎదురుగా జాగ్రత్తగా నిర్వహించగల మిత్రులు అభి

వృషభం :

(కృత్తిక 2, 3, 4 పా, గోవింద, మృగశిర 1, 2 పా.)

నడిమందిలో మీ సమర్థతను చూపి పేరు సంపాదించుకొనగలుగుతారు. వృత్తి, వ్యాపారాలలో వచ్చే

సమస్యకు తృప్తి ఉండదు. కార్యసిద్ధి పొందగలుగుతారు. వృత్తిలో క్రొత్త పద్ధతులను అనుసరించవలసిన అవసరం కలుగుతుంది. క్రమంగా శ్రమను తగ్గించుకొంటారు. ముందు పోటీని ఎదుర్కొనవలసినట్లు తోచినా, ప్రశాంతంగా జరిగిపోతుంది. ఎదురుచూస్తున్న వార్తలు ఆలస్యంగా అందగల సమయం. కుటుంబంలో శుభ సంతోషాలు, కార్య సిద్ధి పొందగలుగుతారు. కోర్కె, కచేరీలలో ఆటంకాలు తొలగి, స్వేచ్ఛగా ముందుకు వెళ్ళటానికి తగిన మార్గాలు ఏర్పడుతవి. ఖర్చులు విశేషంగా ఉంటవి. కాని, సంతృప్తికరంగా వినియోగపడుతుంది. వారంతంలో చోరభయం కనిపిస్తుంది. నిశ్చయం ఉండదు.

* * *

తెలు :

(చిత్రి 8, 4 పాదాలు, న్యూలి, బకాఖ, 1, 2, 8 పాదాలు)

చరిస్తితుల సనుసరించి దూరంగా ఉండమని వింత ప్రయత్నించినా, ఏదో ఒక విధంగా మాట పడవలసి వస్తూఉంటుంది. బంధువులు మంచిమాటలతో మీపైన పెత్తనం చేయటానికి చూస్తారు: "అంత్య నిష్కరంకన్నా, అదినిష్కరం మేలు" అనే విషయం మరచిపోవద్దు. సంఘంలో పేరు బాగుంటుంది. ఇతరులతో కలసి చేయ వుత్తులలో మన శ్యాంతిగాని, ఫలితంగాని అంతగా కనుపించవు. పేరు నిమిత్తం ప్రాకులాడవలసివస్తుంది. స్వయంగా విద్యాబుద్ధులను వినియోగించి, గౌరవం పొందగలుగుతారు. స్థిరాస్థులవంటి వాటిమీద డబ్బును వినియోగిస్తారు. మీరు బంధుమిత్రులతో మాట్లాడే సందర్భాలలోగాని, ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు వ్రాయుటలోగాని నిగ్రహంతో ఉండవలసిన సమయం. ప్రయాణాలు చేస్తారు. ఆదాయం మామూలుగా ఉంటుంది. 8, 9 తేదీలలో శ్రమ, గౌరవప్రాప్తి.

* * *

వ్యక్తికం:

(చిత్రాఖ 4-వ పాదం, అనూరాధ, శ్రేష్ఠ.)

ప్రస్తుతం గ్రహస్థితి సంతృప్తికరంగా కనుపించదు. ఒకపాటి చేసిన పనినే తిరిగి చేయవలసివస్తూ ఉంటుంది. రావలసిన ధనం వెంటనే పూర్తిగా రారు. కుటుంబంలోనివారితో చిన్న చిన్న పేదీలువచ్చి, సమసి పోతూఉంటవి. అయితే ఏ వ్యవహారంలోను భంగం కలుగదు. కాని, అటంకాలనుదాటుకుంటూ ముందుకు పోవలసివస్తుంది. మీ ఆంతరంగిక కార్యకలాపాలు బయటవారి చెవికి పోకుండా జాగ్రత్త వహించండి. ఉత్తరదిశనుంచి శుభవార్తలు తెలుస్తవి. ఉద్యోగ వృత్తులలో ఉత్సాహకరమైన వాతావరణం కనుపిస్తుంది. ఏ సమయంలో నెరవేర్చవలసిన సనిని ఆ సమయంలో జాగ్రత్తగా నిర్వహిస్తారు. దేహ సౌఖ్యం గురించి జాగ్రత్తగా ఉండండి.

* * *

ధనుస్సు :

(మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1 పా.)

క్రొత్త వసులను సాగించటానికి ప్రస్తుతం బనకీ అంతగా ఉండదు. తగినట్లు అవకాశాలు

కూడా తక్కువ అని చెప్పవలసిఉంటుంది. కాని, సమయంలో తోటివారి ప్రోత్సాహం లభిస్తుంది. ప్రయాణాలు అనుకూలమైవి. గొప్పవారి స్నేహము సహాయము పొందగలుగుతారు. పిల్లల ఆరోగ్యం గురించి మాత్రం జాగ్రత్తగా యుండవలసిన సమయం. మీ ప్రధాన కార్యకలాపాలకు, అనేక ఇతర అలోచనలు అడ్డు వస్తూఉంటవి. అయితే ఈశ్వరానుగ్రహంవల్ల అవహదలు లేకుండా మీ మాటను కాపాడుకొంటారు. లాటరీ, చట్టవ్యాపారం మొదలయిన వాటిలో చేయిపెట్టువద్దు. ఈ సమయంలో ఇతరుల వేరికి పోయిన వస్తువులుగాని, డబ్బుగాని తిరిగి సులభంగా వస్తుందనే ఆశ పెట్టుకోవద్దు. సంఘకార్యాలు, రాజకీయాలు మొదలయినవాటిలో చికాకు తోస్తుంది. 10, 11 తేదీలలో శుభవార్తలు, ఇష్టవస్తు లాభము.

* * *

మకరం :

(ఉత్తరాషాఢ 2, 3, 4 పా, శనిగం, ధన్వి 1, 2 పా)

వృత్తికి సంబంధించిన ఏ సనిలోనూ సులభంగా ముందుకు పోవటం జరుగదు. శక్తికిమించిన శ్రమ, అనవసరమైన మెలికలు, పేదీలు వస్తూ ఉంటవి. ఏదైనా ఒక పని పూర్తిచేసి, ఫలితం అందుకొనేవరకు సందేహం కలుగుతూ ఉంటుంది. అయితే గ్రహ బలం బాగున్నది. వ్యవహార రంగంలో లాభం కలుగుతుంది. మీ ఆరోగ్యంమాత్రం తలపని తలంపుగా మార్పు చెందవచ్చు. శుభవార్తలు తెలుస్తవి. ప్రస్తుతం ఎవ్వరినీ, ఏవిధమైన సహాయము కోరతగిన సమయంకాదు. మీరు నిర్వహిస్తున్న కార్యక్రమాలలో జరిగే పారపాట్లు అకస్మాత్తుగా మిమ్ములను ఆందోళన పరచగల అవకాశాలున్నవి. శుభకార్య ప్రయత్నాలు చురుకుగా సాగవు. ప్రసంగాలలో పట్టుదల చూప తగిన సమయంకాదు.

* * *

కుంభం :

(ధనిష 3, 4 పా, శుభిషం, పూ. భాద్ర 1, 2, 3 పా.)

క్రమక్రమంగా మనశ్శాంతి లభిస్తుంది. వృత్తి, వ్యాపారాలలో నిలకడ, అభివృద్ధి సూచనలు చక్కగా ఏర్పడుతవి. కుటుంబంలో కూడా శుభ సూచనలు కనుపిస్తవి. మీ పద్ధతులను, నలవలను తోటివారు అనుసరిస్తారు. అవసరానికి తగినంత ధన సహాయం లభిస్తుంది. సంఘ కార్యాలయం ఉత్సాహం తగ్గుదు. తరచు పెద్ద మనుష్యులను కలుసుకొనగలుగుతారు. అకస్మాత్తుగా శుభ లాభవార్తలు తెలుస్తవి. వారం రెండవ భాగంలో కుటుంబంలోనివారికి అనారోగ్యం

ఈ వారము ధరలు

బంగారుధరకొద్దిగా తగ్గే సూచనలున్నవి. వెండిధర నిలకడగా ఉంటుంది. వేరుశనగపప్పు ధర క్రమంగా పెరుగుతుంది. వేరుశనగనూనె ధర పెరిగి, కొంచెం తగ్గుదల వస్తుంది. నూపులధర వారం రెండవ భాగంలో మంది వస్తుంది. ప్రత్తిధర పెరుగుతుంది. నూలు ధర ముందు పెరిగి, తరువాత తగ్గే అవకాశాలున్నవి. మిర్చిధర నిలకడగా ఉంటుంది.

చేస్తుంది. అధికారులవలన మాట రాకుండా చూచుకొనటం అవసరం. సాధ్యమైనంతవరకు పోటీ పడకుండా ప్రశాంతంగా ఫలితం పొందటానికి ప్రయత్నం చేయండి. 8, 9 తేదీలలో ప్రయాణ సూచనలు, ధన వ్యయం.

* * *

మీనం :

(పూ. భాద్ర 4 పా, ఉ. భాద్ర, రేవతి.)

మీ ఆలోచనలకు, అనుభవానికి పోలిక తక్కువ ముందు ఏమి జరుగుతుందోనని ఎదురుచూస్తూ ఉండవలసి వస్తుంది. ప్రయోజనంలేని మాటలతో కాలక్షేపం అవుతూ ఉంటుంది. వృత్తిలో మీకు అనుకూల సూచనలు కనిపిస్తూ ఉంటవి. ప్రత్యక్షంగా ఫలితం తక్కువ. అందు నిమిత్తం మీ ప్రయత్నాలు మాత్రం తప్పవు. పదిమంది మిమ్ములను గౌరవిస్తూ మాట్లాడతారు. ఏ సందర్భంలోను అప్పుల భారం పైన పెట్టుకొనటం మంచిదికాదు. దైవకార్యాలు, పుణ్యకాలక్షేపాలు మొదలయినవాటియందు పాల్గొంటారు. మానసికంగా ఉద్రేకం కలిగే అవకాశాలు ఏర్పడుతవి. సమయంలో నిబ్బరంతో ఉండటానికి ప్రయత్నించండి.

★

“నువ్వు రైలుక్రింద బుర్ర పెడనని పోయావుటగా! తిరిగి వచ్చేవావేమి?” నిరాశరావు మొండి శంకరాన్ని అడిగాడు. “ఏ చేయను? ... ఆ రైలు నేళికి రాలేదు. పైగా, నేను ఇన్స్పెక్టర్ చేయలేదని కూడా జ్ఞాపకం వచ్చింది, వచ్చేవా” నన్నాడు మొండి శంకరం.

పి. విద్యారాణి (బెజవాడ)

కాల్గేట్ వాడి నోటినించి దుర్వాసన రాకుండా చేసుకోండి రోజంతాదంతక్షయం రాకుండాకూడా కాపాడుకోండి!

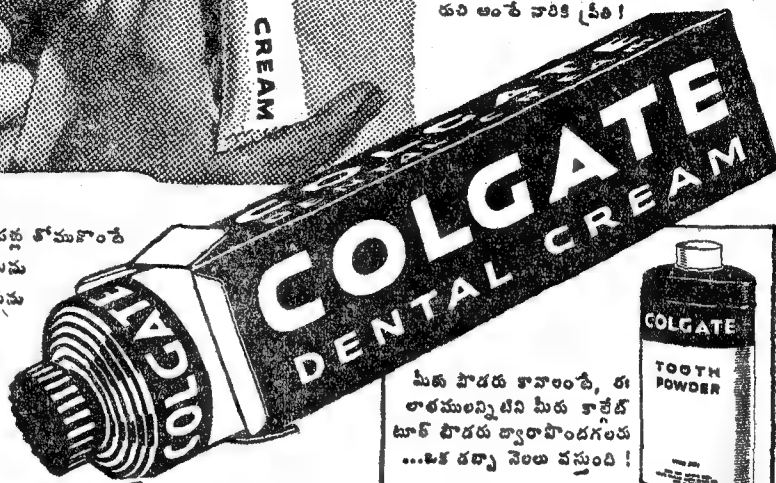
ఎందుకంటే : ఒక్క సారి తోముకొంటేనే కాల్గేట్ వెంటర్ క్రిమ్ వోటిలో దుర్వాసన మరియు దంతక్షయమునకు కారణమైన నూళ్ళ క్రిములను 85% వరకు తొలగించును.

కాల్గేట్ 10 మందిలో 7 గురికి వోటి దుర్బంధమును వెంటనే అపుడుందని మరియు తోజనము అవగానే కాల్గేట్ పద్ధతిలో పళ్లు తోముకొనుట ద్వారా ఎక్కువ మందికి ఎక్కువ దంతక్షయము అరికట్టందని, దంత కాస్త చరిత్రతో పూర్వము ఎన్నడూ తెలియజేయవంతటా కాస్త పరిశోధనల వరితముగా నిరూపించబడినది!

ఊరికే వోటిలో పళ్లు పోముకొని పుక్కిరించుట దాండు, తోజనము అయిన వెంటనే క్రమంతప్పకుండా కాల్గేట్ వోటి తోముకోండి. దాని చురుకైన సుదుగు పళ్ల మధ్య కనపడకుండా ఉండే చదులలోనికి వెళ్లి వోటి దుర్వాసనకు మరియు దంతక్షయమునకు కారణమైన నూళ్ల పోతున్న అచారపు తవకలను తీసివేస్తుంది!

ఏలైన కాల్గేట్ వోటి పళ్లు తోముకొనుట యిష్టపడలేదు. ఎందుకంటే దాం చేపు ఉండే దాని విప్పరపుమెంటు వంటిది అంటే వానికి క్రిమ్!

- ✓ కాల్గేట్ క్రమంతప్పకుండా పళ్లు తోముకొంటే
- ✓ వోటి దుర్వాసనను పోగొట్టును
- ✓ దంతక్షయమును నిరోధించును
- ✓ పళ్లను మెరుక్కు ఉండేలా ఉంచును

మీకు పొడరు కానంటే, ఈ లాతములన్నిటిని మీరు కాల్గేట్ టూత్ పొడరు ద్వారా పొందగలరు...ఒక కచ్చా నెలలు వస్తుంది!

నోరు ఎక్కువ శుభ్రముగా, తాజాగా ఉండుటకు మరియు పళ్లు ఎక్కువ తెల్లగా ఉండుటకు ప్రపంచములో ఏ యితర పళ్లు తోముకొనే క్రిమ్ కన్న కాల్గేట్ నే ఎక్కువ మంది వాడుతున్నారు

© 1960-61, Colgate-Palmolive Co.

అమ్మాయి

ధన్యుడైన పతి ?

నతి మాటకు ఎదురాడక -
నతితము 'సతిసేవా' ధర్మము' వాచరించి
కుటుంబముతో పూజ చేయు
పతియే భూతలమున ధన్యుడు నుమతి!
అరుణోదయ కాలమునే
చోరుగింటి 'పిల్చి' కడకు రయమునబోయి
అరువుగ కాఫీ పాడి -

నరమరిక లేక తెచ్చు పతి పూజ్యుడు
మహిళా!

నలభీను పాకకాస్త్రము -
తెలియని గృహమేధయు - సోషల్
క్లబ్బులలో

కిలకిల మనుచు తిరుగని -

ఇల్లాలును అవాగరికములు - గడరా
వివశా!

నరసు (వెలంపాలెం)

లౌర్యం

స్నేహితుడు శేషయ్యకి
బాగున్నాడు అని అడుగుతూ
భక్తవత్సలావు రాసేది
అన్నమాట ప్రకారం
ఆ నాకరి మనవాడికి
ఒచ్చేటట్లు చూసేది
ఈ సాయం మర్రిపోక
పట్టుబట్టి చేసేది
కుర్రవాడు బీదవాడు
మనకెంతో అయినవాడు
మొన్ననే మెట్టిక్కు హాజరయ్యాడు
కాని రెంటిలో తప్పిపోయాడు (పాపం!)
ఏదో ఈ మేలు చేస్తే
పిడికే ఆ నాకరి వేస్తే
పాపం వాడి కో ధారి
చూపించిన వాడివవుతావు
ఓ అశ్వమేధం
చేయించిన వాడివవుతావు
అన్నట్లు అరుంధతీ అన్నదాతా
బాగున్నారని తలుస్తూ
ఇంతకీ మా అమ్మాయిని
మనవాడి కిద్దామ నుంది
దయకుంచు మర్రి వస్తాను

వత్సం (నరసారావ్ పేట)

శ్రీ ల కు మాత్ర మే!

ఆదిని ఒక్క నలుడు
మరొక్క భీముడు పస్పలో
వేలువేసిన నేరానికి
మై గుడ్డెన్! హే నలా!
హే భీమా!!

వారం వారం తెనుగు ఇంట
మామేమా తమామాగా
అడవా తడవా మగ వంటనా?
చెయ్యి కాల్చుకోడం రాకనేగా,
మీకోసం అంటే శ్రీలకు మాత్రమ్

ఎలక్ట్రిక్ హీటర్ చేశాం
కుక్కర్ టోస్టర్ తెచ్చాం
ఫ్రిజ్డైర్ కనుగొన్నాం
వాక్యూమ్ క్లీనర్ కొనివెట్టాం.
అడవా తడవా నగా సర్రా
ఎట్ సెట్రా ఎక్స్ట్రాగా కొంటాం.

అంతేనా స్కూటర్ మీ కోసం
వైలాన్ పిశాచు మీ వేషం

స్నోలూ పవుడర్ లూ మీ సొంతం
లిప్స్టిక్ మేం వాడే వాడమ్.

ప్లాస్టిక్ తట్టలు మీ 'మాసింగ్'కి
హైహీల్ చెప్పలు మీ 'వాకింగ్'కి
రైల్లో పెట్టెలు బల్లో బల్లులు
అల్ట్రావైట్లం వేరే మీ కేనని.

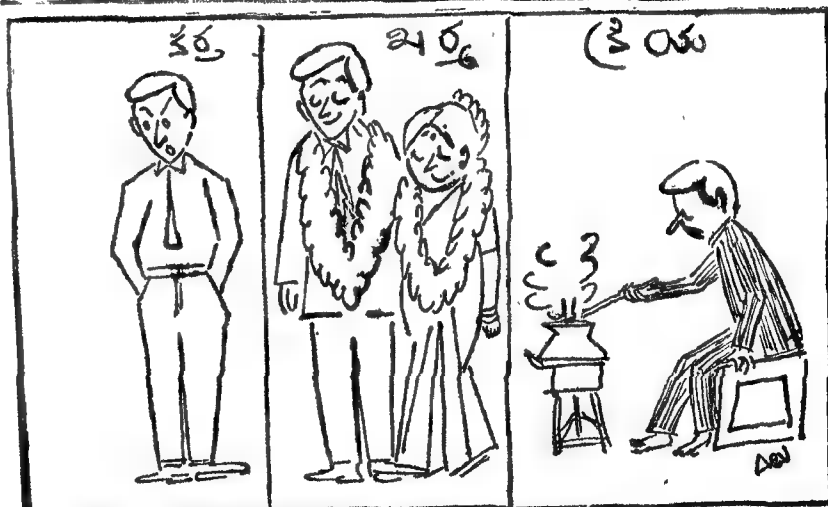
ముఖవస్త్రంపై మీరే అందం
నడి వస్త్రంలో మీదే చందం
వెండిహూషాయికి మీ పేరే అనలు
పేరు

వెండితెరకు మీరే చాలు 'పది
వేలు'

అన లీ మగాళ్ల ప్రపంచంలో
మీ నోరు చెలాయించే జోరు
మై గుడ్డెన్! దాని సంగతే వేరు
దాని పూసెత్తకుంటేనే మేలు.

[రహస్యం]
అస లీ కోజాలో ఫ్యాషన్ మగ వంటే!
పై మాటలు సోదాకన్నా వంటే!!

కృష్ణానంద్, ★

చిత్రకారుడు: జేపీ (హైదరాబాద్)

పరిధ్యాన్ని పడకొండు గంటలయింది. సీతా రామయ్యగారింట్లో పిల్లా, పెద్దా అంతా భోజనాలు ముగించివచ్చి, హాల్లో కూర్చున్నారు. సీతారామయ్య గారు వాలుకుర్చీలో కూర్చుని పేసరు చదువు కుంటున్నారు. ఆయన భార్య వెంకుమాంబ భర్త కుర్చీ ప్రక్కనే కూర్చుని తనులసాకులకు నువ్వుం రాసి భర్తకి అందిస్తున్నారు.

రాధ ఒకవార గోడకి చేరగిలబడి, కూర్చుని వీధి పత్రిక చదువుకుంటున్నది—రాధ సీతారామయ్య గారి పెద్ద కూతురు. క్రిందటి సంవత్సరమే పెళ్లి అయింది. తక్కిన ఇద్దరు పిల్లలు—రామం, రవి ఆడుకుంటున్నారు.

అంతవరకు తీక్షణంగా ఉన్న ఎండ హఠాత్తుగా పోయి, మబ్బు పట్టింది. కొన్ని నిమిషాలలోనే మబ్బులు దట్టమయి, వర్షం మొదలెట్టింది. వాన మొదట చినుకులుగ ప్రారంభించినా, రాసు రాసు ఎక్కువ కాసాగింది.

ఇంత హఠాత్తుగా పట్టుకున్న వాననిచూచి, వెంకుమాంబ చిరాకు పడ్డారు. “అంతా దొంగవాన. హఠాత్తుగ ముంచుకొచ్చింది. ఎప్పుడు తగ్గుతుందో ఏమో! ఇంకా చేయవలసినది చాల పనులున్నాయి” అని విసుక్కుంటూ లేచివెళ్లి కిటికీ తలుపులు మూశారు, జల్లు లోపలికి కొడుతుండేమోనన్న భయంతో. జల్లు కొట్టనే కొట్టింది. తలుపు నందుల్లోంచి.

ముఖమీదపడ్డ సీత చినుకులను తుడుచు

కుంటూ, వెంకుమాంబ భర్త కుర్చీ ప్రక్కన చదివే బడ్డారు.

“ఏమండీ! పండుగకి అల్లడి కివ్వడానికి బట్టలు కొంటావన్నారుగా. ఇంకా ఎప్పుడు కొంటారు?” అని అడిగారు.

“మధ్యాహ్నం బండికి వస్తాడుగా. అతడు వచ్చాక, అతని కివ్వమైన బట్టలే కొందా” అని మరలా పేసరు చదవడంలో మునిగిపోయారు ఆయన. తలవంచుకొని పత్రిక చదువుకుంటావు రాధ, తన భర్త ప్రవక్తి రాగానే ఒక్కసారి తలవెత్తి చూసి, మళ్ళీ తలంచిచేసుకుంది.

“ఈ వర్షం ఇంకా ఇలాగే సుంపే స్వేషనుకు వెళ్లి, బావను తీసుకురావడం చాల కష్టమమ్మా. రోడ్లన్నీ బురదగా ఉంటాయి. అదీగాక, మనింట్లో గొడుగు కూడా లేదు” అన్నాడు ఒకమూల కూర్చుని తమ్ముడితో ఆడుకుంటున్న రామం.

సీతారామయ్యగారు పేసరు చదవడం వూర్తి చేశారు. దాన్ని ప్రక్కమన్న లీటులుమీద పడేస్తూ, ఆయన అన్నారు:

“ఈవాన ఇంకా ఎంతోసేపు ఉండదులే. వెలిసి పోతుంది. వాన తగ్గకపోతే నువ్వు వెళ్ళనక్కర లేదులే. రిక్తాలోపమేస్తాడు ఇంటికి. ఇల్లు తెలుసుగా.”

వెంటనే అందుకొని రామం, “ఏమో స్వేషనుకు వెళ్ళకపోతే బావకి కోపం వస్తుందేమోనని. బావకి వచ్చినా, రాకపోయినా, అక్కయ్యకమాత్రం వచ్చే

స్తుంది ఎక్కడలేం కోపం” అన్నాడు నవ్వుతూ.

రాధకి ఉక్రోశం వచ్చేసింది. “నువ్వు వెళ్ళనవసరం లేదులేరా” అంది. ఆ ఉక్రోశం అంతా ఆమె మూట లలో ధ్వనించింది.

అంతా నవ్వుకున్నారు. ఈ విషయాలన్నీ ఆన కనవరమన్నట్లు చిన్నవాడు ఆడుకుంటున్నాడు. వాడి మనస్సు ఇప్పుడు కాగితపు పడవలమీదేవుంది. వర్షానికి వాళ్ళ పెరట్లో చేరిన నీటిలో కాగితపు పడవలతో ఆడుకోవాలని వాడి ఉబలాటం. అందుకే తలెత్త కుండా కాగితాలతో పడవలుచేసి పాడేస్తున్నాడు.

సీతారామయ్యగారు మెల్లగా కిటికీ దగ్గరకు వెళ్లి, తలుపులుతెరిచి, బయటకు తొంగిచూశారు. వాన జోరుగానే కురుస్తోంది. కాగితపు పడవలు పట్టుకొని, అంత వర్షంలోను పిల్లలు ఇళ్ళనుండి బయటకువచ్చి, పైడు కాలనెలలో పడలుతున్నారు. ఆ పడవలు కొంతదూరం వెళ్లేటన్నటికే తడిసి ముర్చయి మునిగిపోతున్నాయి. వాటిని మునగకుండా చేయడం ఆ పసిపిల్లలకు చేతకావలంలేదు. కాని వాళ్ళకి చేతపంపింది ఒక్కటే—పాత పడవలు మునిగి మునగముందే క్రొత్త పడవలుతెచ్చి, నీళ్ళలో వేయడం.

ఇదంతా చూస్తుంటే సీతారామయ్యగారికి తన చిన్నవాటి ఆటలు గుర్తుకు వచ్చాయి. అప్పుడు కాగితం పడవలు చేయడంలో తనే ఘనం. ఓహో! ఎన్నెన్ని రకాల కాగితపు పడవలు చేసేవాడో గను! అని తలచుకుంటే ఆయన కిప్పుడు పడవలు

కాలజ్ఞానము

చిలుకలి కొరిక పుట్టింది. వెంటనే ఒక కాగితం తీసికొని, పడవ చేయబోయారు. ఎన్ని తంటాలు పడినా కుదరలేదు. ఇంతలో చిల్లి పిల్లాడు రవివచ్చి ఆయన చేతిలోని కాగితాన్ని తీసుకున్నాడు.

ఆయన సంభ్రమంతో చూస్తున్నారు.

రవి మూడు నిమిషాలలో పడవని తయారు చేశాడు.

సీతారామయ్యగారికి ఆశ్చర్యంతోపాటు నవ్వు వచ్చింది.

చిన్నప్పుడు తను చేసిన వనే ఇప్పుడు చేయబోతే కుదరలేదు!

ఇంతలో "టెలిగ్రాం సార్!" అని బయట నుండి పొస్టుమేన్ కేక వేశాడు.

రెయిన్ కోటు, నెలిమీద టోపీతో పొస్టుమేన్ గుమ్మంవరకు వచ్చి మరలా కేక వేశాడు. సీతారామయ్యగారు నంజుకం చేసి టెలిగ్రాం అందుకున్నారు.

టెలిగ్రాం అను కేక వివరంగానే పంటింటో ఉప్పు వెంకుమాంబ, రాధ-అందరూ హాత్తోకి పరుగెత్తుకొని వచ్చారు. అది ఎక్కడినుండి వచ్చిందో నను కుతూహలం వాళ్ళ ముఖాలలో ప్రకృటమవుతోంది.

సీతారామయ్యగారు కవరుచిప్పి చదివారు. ఆయన వేడి నిట్టూర్పు విడిచి వాలుకుర్చీలో కూలబడ్డారు.

అదిమానీ వెంకుమాంబ గాభరాపడ్డారు. "ఎక్కడ నుండి టెలిగ్రాం" అని అడిగారు.

"అల్లాడి దగ్గరనుండి"

దానితో రాధ గాభరా ఎక్కువయింది.

"నెలపు దొరకలేదు. వెను వచ్చుటకు వీలు వడదు" అని వ్రాశాడు అల్లాడు" అన్నాడు సీతారామయ్యగారు నిట్టూర్పుతూ.

తెల్లగానున్న రాధమ్మకం ఎర్రబడింది. వెంకుమాంబ ఇంకా ఆశ్చర్యంనుండి తేరుకొనేలేదు. సీతారామయ్యగారు వాలుకుర్చీలో వెనక్కి జేరిగిబడ్డారు. ఆయన కుర్చీపక్కనే నేలమీద చదికింబడ్డారు వెంకుమాంబ.

సీతారామయ్యగారు రాధపై పుచూచి అడిగారు.

"ఏవమ్మా! వీతో ఏమని చెప్పాడు మీ ఆయన. నందు గు వారంరోజులు సెలవుపెట్టి ముందుగానే వస్తాననికదా! అలాగ అనేకదా! విన్ను పదిహేనురోజులు ముందుగ వంపేడు. నాకు కూడ వ్రాశాడుగా. ఇవాళ మధ్యాహ్నం ఇక్కడకు వస్తానని. మళ్ళీ ఇప్పుడు ఈ టెలిగ్రాం ఏమిటి!"

ఏమోనావా. 'అసీను చాల మంచివాడు. తప్పకుండా సెలవు దొరుకుతుంది' అన్నాడు" అంది రాధ.

"ఈ అసీనుర్లు బొత్తిగ వృధయంతేవివాళ్ళు అయిపోతున్నారు. వెండుగకు అల్లసారింటికి వెడతామన్న సెలవు ఇవ్వరు" అని అన్నారు వెంకుమాంబ.

"నెలపు దొరికితే ఎందుకురాదు?" సీతారామయ్యగారు అన్నారు.

వెంకుమాంబకి నందోలు పుట్టుకొచ్చాయి. అల్లా

డికి ఏమేనా కోర్కెలున్నాయోమోనా. ఆ మాట గట్టిగా అన్నారు.

"ఏమేనా కోరికలేనా!" అని.

"ఏమైనా కోరికలునుంటే మాలిగ అడగవచ్చు మగా! మాకువీలైతే ఇస్తాము" అని సీతారామయ్య గారు రాధవంకచూచి అడిగారు. "వీతో ఏమైనా చెప్పిందా అమ్మా?" అని.

"దాతో ఏమీ చెప్పలేదు.....కానీ....." నని గింది రాధ.

"నరిగ్గా చెప్పమ్మా రాధా."

"దాళి కాలమై, సైకిలు కొనుక్కుందామన్ను కుంటున్నారు. ఆసీను దొల దూరం. అంతదూరం రోజూ నడిచివెళ్ళడం ఇబ్బందిగావుంది. అందుచేత ఏదో ఒక సైకిలు వెంటనే కొనుక్కువాలని అను కుంటున్నారు. కానీ వీలుపడటంలేదు. మరి సైకిలు కావాలని కోరిక కాబోలు, ఏమో. నాతో ఏమీ చెప్ప లేదు.

"ఒకసారిమాత్రం అన్నారు. మీ నాన్న నాకు సైకిలు ఇవ్వరా అని. సోస్యమేమో అనుకున్నాను" అన్నది రాధ.

అల్లాడి కోరికవిని నిర్దిష్టంగా అయ్యారు సీతారామయ్యగారు. సైకిలు కొనడం అంటే మూటలుకాదు. అధమపక్షం రెండు వందలయినా. ఉండాలి తన దగ్గర ఇప్పుడు అంత డబ్బులేదు.....ఇప్పుడేమిటి? ఎప్పుడూ ఉండదు. ఎలా ఉంటుంది? వచ్చింది తిండికి, బట్టకే బోటాబోటిగ పరిపాతుంది. వెనుక వెయ్యడానికి ఎలా వీలుపడుతుంది?

వండుగకు అల్లాడికి, కూతురుకూ బట్టలు కొనడానికి పేహతుని దగ్గర అరన్నై రూపాయలు అప్పుతెచ్చారు. ఇంకా బట్టలు కొనలేలేదు. దానిపై ఇంకో మూటయూలే ఉంటేనేగాని, సైకిలురాదు. అంత డబ్బు తన కిప్పుడు ఎక్కడనుండి వస్తుంది?... ఏమిటి చెయ్యడం ఇప్పుడు?.....

సీతారామయ్యగారు మౌనంగా కూర్చుని అతో చిస్తున్నారు. ఆయనకు తన సెక్సయిన క్రొత్తలో జరిగిన సంఘటనలు గుర్తుకు వచ్చాయి.....

తన మామగారు ఏమంత డబ్బు ఉన్నవాడు కాదు. ఏదో సంసారవృత్తిగా జీవయాత్ర సాగించు తున్నవాడు. తనకు పెద్దటికి కామకగా ఉన్నానన్న రేడియో పెల్లిలో ఇప్పటికే తరువాత ఇస్తావన్నాడు. తను వరే నవక తప్పిందికాదు.

కానీ, వీలుపడక నందత్తరం దాటినా రేడియో ఇవ్వలేకపోయాడు ఆయన. తనకు కోపం వచ్చింది.

ఆ ఏటి సంక్రాంతికి రమ్మని తనకు ఉత్తరం వచ్చింది మామగారి దగ్గరనుండి. ఆసీనునుండి ఇంటికి రాగానే తను వెంకుమాంబకి చెప్పాడు ఉత్తరం గురించి. అవిడ చాల ఉత్సాహంగానేవుంది పుట్టిం టికి వెల్లామని. కానీ, తను మాత్రం, "ఆ! నువ్వు ఎప్పుడూ ఇంతే. పుట్టింటికి వేడదామని సరదాయే గానీ, నా వంగతి వట్టించుకోవు" అన్నాడు విసుక్కుంటూ.

అవిడ చాల నొచ్చుకుంది తన మూటకి. తను అన్నాడు, "మీ నాన్న క్రిందటి సంవత్సరమే రేడియో ఇస్తానన్నారు. కానీ, ఏదీ? ఇంతవరకు ఇవ్వలేదు. ఈసారి రేడియో ఇస్తేనేగాని, నేను రాను. కావలసి వస్తే నువ్వు నీళ్ళు. నేనుమాత్రం రాను."

పాపం. ఈ విషయం తెలిసి నానా తంటాలుపడి రేడియో కొన్నాడు తన మామగారు.....

పూవు మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

మీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోతున్నదిన్నీ, మీ ఫరీయోన దర్శనమగుచిన్నీ మీకు తెలుసుకొనగోరినట్లయితే ఒక పోసు కార్డుపైన మీకు యిష్టమగు ఒక పుష్పము పేరున్నూ, మీకు వ్రాయు లేది, వేళి వివరములున్నూ, మీ ఫరీయోన చిరునామా యున్న వెంటనే వ్రాసి పంపండి.

శ్రీశ్రీ విశ్వ కాలస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, మీకు కార్డు వ్రాసిన లేదీల గాయకు 12 మాసములలోను మీ యొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు, జీవితమార్గము, వివరణములలో మీకు జయముకలుగునో, మీ ఉద్యోగం విషయంలో మంచిచెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్యవిషయము, పర బేగమునము, శ్రీరాయత్రలు, వివాహము, స్త్రీసఖము, సంతానము, నిధిని క్షేపములు, లాటరీ, అకస్మాత్తవ్యలాభము మొదలగు వానినిగురించి స్పష్టముగా మాసవారీగా వ్రాసి రు. 1-25 న. పై.లకు మాత్ర మే వి. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం) దుష్ప్రగమము లేనయినా పున్న యెడల శాంతి చేయు విధానంకూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పూచీ పైనపంప బడును. మేము పంపిన భోగట్లా మీకు తృప్తిగా నుండనియెడల పెకము వాపసు చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు. మీ అడ్రసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Pt. Dev Dutt Shastri, Raj Jyothishi (W. P.) JULLUNDUR CITY.

కుటుంబము అంతకీ...

కాల్గేట్ ఆల్ - పర్పస్ టాల్క్ లో పింతైన పుష్పముల

చాలనేపు ఉండే పరిమళము లభిస్తుంది

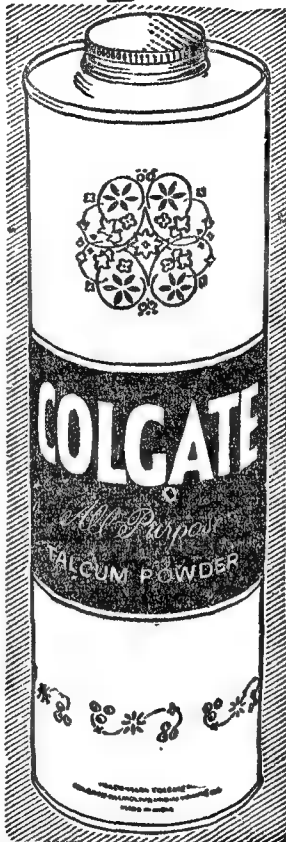
పొదుపు మరియు
పేరుగాంచిన కాల్గేట్
నాణ్యత....

స్నానానంతరము,
దుస్తులు దరించే ముందు
మరియు వీధిలోకి
వెళ్లనపుడు, కాల్గేట్
టాల్క్ ను మీ ఒక్కంశా
జల్లుకోండి....

పుడువైన మరియు
పొమ్మమైన
యీ పొదరు
పాపాయి లేత
చర్మమునకు దివ్యమైనది

కాల్గేట్

CAPT. G. I. TEL

ఆల్-పర్పస్ టాల్క్

వాన వెలిసింది

పాత సంఘటనలను తలచుకోగానే సీతారామయ్య గారికి పిగ్గు వేసింది. ఎదురుగా పేదబిలుమీదనున్న రేడియో అతని పిగ్గును అధికం చేసింది.

సీతారామయ్యగారికి అంత విషమ పరిస్థితిలోను నవ్వు వచ్చింది! అల్లుడుగా తను మామగారిని వేదించుకొని తిన్నాడు. ఇప్పుడు తన అల్లనివంతు కోరికలు కొరుకోవడానికి....

వెంకుమాంబ పిలుపుతో, ఆలోచనలలోంచి తేరు కున్నారని సీతారామయ్యగారు. ఆయన్ని ఉద్దేశించి అవిడ అన్నారు.

“ఎలాగైనా అన్నీ సోపానేసి కొనాలండి సైకిలు. తప్పుదు. పండుగకి అల్లుడు ఇంటికి రాకపోతే ఎలా? ఇదేగా మొదటిసారి. అల్లుడు రాకపోతే అమ్మాయి బాధపడదా?”

రాధకి నిజంగానే దుఃఖం ఆగలేదు. గదిలోనికి వెళ్ళిపోయింది.

అమెనుచూస్తే సీతారామయ్యగారికి కూడ దుఃఖం ఆగలేదు. మాట్లాడలేకపోయారు.

వెంకుమాంబ ‘పేదబిలు దగ్గరకువెళ్ళి, ద్రామరూ లోనుండి పెన్నా, కాగితం తెచ్చి సీతారామయ్యగారి కిమ్మా, “అల్లుడికి ఉత్తరం వ్రాయండి. “నీ కోరిక అమ్మాయి చెప్పింది. దాని ప్రకారమే సైకిలుకొని ఇస్తాము. పండుగకు తప్పక రమ్మని వ్రాయండి” అన్నారు.

సీతారామయ్యగారు ఒక వేడి నిట్టూర్పు విడువూ పెన్నుకేపు తీశారు, అల్లుడికి ఉత్తరం వ్రాద్దామని. ‘చిరంజీవికృష్ణ రావుకు’ అని మొదలు పెట్టారు రుడతరం. దూరాన రైలుబండి కూత పెట్టింది.

“వస్తే ఈ బండిలోనే వచ్చేవాడు అల్లుడు” అని బిగ్గరగానే అన్నారు వెంకుమాంబ.

సీతారామయ్యగారు ఉత్తరం వ్రాస్తున్నారు.

బయట వాన కొంచెం తగ్గినట్లుంది. వీధి గేటుదగ్గర రిక్తా ఆగిన చప్పుడయింది. సీతారామయ్య గారు, వెంకుమాంబ అతృతగా వీధివైపు చూశారు. రామం వరుగెత్తుకొనివెళ్ళి వీధి తలుపుతీసి చూశాడు. “బావ వచ్చాడ్రోయ్” ఒక్కకేకపెట్టి వీధి లోకి వరుగెత్తాడు.

అందరూ వీధిగుమ్మంవరకు వచ్చారు.

ప్రక్కగదిలోఉన్న రాధ మాత్రం రామం హాస్యం ఆడుతున్నాడేమోననుకుంది. కాని, హాల్లో భర్త మాటలు వినిబడి, హాలు గుమ్మంవరకు వచ్చింది.

నిజంగానే వచ్చారు! రాధ మనస్సు తేలిక పడింది. వెంకుమాంబ అడిగారు అబ్బడిని. “ఏం నాయవా.

టెలిగ్రాంలో ఆలా వ్రాశానే?” అని.

“హతాత్తుగ మీకు కనబడాలని అనుకున్నానంటి”

అన్నాడు కృష్ణారావు.

“అలా చేయబట్టే బావగారు ఇప్పుడు వానలో తడియవలసి వచ్చింది” అన్నాడు రామం నవ్వుతూ.

అంతా నవ్వుకున్నారు. కృష్ణారావు ఎవరూ చూడ కుండా రాధవైపుచూసి వెక్కిరించాడు. రాధ మాత్రం తక్కువదా! తిరిగి వెక్కిరించి వెనుదిరిగి గదిలోకి పారిపోయింది.

“ఎలాగైనా కొంటెవాడివోయ్ కృష్ణారావు!”

అన్నారు సీతారామయ్యగారు.

వాన పూర్తిగ వెలిసింది.

కథ కాక

26-వ పేజీ తరువాయి

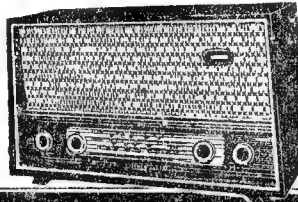
ప్రతిఒక్కరూ ప్రాసేషన్ చేశారు. అంతా ప్రాసేషన్ ఇక వాటిని ప్రచురించేదెవరు? ఒకచో ప్రచురిస్తే చదివే పాఠకోత్తము తెనరు? అందులోనూ నీవు పంపదలుచుకున్నది పోటీకి. పోటీకంటే ఎన్ని పేల రచన లాస్తాయో తెలుసా? అందులో నీ అనుభవంలేని రచన అడుగున పడిపోవటంలో ఆశ్చర్యం లేదు. తీరా కథ సంపాక పడుతుంది, పేరొస్తుంది, ప్రజల టాస్టుంది అంటూ ఎదురుచూడటం; అదికాస్తా మరోకరు తన్నుకుపోవటం, దారిని పోతుంటే 'సుబ్బారావ్! నీ కథ అడుగున పడిపోయిందేమిరా' అని పదిమంది అడగటం, నీవు ముఖంమీద జేబురుమాలు కప్పుకుని లేచిపోవు తెచ్చుకుని 'అది అంతేలే' అని పెదమలు చుప్పరించటం. ఇంతేనా ఇంతకంటే జరిగేదేమయినా ఉందా? నా మాట విని, ఈ కథలల్లటం గురించి మరేమీ ఆలోచించి కాలం, బుర్ర పాడుచేసుకోకు. మరోలా ఆలోచిస్తే శ్యామలను పొందటానికి, ఆమె అభిమానం సంపాదించటానికి ఇంతకంటే సులభమయిన మార్గాలు కనుపించకపోవు." ఈ ప్రతిబింబం ఆజ్ఞా పిమ్మన్నట్లు మాట్లాడుతూ గంతులేసింది.

ఈ మాటల్లో సుబ్బారావుకు చాలా సత్యముందని పించింది. కాని ఇంతలోనే తొలి ప్రతిబింబం నరాసరి ముందుకొచ్చి క్లౌజువోర్ కనుబొమ్మనిగరేస్తూ 'సుబ్బారావ్' అంది మరి బిగ్గరగా. సుబ్బారావు తెల్లసూటు ప్రతిబింబంమాటలు వివరాలుచుకోలేదు. 'సుబ్బారావు! సుబ్బారావ్!!' గొంతు గింజుకుంది ప్రతిబింబం. సుబ్బారావు చెవులుమూసుకున్న చేతులు తీసి సిగరెట్ ముట్టిస్తూ 'ఏం! అంతలా గింజుకుంటున్నావ్' అన్నాడు.

"అవును. గింజుకుంటున్నాను. మన తెలుగు వాళ్ళకు ఉన్న తెగులే ఇది. మంచి చెప్పేవాళ్ళే ఎవరు నమ్మారు కనుక! అయినా చెప్పటం నా ధర్మం. అటుపైన నీ విధి. కథ వ్రాయటం మానేద్దామనుకుంటున్నావ్ కదూ? సరే. మానేశావే. అనుకో. శ్యామలను భార్యగా పొందటానికి మరో మంచి మార్గం కోసం మాత్రం ఆలోచించద్దా!—కథ వ్రాయటం కష్టమనుకుంటే ఎలా? ఆ రామం నిజంగా కథలు వ్రాయటం వచ్చే రాకాడంటావా? శ్యామలకు సాహిత్యమంటే మహా ఇష్టం. కథలు వ్రాసే వాళ్ళంటే ప్రాణాలయినా ఇస్తుంది. అట్లాంటే శ్యామల సాన్నిహిత్యం సంపాదించాలంటే నీవు కథ వ్రాసి, క్రైజ్ కోట్టి ఆ రామంకన్న మునుపడ వనిపించాలి. నా మాట విను. బడియా తట్టడంలేదని భయపడి వెనుకంజ వేయకు. మెదడును ఓసారి ఓపరేషన్ చేయి. అప్పుట్లు ఓ చిన్నసలహా. కథల చిట్కాలమాట మరచిపోయావు. ఓసారి అవి భూరిగా చదువు....."

ప్రతిబింబంమాటలు వింటూండగానే సుబ్బారావు ముఖంలో ఆనందరేఖ తళుక్కుమంది. చిట్కాలకోసం బీరువాతలుపు తెరవటంతో ప్రతిబింబంకూడా మాయమయింది. మూడుసార్లు మూడుఅరలూ తణిఖీ చేయగా ఆ పుస్తకం

నేషనల్ ఎలక్ట్రో రేడియో

ఒక ముఖ్యవాద్య!

కొంతపైకము చెల్లించి రేడియో యింటికి తీసుకుపోవచ్చును. మిగిలినది!! నెలసరి సులభవాయిదా అలా చెల్లింప వచ్చును...

ఎవరములకు

రేడియో ఓ ఎలక్ట్రికల్స్

విజయనగరం, విశాఖపట్నం, భువనగిరి

పాసినకాళ్ళ బాధనుంచి త్వరగా బయటపడండి

కాలివేళ్ల వద్య వగలినచోట్ల అమృతాంజన్ లిమిటెడ్ వారి డెర్మల్ ఆయింట్ మెంట్ ను రాసి బాదను త్వరగా పూర్తిగా పోగొట్టుకోండి. తడిగా నూళ్ళ జీవులతో వుండే నేలమీద తిరగ దంపల్ల కాళ్ళ పాస్తాయి. అది మీకు తరుచుగా వస్తూవుంటే, అటువంటి నేలమీద నడిచే ముందు మీ కాళ్ళకు అమృతాంజన్ లిమిటెడ్ వారి డెర్మల్ ఆయింట్ మెంట్ ను రాసుకొని వడవండి. అమృతాంజన్ లిమిటెడ్ వారి డెర్మల్ ఆయింట్ మెంట్ దాన్ని ఒకటి ఎప్పుడూ యింట్లో ఉంచుకోండి. అది కామరకూ గజ్జి దురదలకు కూడా వసికీవస్తుంది.

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్ వారి

డెర్మల్ ఆయింట్ మెంట్

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్ 14/15, శివవర్ణ రోడ్డు, మద్రాసు-4

బొంబాయి-1, కలకత్తా-1, న్యూ ఢిల్లీ-1.

TWT-AM/D 1739

ఉష్ణమైన

అత్యుత్తమమైన

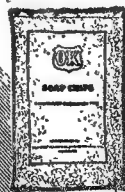
స్టైన్ లెస్

స్టీల్ పాత్ర సామానులు

—మీరు కోరునవన్నీగలవు—

అంద చందాల బహుమానాలు
మిమ్మల్ని తప్పక మెప్పించగలవు.
ఈ బహుమాన కూపనులను
ఓ.కే. తయారీ వస్తువులనుండి
చేర్చి పెట్టండి.

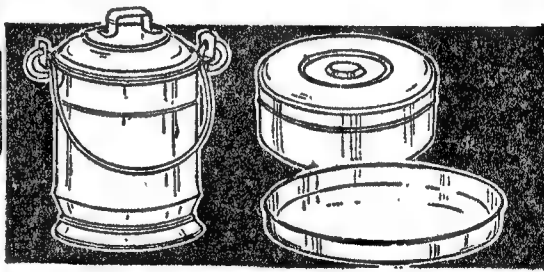
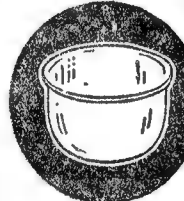

మీరు కొను ఈ క్రింది ప్రతి ఓ.కే. తయారీ వస్తువునుంచిన్నీ
బహుమాన కూపనులను చేర్చిపెట్టి ప్రారంభించండి.

- ఓ.కే. వనస్పతి • ఓ.కే. డబుల్ రిఫైన్డ్ ఆయిల్
- గోల్డెన్ సలడ్ ఆయిల్ • ఓ.కే. చందన సబ్బు
- ఓ.కే. ఓరియంటల్ రోజ్ సబ్బు • ఓ.కే. నీమ్ సబ్బు
- మీయోకే సబ్బు • సోపచిప్పు

మరిన్ని ఆ మీ కూపనులకు మారుగా అత్యుత్తమమైన
స్టైన్ లెస్ స్టీల్ పాత్రలను — మీకు ఇవ్వమైన పరిమాణ
ప్రమాణాలలో — మీకు అతీ నమీనమునగల ఓ.కే. వ్యాపారి
శుద్ధమండి పొందండి.

ఈ ప్రత్యేక బహుమానయోజనాల గురించిన వివరాలు
గం సచిత్ర పోర్టరుగుంచి మీ ఓ.కే. వ్యాపారిని అడిగి
పొందండి.

EP-EAC-2 TEL

శ్రద్ధాదేవినవాది:

ది ఈస్ట్ ఏష్యాటిక్ కం. (ఇండియా) ప్రైవేట్ లిడ్., మదరాసు-1

ఈ బహుమతి పథకం మృదాను, మైనూరు, కేరళ మరియు ఆంధ్ర రాష్ట్రములకు మాత్రమే వర్తింతును.

५०५३

37

చల్లగను తాజాగనుచును
పీసిన్ డెంట
వెజిటబుల్
హారాయిల్

రచక
బ్రెడింగ్ కంపెనీ,
మద్రాసు-1

ఏన్విల్

ఓ క్రిమి సంహారక ఆయింట్ మెంట్

కోరికలు, రక్తం, ఒరుపులకు వారం. 'ఏన్విల్' మొదలను, అనుభవం, కీలక కాల్పనకూ మోస్తున్న అట్లాంటిస్ (ఈస్ట్) లిమిటెడ్ (ఇంగ్లండులో స్థాపితం)

JWT-ANV-5312 R TE

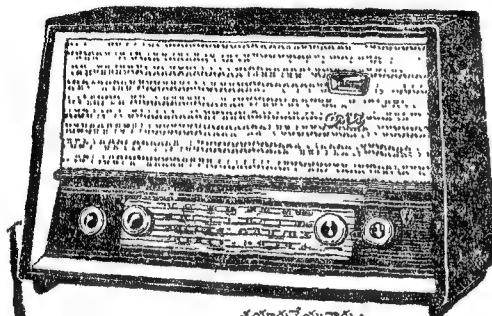

AN 2

చూచుటకు ఆందముగను,
వినుటకు రమ్యముగను నుండు

ఆల్కా

కామర్ రేడియో

మాడల్ నం. R 44 A.
ఎ.సి. 8 వాట్స్ 4 బ్యాండ్స్
వెల రూ. 250/-
ఎక్స్ ప్రెస్ ట్యూబ్
మరియు ఇతర
సమస్త మినహా

తయారుచేయుదు.

సింగ్ రేడియో కంపెనీ, థెర్లి-8
మద్రాసు, మైసూరు, కేరళ & ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ములకు.
డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:

కృష్ణ (సేల్స్) ఎజన్సీ,
48, మౌంట్ రోడ్, మద్రాసు-6 ఫోన్: 85168

85A/2

నిజీ డిలర్లు: మె సర్క్ ఎన్ జీన్,
3, బ్లాక్, 111, కాంగ్రెస్ బిల్డింగ్స్, మౌంట్ రోడ్, మద్రాసు-6.

కథకాక

సార్లు తెక్కపెట్టాడు. శ్యామల జడవైపు తొమ్మిది సార్లు చూశాడు. మూడుసార్లు గొళ్ళగిట్టుకున్నాడు పదకొండు మార్లు వరండావైపు, ఒకసారి తెక్కరే ముఖంలోకి చూశాడు. ఏడుసార్లు పెన్నుమూత తీసుకుంటాడు. పుస్తకంపేజీలు రెండుసార్లు తిరగేశాడు. అయినా అదేం ఖర్చుమో ఏ ఐడియ తట్టలేదు. బయట గంటమోగింది. తెక్కరే బయటకు వెళ్లిపోయాడు. క్లాసులో కొంచెం రోగోణధ్యని బయలుదేరింది. సుబ్బారావుతోమాత్రం మార్పులేదు.

చాలాసేపటినుంచి సుబ్బారావువైపు తరేకంగా చూస్తున్న శంకరం అతని ముఖంలోకి మరోసారి చూశాడు. అయినా సుబ్బారావు అజంతాశిల్పం మార్కుతోనే ఆగిపోయాడు. ఈలోగా ముకుందం వెనుక బెంచీలోంచి డస్కుదూకి ముందుకొచ్చి కూర్చుంటూ 'ఒరేయ్! శంకరం! ఈ వారం వ్రాతతోమా మామయ్యకడ పడిందిరోయ్' అన్నాడు. ఈమూట వివగానే సుబ్బారావు మరోసారి ఉలిక్కిపడి "ఎవరు ముకుందం? మీ మామయ్యా.... కథ ఎందులో పడింది.. ఎప్పుడు?...." అన్నాడు అనూయకంగా. అతని వాలకం చూసి ముకుందం ఓ నిమిషం అదోలాఅయి, అసలు సంగతి చెప్పాడు. "ఒరేయ్ ముకుందం! అయితే మీ మామయ్యకు కథలు వ్రాయటం వచ్చున్నమాట. శంకరం! ఈ విషయం నాకు కాస్తంతయినా చెప్పావుకాదేరా?— సరే దానికేగాని "నాకు నీతో చాలా సమంది. అలా బయటికి వెడదాం పద" అన్నాడు సుబ్బారావు ముకుందం చెయ్యిపట్టుకుంటూ. "నేనో" అన్నాడు శంకరం. "రావచ్చు. అభ్యంతరంలేదు." సుబ్బారావు ఇద్దరి భుజాలమీద చెరోచెయ్యివేసి జైట్ గేటు వైపుకు తీసుకుపోయాడు.

సుబ్బారావు కథంతా విన్న ముకుందం, శంకరం 'అయితే ఏకిప్పుడ. ఓ మాంచి కథ కావాలంటాన్. అంతేనా' అన్నారు. అప్పుని తలబడించాడు— సుబ్బారావు. ఆ మర్నాడు తన మామయ్య వ్రాసి ఉంచిన కథల్లో ఒక మంచి కథ చూసి ఎత్తుకొచ్చాడు ముకుందం. సుబ్బారావు అనందానికి అనధుల్లేవు. దానికి వ్రతగా ముకుందం, శంకరం నయాపై సాగర్లులేకుండా నమస్తలాంధ్రనాలో రిజర్వర్లను క్లాసులో కూర్చుని డిటెక్టివ్ పిక్చర్ చూశాడు. సుబ్బారావు ఆ వ్రాతవ్రతని పదిలంగా ఇంటికి తీసుకెళ్లి న్నడమూరీలో మరో కాపీతయటం ప్రారంభించాడు.

ఆ ఎమోషన్లో వ్రాయటమంటే ప్రారంభించాడు గాని పట్టుచుని పదితైస్స వ్రాసేసరికి చేతివేళ్ళ బాధగా మూలిగాయి. అక్షరాలు ఆకారం కోల్పోయి 'ఇది విభాష' అన్నట్లు కృత్రిమమార్కుల్లా తయారయ్యాయి. నిజం చెప్పిల్సినస్తే అసలు సుబ్బారావు పేజీలు పేజీలు ఏకటాటిగా వ్రాసేం దెప్పుడు? అందులో తెలుగు (నోట్సు) వ్రాయటమంటే మహాచిక్కా. మరోమూట వ్రాయాలంటే తిరుబడిగా కూర్చుని తెలుగునోట్సు వ్రాయటం 'పరువునాసం' కూడాను. అందుకే సుబ్బ

రావు అడపాతడపా నోట్సులన్నీ ఆచారిచేత వ్రాయించే వాడు. ఆచారికి ఇందుమూలంగా ఏదో ప్రతి ఫలం ముడుతూనేఉండేది. సుబ్బారావు పెన్ను మూసి, వేళ్ళు నొక్కుకుంటూ ఒక్కసారి ఆవు లించి, 'రేపు రాద్దంతే' అని మనసులో అనుకుని పేజీలు మడిచి పొరుగుతో పెట్టాడు.

కదిలిపోతున్న సిటీబస్ కు పరుగెత్తుతెళ్ళి ఆరో హించి, హీరోలా రెండుసార్లు కాలరు సర్దుకుని ఈలవేస్తూ బస్సులోఉన్న అందర్నీ పరీక్షించాడు— సుబ్బారావు. తన ప్రక్కసీట్లోనే కూర్చునిఉంది శ్యామల. నూటిగా ఆమెకళ్ళలోకి చూశాడు. (ఇటు వంటి అవకాశాలు చాలాఅరుదుగా వస్తాయి. విని యోగించుకోకపోవటం తెలివితక్కున.— సుబ్బారావు డైరీ రివ 'పేజీనుంచి'). ఆమె కమరెపులు రెండు సార్లు మీటి మళ్ళీ దించుకుంది. అతను వాచీవైపు చూసుకున్నాడు. పది దాటవస్తూంది. చేతిలో పుస్తకాలు మరోసారి సరిచేసి పట్టుకున్నాడు. ఈ సారి శ్యామలవైపు చూసినప్పుడు ఆమెచేతుల్లో పుస్తకాలు లేవని స్పష్టపడిపోయింది. సుబ్బారావు ఓసారి క్షణస్థిమార్పులా మెలితిరిగిపోయి, గడ్డి మోపులా రోజూ అన్నిపుస్తకాలు తీసుకొచ్చే ఈమె ఇలా నిరాడంబరంగా, చేత 'సింగిల్' పుస్తకం కూడా లేనిదై రావటంతో అర్థమేమిటా అని బుర్రకు పనిచెప్పి, అది ఒకవైపుకు మొగ్గక ముందే స్వాపు రావటంతో దిగిపోయాడు. వెనకే వస్తున్న శ్యామల తన చేతిలో పుస్తకాలు చూసి నవ్వు తుండేమోనని రెండుముడుసార్లు వెనక్కి చూశాడు.

కాలేజీ అవధులోకి ప్రవేశించగానే విషాద భరితమైన వార్త అతని హృదయాన్ని కుదిసివే వేసింది. శ్యామల ఈవేళ టి. సి తీసుకుంటోందని, వాళ్ళ నాన్నగారికి బదిలీఅయిందని తనకు ఇంతవరకూ మాటమాత్రంగానయినా ఎవరూ చెప్పలేదు. విషాద ఘట్టంలో తెలుగుసినీమా హీరోలా రెండుసార్లు నిట్టుర్చి భారంగా క్లాసులోకి వెళ్ళి కూర్చున్నాడు. శ్యామలలేని క్లాసు చంద్రుడులేని ఆకాశంలా, 'పెట్రోలులేని కారులా, గుండీలులేని చొక్కాలా, ముఖచిత్రంలేని పత్రికలా, అదోలా అదోలా అని పించింది. 'అంతకుంటే మంచి ఉపమానాలు తట్టి ఉంటే ఈసరికి స్వంతంగానే కథలు రాసేవాణ్ణి అనుకున్నాడు. "కనీసం 'ఇరా కాలేజీవదలి వెళ్ళి పోతున్నాను' అనేనా చెప్పకుండా వెళ్ళిపోతుండా— శ్యామల" అనుకుంటూ బెంచీలో భారంగా వెనక్కి వాలిపోయాడు.

ఇంటర్వల్లో కాంటీన్ వైపు వెడుతూండగా శ్యామల ఎదురై 'హలో! సుబ్బారావుగారూ' అంది. సుబ్బారావు ఫుల్ స్మైల్ లా అయిపోయి, ఉలిక్కి పడిపోయి, నాలుక రెండుసార్లు తడిచేసుకుని, గుట్టింలా దూకుతున్న తుమ్మును బంపంతాన ఆపుచేసుకుని.... 'హలో' అన్నాడు. 'నేను మన కాలేజీనుంచి వెళ్ళిపోవానాండీ'—

ఈ న్యూసు ఇంతకుమునుపే తెలిసినా ఆ క్షణం

లోనే తెలిసినట్లు కనీసం నటించనో నటించక పోతే తన భావి పటాపంచలై పోతుందని భావించి, ఓసారి వళ్ళు విదిలించుకుని, విషాదం ముఖంనిండా కప్పుకుని 'అ! మీరు.... వెళ్ళిపోతారా?—' అన్నాడు నూటికి పదిపాళ్ళ అశ్రుర్యంకూడా కలిసి.

"అవును.. మా నాన్నగారికి బదిలీఅయింది."
"అయాన్స్ వెరీ సారి.... మీరు...."
"స్టేజ్. మరోలాభానించకండి. నేను చాలా మందితో చెప్పాల్సి వస్తా. మరచిపోకండి...."
"తరచు లేచుర్చు రాస్తూంటారుకదూ...."
"ఓ...."

* * *
శ్యామల ఊరువదలి పదిరోజులయింది. సుబ్బారావు గంటల్లో తెక్కపెట్టాడు కాబట్టి '240' గంటలు అయిందనే చెప్పాలి. ఇది కథ కాబట్టి సుబ్బారావు శ్యామలకోసం బెంగపెట్టుకున్నాడంటే సరి

=====

తనదగ్గరకు ఉద్యోగానికి వచ్చిన ఓ కొత్తవ్యక్తిని వ్యాపారస్తుడిలా ఆడిగాడు.

"డబుల్ ఎంట్రి వేయ గలవా?"

"డబుల్ ఎంట్రి ఎమిటండీ? ట్రిబుల్ ఎంట్రికూడా వేయ గలను. పని చేసే భాగస్వామికి అధికలాభాలు చూపిస్తూ, మంద కొడి బాగస్వామికి స్వల్పలాభాలు చూపిస్తూ, మన లెక్కల్లో నష్టం ప్రభుత్వానికి చూపిస్తూ వెరసి మూడు ఎంట్రిలు వ్రాయ గల్గు!"

శకామయ్య (చిత్తూరు.)

=====

పోదు. అతని కళ్ళ ఆమెకోసం కాయలుకావాయి. అతని మనసు ఆమెతలపుల్లో గిరిగిల్లాడింది. హృదయం పరితపించింది. ఆమెదగ్గరనుంచి ఇంతవరకూ ఉత్తరం లేకపోవటంతో సుబ్బారావు నిర్వికటకు ఓరూపంఅంటూ ఏర్పడలేదనే అనుకో వాలి. ఈ బాధలో, ఈ విరహంలో, ఈ పరితాపంలో ఒకవేళ అతను మరోనాలుగు పేజీల కథ ఫెయిర్ చేశాడన్నా నమ్మేవాళ్ళుండరు. ఎలా నమ్ముతారు? ప్రేమ.... మరోపని చేయనిస్తుందా? మనసుకు నిలకడ, నిశ్చలత కలిగిస్తుందా? అయినా ఇది ప్రేమ సఫలతా కార్యక్రమంలోదే కాబట్టి వ్రాశా డేమో అనుకోవచ్చు.

ఆవేళ సుబ్బారావు ఇక ఊడబట్టలేకపోయాడు. క్రిందటి సంవత్సరం గ్రూపుఫోటోతీసి శ్యామల వైపు పదకొండుసార్లు చూశాడు. పండ్రెండోసారి

ఆమెముఖం ఇక చూడలేక (విసుగుపర్చికాదు) బాధతో ఫోటో తీరగిసి కళ్ళ నీళ్ళు పెట్టుకున్నాడు. ఏమయినానరే ఈ వేళ తనకుతానుగా ఆమెకు ఓతేజ్ రాయాలని విశ్వయించుకున్నాడు. ఆ తేజ్ లో సాహిత్యమంతా గుప్పించేయాలి. తను వ్రాసిన ప్రతి మాటా అయస్కాంతంలా పనిచేసి శ్యామల హృదయాన్ని తనవైపుకు బలంగా ఆకర్షించాలి.

అయితే సాహిత్యమభవం, అంతంతమాత్రంగా ఉన్న తను ఈ తేజ్ లో ఇన్ని రసాలు చొప్పించటమంటే మాటలా! సుబ్బారావు మనసులో ముకుందంగాడి మామయ్య మెదిలాడు. త్వరత్వరగా బట్టలు వేసుకుని వెళ్ళి, ముకుందాన్ని కలుసుకుని సంగతంతా వాళ్ళ మామయ్యతో చెప్పి, ఓ బ్రహ్మాండమయిన తేజ్ తయారుచేయించి, కన్నపడి ఎలాగో దాన్ని తన స్వదస్తూరిలో ఫెయిర్ చేశాడు. తీరాపోస్తూచేయ బోతే ఆవేళ ఆదివారమని, స్వాంపులు దొరకవని గుర్తొచ్చి, ధికాదా ఫెయిర్ కాపీ వ్రాస్తే— రెండూ మర్నాడు పోస్టుచేయవచ్చని ఎలాగో దాన్ని పూర్తిచేశాడు సుబ్బారావు.

మర్నాడు పోనువారం, ఉత్తరం, కథ పోస్టు చేసి, చేతులు దులుపుకుని 'వామ్మయ్య' అనుకున్నాడు సుబ్బారావు.

అనలు శ్యామలకు సుబ్బారావుమీద, అతని హృదయంపైన ఒక ప్రత్యేకమయిన దృష్టి ఉందో లేదో తెలియదుగాని అతడుమాత్రం ఆమెనుంచి వచ్చే జవాబుకై వళ్ళంతా కళ్ళ చేసుకుని (అన్ని కళ్ళ జోళ్ళ కొనుక్కోలేక) బాధపడ్డాడు. అయినా శ్యామలదగ్గరనుంచి ఓ ఉత్తరమంటూ దర్శన మీయలేదు.

సుబ్బారావు హృదయం కురిడికోబ్బరిలా ఎండి పోయింది. చివరకు కఠినయదినంబులకు, సుబ్బారావు మరణాన్నంగా పత్రికమాస్తూ, శ్యామల కథకు మొదటిబహుమతి రావటం గ్రహించి అలాగే ఉండిపోయాడు. మొదటి పేరా చదవకముందే అది తను ఫెయిర్ చేసిపంపిన 'ముకుందం మామయ్య' వ్రాసిన కథని తెలిపోయింది. పాపం ఆరడుగుల సుబ్బారావు మూడడుగులు ముడుచుకుపోయి ముక్కు మీద వేలేసుకున్నాడు.

ఇంతకీ సుబ్బారావు కథ, ఉత్తరం పోస్టుచేయ టంలో చిరునామాలు తప్పువ్రాయటంవల్ల ఇలా జరిగిందని గ్రహించాడా? శ్యామల అనలు సుబ్బారావును ప్రేమించిందా? ప్రేమిస్తే అతడి కథను ఇలా తస్కరించటంలో ఆమెఉద్దేశ్య మేమిటి? ఈ విషాదంతా తనను మునురుకున్నాక సుబ్బారావు ఏం చేశాడు? ఇంతకీ 'ఇది ఓ కథే?' ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానాలు కావాలంటే (సాధారణంగా) వెండితెర చూస్తే సరిపోతుందేమో అనిపిస్తుంది. కాని ప్రస్తుతం కాగితంకూడా కరువై పోయి పత్రికలు తక్కువ కాపీలు అచ్చువేస్తున్న ఈరోజుల్లో ఈ కథాకమామీషు పూర్తిచేయ టానికి వేరే తెర సృష్టించటం సాధ్యపడదు. కనుక శలవు.

నెనుటకాయలను పోగొట్టుటకు ప్రత్యేకమైన
సబ్బు మరియు పొడర్...

జాన్సన్స్ ప్రిక్లీ హీట్

సోప్ మరియు పొడర్

పొమ్మమైన మరియు రోగక్రిమలను అడ్డ జాన్సన్స్ ప్రిక్లీ హీట్ సబ్బు చెమటకాయల వలన కలుగు
తాదకు కారణమైన చర్మముమీది నూత్న రంధ్రములు మూసుకొని పోవుటను అడ్డును... పేలిన
చర్మమునకు వెంటనే ఉపశమనము కలిగించును! పొమ్మమైన మరియు గుణకారియైన జాన్సన్స్
ప్రిక్లీ హీట్ పొడర్ చెమటకాయలనుండి వెంటనే ఉపశమనము కలిగించును... మిమ్మల్ని రోజంతా
చల్లగా, స్వీయముగా ఉంచును!

జాన్సన్ & జాన్సన్ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్

JWT-1) 3600

ట్యూటా నోటిమట్యూ మృదుత్వం గలిగి, గడ్డ కట్టి ఉంటుంది. కేవలం నోటి నుండి, క్షయవ్యాధి లోనూ ఈ గడ్డ తీరూ తెన్నై లేకుండా ఉంటుంది.

ఉదరం పుట్టాల్లో బిడ్డలలాగా, గుండ్రంగా ఉన్నప్పుడు, అందులోగలిగి ఉందని గ్రహించవచ్చును. ఉదరంలో జలం చేరినప్పుడు, వెలకిలా పడుకున్నప్పుడు రెండువైపులా డొక్కలు ఉబ్బరిస్తవి. ప్రక్కకుతిరిగి పడుకున్నప్పుడు ఆ ఉబ్బరం ఒక వైపుకు చేరి, పైవైపు లోపలికి పోతుంది. రోగికి కడుపులో నీరు కదిలినట్లు తెలుస్తుంది. తొందరగా ప్రక్కకు తిరిగినప్పుడు కదిలించిన బిందలో నీళ్లు తొణికిసలాడినట్లుగా ఉదరంలో నీరు తొణికిసలాడిన శబ్దం వినిపిస్తుంది. ఉదరంలో స్థూలాంతం (Largeintestine) లో అటుంకం ఏర్పడినప్పుడు రెండు డొక్కలలోనూ ఉబ్బరింపు ఏర్పడుతుంది. కాని, చిన్నపేగులో అటుంకం ఏర్పడనప్పుడు ఉబ్బరింపు సాధారణంగా నాభి ప్రదేశంలోనే అధికంగా కనిపిస్తుంది. కొన్ని క్రిమిదోషాల్లో పేగులు శక్తిహీనములై ఉబ్బిపోతవి. రోగిచేత దగ్గించినప్పుడు, డయాఫ్రమ్ త్వరగా సంకోచించి, దాని పుండునము కెరటంతాగా ఉదరకుడ్యంలో పైమంది క్రిందకు వెళ్తుంది. ఆ సమయంలో ఎక్కడయినా, హెర్నియా ఉంటే ప్రదేశంలో చేతికి పుండనం తెలుస్తుంది.

ఉదరం, శ్వాస సమయంలో పైకి, క్రిందికి కదులుతూ ఉంటుంది. ఉచ్ఛ్వాసకాలంలో ఉదరం పైకి లేస్తుంది. నిశ్వాసకాలంలో క్రిందికి పోతుంది. కాండం ఒక పీచా వంటిది. దానిని డయాఫ్రమ్, పైన వక్షంగానూ, క్రింద ఉదరంగానూ విభజిస్తుంది. ఊపిరితిత్తులు గాలి చేత పూరించబడినప్పుడు డయాఫ్రమ్ క్రిందికి వచ్చి ఉదరంలో అంగముల పల్లడి వల్ల ఉదరకుడ్యము పైకి లేస్తుంది. ఉదరకుడ్యంలో చాలా పొరలు ఉన్నవి. అవి పైనుంచి లోపలకు క్రమంగా (1) చర్మం, (2) కాప్సులార్, (3) మొదటి పీచుపొర, (4) కండరములు, (5) రోపలీచుపొర. దానిని అంటే, ఉదరాంతరాలమునుమట్టి ఉండే పెరిటోనియం మడతలు రెండు. ఈ ఏడు పొరలూ కలిసి ఉదరకుడ్యము ఏర్పడింది. ఇందులో పెరిటోనియం ఇన్ ఫ్లేం అవుతూ ఉంటుంది. ఆ స్థితిని పెరిటోనిటిస్ (Peritonitis) అంటారు.

మనమూ-మనదేహస్థితి

21 వ శత శతాబ్దము

పెరిటోనియంలో కొంతభాగం మాత్రమే ఇన్ ఫ్లేం కావచ్చును. అప్పుడు ఏభాగం ఇన్ ఫ్లేం అయితే ఆ ప్రదేశం బిల్లిలాగా కఠినము అయిపోతుంది. ఈ స్థితిని సాధారణ భాషలో కడుపు రాయిలాగా ఉందని వర్ణిస్తారు. పెరిటోనిటిస్ లో శ్వాస సమయంలో ఉదరం ఆకృతి మారదు. ఉచ్ఛ్వాసకాలంలో వక్ష భాగం మాత్రమే పైకిపోతుంది. పెరిటోనిటిస్ ప్రాణాంతకమైన వ్యాధి—విశేషము. గంటలలో నివారించక పోతే, ఆ తరువాత ఏంచేసినా లాభం ఉండదు. ఈస్థితి తరుచు, ఎప్పుడోపై పెన్ లో ఎవెండిక్చు పగిలి పప్పుడూ, కడుపులోనూ, డివీడిమంలోనూ అల్సర్లు అంతకంతకు లోతై, వాటి గోడలలో చిల్లి ఏర్పడి, వాటిలో ఉండే పదార్థములు పెరిటోనియంమీద పడ్డప్పుడూ ఏర్పడుతుంది. (స్థితిలో ఇన్ ఫ్లేం అయిన రోజు వాళములు (Fathopiantubes) పగిలినప్పుడూ, ఆ వాళములలో ఏర్పడే 'నాళికా గర్భము' (Tubal pregnancy) పగిలినప్పుడూ, యూటెరస్ (గర్భాశయము) లో దీర్ఘమైన ఇన్ ఫ్లే మేషను, కేవలం, ఫైబ్రాయిడ్ (Fibroid) వంటి దుర్మైననప్పుడూ పెరిగి గర్భాశయంగోడ వెలుపలికి వచ్చుకొని వచ్చినప్పుడూ బిడ్డ అడ్డం పడి ప్రసవకాలంలో గర్భాశయం పగిలినప్పుడూ, పెరిటోనియం ఇన్ ఫ్లేం అవుతూ ఉంటుంది. శరీరంలో ఇతర భాగములు ఇన్ ఫ్లేం అయినప్పుడు కూడా లింఫాటెక్చుర్వారా ఆ క్రిమిదోషం ప్రాకి, ఉదరాంగములలో ఇన్ ఫ్లేమేషన్ రావచ్చును. కడుపు రాయిలాగా ఉండడం, టెటనస్ అనే వ్యాధిలో (ధను ర్వాతం) దుస్సంకోచకాలంలో (Spasm) కొంతకాలం వస్తూపోతూ ఉండవచ్చును. ఏమయినా ఉదరకుడ్యము మృదుత్వము నశించి, రాయలాగా అయిపోవడం, అతిప్రమాదకరమైన రోగస్థితి.

సాధారణంగా నాడి పుండనం (Pulsation), ఆర్టెరీలలోనే కనుపిస్తుంది. వెయినులలో కనిపించదు. కాని, ప్యూర్లేగంలో దాని శక్తి నశించి హృదయోన్ముఖమయిన రక్తము, హృదయంలోకి పోక, లివరులోనూ, ఇతర ఉదరాంగములలోనూ నిలవ

ఉండిపోతుంది. హృదయం కుడిభాగం, ఆ రక్తమును తనలోకి తీసుకుని ఊపిరితిత్తులలోకి పంపలేనిస్థితి ఏర్పడుతుంది. అప్పుడు ఉదరం పరిభాగంలో కనుపించే వెయినులు ఉబ్బి, ఆర్టెరీలలోలాగా పీటిలో 'నాడి' (Pulsation) కనుపిస్తుంది. సన్నని వారిలో అయోర్టా (ప్రధాన ఆర్టెరీ) నాడి, ఉదరం ముందు గోడను స్పందింపజేస్తుంది. అయోర్టా ముందు ఏదయినా దుర్మైననప్పుడీ, గ్రంధీ తత్వడి నప్పుడు ఆ గ్రంధి కదిలి, ఉదరకుడ్యమును స్పందింపజేయవచ్చును.

సాధారణంగా పేగులలో ఏర్పడే తరంగచలనం ఉదరకుడ్యాన్ని కదలించదు. కాని, పేగులలో ఎక్కడయినా తీవ్రమయిన ఆటంకము (Obstruction) ఏర్పడినప్పుడు పేగులు ఉబ్బి, ఆ తరంగచలనము అవినోమంగా వెనక్కు వడవవచ్చును. ఉదరకుడ్యము మందంగా ఉన్నవారిలో ఇది కనుక్కోడం అసాధ్యము. కాని, చిన్న పిల్లల్లోనూ, సన్ననివారిలోనూ ఈ అవిలోమ తరంగచలనం గతి ఉదరకుడ్యంమీద చూడవచ్చును. మంచి వెలుతురులో రోగిని వెలకిలా పడుకో జెట్టి, కొంచెం నీరుగాని, పాలుగాని తాగించి, పొట్ట మీద చిన్న చిటికెవేస్తే, అటుంక ప్రదేశంవరకు తరంగచలనం పోయి, వెనక్కు తిరగడమును చూడవచ్చును. కొంతమంది శిశువులలో జఠరాశయము నకూ, డివీడిమమునకూ మధ్య ఉండే ద్వారం చాలా చిన్నదై, అక్కడ ఉండే స్పింక్టరుకు సంకోచ వ్యాకోచక శక్తి నశిస్తుంది. అప్పుడు బిడ్డ పాలు త్రాగినా, త్వరగా కక్కివేస్తాడు. ఆ వాంతి చివ్వా కొట్టి పట్టుగా చాలా దూరం పోతుంది. ఆ స్థితిలో కడుపులో ఏర్పడే అవినోమ తరంగచలనము కనిపిస్తూ ఉంటుంది. ఇది, త్వరగా గమనించి, శస్త్రచికిత్స చేయించకపోతే, కొద్దికాలంలోనే నిరశనదోషంవల్లా (Starvation), నిర్బలస్థితివల్లా (Dehydration) శిశువు మరణించడం సంభవిస్తుంది.

ఉదర భాగమును విక్షించినప్పుడు దాని గోడలో ఉండే కొవ్వు కణుతులూ (Lipoid lysts), చర్మవ్యాధులూ, అందులో ఏర్పడిన నంజూ ఇంకా ఎన్నో గమనించవచ్చును. ఇటువంటి అసాధారణ లక్షణములు గమనించగానే వెంటనే వైద్యుడి దృష్టికి తేవడం చాలా అవసరం.

అంటేపెట్టుకుని ఉండగలదా ? ఏమో ఎవరు చెప్పగలరు ?

అప్పటికప్పు గోపాలయ్య తిరస్కృతి అతని కెంతో వేదన కలిగించింది. ■ వ్యధతో అతని కిక కాళ్ళాడలేదు. మొట్టమొదట తిన్నగా ఇంటికే వెళ్ళిపోవాలని నిశ్చయించుకొన్నాడు. కాని అంతగా పొద్దు పోయినట్టు కనబడలేదు. కాలక్షేపం కోసం కొంతసేపు కావేరీ తీరంలో విశ్రమించా అనుకొన్నాడు. అప్రయత్నంగా అతని పాదా లటువైపు సాగిపోయాము. అల్లంతదూరంలో కావేరీ వల్లని పిల్ల తెమ్మెరలతో అలల నవ్వుడితో కన్నతల్లిలా ఆహ్వానించింది. కుడివైపున కొంత దూరంలో శ్రీ రంగేశుని ఉత్సవమూర్తి మేళలాళాల కోలాహలంతో క్రమక్రమంగా మున్నుండుకు సాగి పోయింది. రంగనాయకుడు చేతులెత్తి స్వామికి నమస్కరించి ఇసుకతిన్నె మీదికి పోయి కూర్చున్నాడు. ఏవో ఆలోచనలల్ని బిల్లిగా అల్లుకుని అతని మనస్సు బాగా కలగించిపోయింది. అలాగ ఎంత సేపు గడిచిందో అతనికే తెలియదు.

క్రమ క్రమంగా బాగా చీకటి పడింది. ఉత్సవ కోలాహలం పూర్తిగా మందగించింది. వీరవ నదీ ప్రవాహంతో నక్షత్రాల కాంతి మాత్రమే పుష్పాల్ప పుష్పంగా గోచరించింది. అక్కడక్కడ కెరటాలతో నుండి తెల్లతెల్లని చిరు మీనులు కొన్ని పైపై కెగిరిపడ్డాయి. సన్నని కీనురాళ్ళ మోత జీవిత పంగి తాని కంతటికీ మంద్రాంత మంద్రమయన మధుర శ్రుతిలా వినికిపించింది. కొంచెం దూరంలో రెల్లు గుబురులలో జలపక్షుల కలకలాదం కర్ణ పేయంగా వినిపించింది. ఆకాశంలో మబ్బుల మాయన దాగిన నెలవంకవెలుగు గాలిలో కదలాడు తున్న రెల్లు పూల కొక విధమయిన వింత పోయింది కలిగించింది. అప్పటికే ఆశ్చర్యజనక మానం ప్రవేశించి రెండు మూడు రోజులే అయింది. అందుచేత చిరు చలికి సంకోచించిన శ్రీరంగ నగర వాసు లెంతోమంది కావేరీ తీరానికి రాలేదు. వచ్చినవా రొక రొకరే తిరిగి వెళ్ళిపోయారు. ఆపైన ■ పరిసరంలో ఎక్కడ మానవ సంచారమే గోచరించలేదు ! అంతలోనే అనతిదూరంలో ఏటిగట్టు కవతల ఉన్న మర్రిచెట్టుమీద కొక్కెర కూత వినిపించింది.

రంగనాయకుడు ఉలికిపడి లేచి నిలుచున్నాడు. అప్పటికే గాని అతనికి బాగా చీకటిపడినదన్న సంగతి స్ఫురించలేదు ! తిరిగి ఇంటికే వెళ్ళిపోవాలని నిశ్చయించి తొందర తొందరగా రెండు మూడడుగులు వేశాడు. అంతే ! నెత్తిమీద పిడుగునంటి పెద్ద దెబ్బ పడింది. ఆ దారుణానూతంతో అతని తల రెండు చెక్కలయి విడిపోవలసిందే ! విపరీత వేదనతో విలవిలలాడి వెనక్కి తిరిగి చూశాడు ! పోత విగ్రహం వంటి ఒక వ్యక్తి తిరిగి తన చేతనున్న బాణాకర పైకెత్తాడు. మరుక్షణంలోనే దాని దెబ్బతో అతని శిరస్సు తున్నచియలై పోవలసిందే ! కాని మొండి ధైర్యంతో కళ్ళు మూసుకుని, ప్రత్యర్థి మీదికి లంఘించాడు. రెండు మూడు క్షణాలపాటు వా రిద్దరికీ మధ్య పెద్ద పెనుగు లాటా చలలేగింది. చిట్టచివరికి రంగనాయకునిదే పైచెయ్యి అయింది. మిక్కిలి చాకచక్యంతో మీది

విశాల నేత్రాలు

23-వ పేజీ తిరువాాయి

కురికి ప్రత్యర్థిచేత నున్న బాణాకర చేజిక్కించుకొన్నాడు. ఉత్తర క్షణంలోనే ఆ వ్యక్తి బాగా భయపడి కాలికొద్ది వరుగు ప్రారంభించాడు. అయినా రంగనాయకుడు డబ్బిని విడిచిపెట్టలేదు. డేగలాగ వెంటబడి తన యావచ్చి వనియోగించి వడినెత్తిమీద గట్టిగా కొట్టి హుంకరించాడు.

ఆ తీవ్రానూతంతో మరి అడుగు రెయ్యలేక వా డక్కడే చాప మట్టలా కూలబడిపోయాడు ! అంతలోనే రంగనాయకునికి తగిలిన గాయంలోంచి పై కుబికిన రక్తం చెక్కిళ్ళపై జాలువారింది. పైనున్న ఉత్తరీయం చించి అతడా గాయానికి గట్టిగా కట్టు బిగించాడు. వడిపోయిన

“ఏమిటయ్యా! ముఖం అలా వేలాడేసుకున్నాన్నావ్ ! ఏం జరిగిందేమిటి” ఎంతో ఆపాప యత పలకరించాడు రామారావు కుటుంబరావుని.

“ముఖం వేలపడక చేసే దే ముం ది ? ఇక నేను త్రాగుడు, చుట్ట, బీడి మానెయ్యాలి వచ్చేటొంది” అన్నాడు దీనంగా కుటుంబరావు. “మంచిదేలే! కాస్త డబ్బు నిలుస్తుంది.”

“పడ్చినట్టుంది నీ సలహా ! అసలు డబ్బులేకనే కదా మానేస్తుంది!” విసుకున్నాడు కుటుంబరావు.

మల్లాది (భీమవరం)

వ్యక్తి దగ్గరికి వెళ్ళి ముఖకవళిక జాగ్రత్తగా పరిశీలించాడు. మొట్టమొదట మనకచీకటిలో న్నవ్వుగా గుర్తు తెలియలేదు. మళ్ళీ ముఖమీద ముఖం పెట్టి పరకాయించాడు. వా డెవడో అవరిచిత వ్యక్తి కాదు ! సింహాచలం ! వాడికి తగిలినది బాగా గట్టిదెబ్బ ! దానిలోంచి రక్తం దారకట్టి ప్రవహించింది. అప్పటికే గాని రంగనాయకునికి తాను కొట్టిన దెబ్బ ఎంతటి దారుణ మైనదో బోధ పడలేదు. సింహాచలంమీద వల్లమాలిన జాలితో తల మునకలై గాయానికి కట్టు కట్టాలని ప్రయత్నించాడు. కాని ఎక్కడ జీవమున్న జాడే కనబడలేదు. శరీరం అటు ఇటు కదిపి చూశాడు. నన్నని మూలగయినా విసబడలేదు. మరికొంత సేపటికీ వరకు మునివేళ్లతో ఊపిరి పరిశీలిం

చాడు. ఇంక సందేహం లేదు. సింహాచలం ప్రాణం పోయింది. ఒకటి రెండు నిమిషాల వరకు రంగనాయకుని కేమి చెయ్యడానికి పాటపోలేదు. తిరిగి తిన్నగా తన దారిని తాను ఇంటికే వెళ్ళిపోవాలని అనుకొన్నాడు. కాని కాళ్ళాడలేదు. అంతలోనే అతని కది క్షేమకరమయిన పద్ధతి కాదని స్ఫురించింది. మరునా డుదయమే రాజభటులా దారుణం కనిపెట్టి అడుగుజాడలతో తన సంగతి పసికట్టి అనుమాన వడనవచ్చును.

క్షణకాలం తీవ్రంగా ఆలోచించి సింహాచలం కాళ్ళ రెండు దొరక పుచ్చుకుని కావేరీ ప్రవాహ మధ్యంలోని కీడ్చుకుపోయాడు. అతని మృతక శేఖరం మరి కొంతదూరం కొట్టుకుపోయే వరకు అలాగే నిలబడి కావేరీలో స్నానంచేసి, తడిబట్టలు పిండుకుని తిన్నగా తన యింటవైపు సాగిపోయాడు. విపరీతమైన ఆందోళనవల్ల, శిరోవేదన వల్ల బడలికవల్ల ఎంతగా ప్రయత్నించినా తొందరగా అడుగు వడలేదు. అలాగే కాళ్ళిడ్చుకుంటూ అతి కష్టమీద అర్ధరాత్రి కింటికీ చేరుకొన్నాడు.

పామనుందరి అతనికోసం నిరీక్షిస్తూ అంత వరకు విడిగుమ్మంలోనే నిలుచున్నది. నెమ్మదిగా కాళ్ళిడ్చుకుంటూ ఇంటిలో అడుగు పెట్టగానే రక్తస్పీకమయిన తలకట్టు పరిశీలించి ‘అయ్యా ! ఇదేమిటి గాయం !’ అని నిలుపునా నిర్భాంతపడి లోపలికి తీసుకుపోయి శయ్యమీద విశ్రమించజేసి పరిచర్య ప్రారంభించింది. ఆదరాభదరాగా బిగించిన తలకట్టు విప్పి కుంకుమ అద్ది వేరొక కొత్త కట్టు కట్టింది. విపరీతమయిన నిస్రాణవల్ల రంగనాయకుని కొంచెం మగత నిద్ర వట్టింది. రెండు మూడు నిమిషాలలో తిరిగి కొంచెం మెళకువ రాగానే జరిగిన సంగతి అంతా సంగ్రహంగా ఆమెతో చెప్పి కళ్ళ మూసుకుని ఉసూరుమని విశ్రాంతిచాడు. పామనుందరి చెక్కిళ్ళపై దిగజారు తున్న కన్నీరు తుడుచుకుని ‘ఇంతకీ మనం అదృష్టవంతులమే ! వాడా దెబ్బ కత్తితో కొట్టలేదు ! అయితే మనం ఇక్కడ ఉన్న సంగతి వా డెలాగ కనిపెట్టాడో !’ అన్నది. రంగనాయకుడు ఆమె కేవిధంగాను ప్రతి సమాధానం చెప్పలేదు. కాని అదే సంగతి ఆలోచించాడు. పగబట్టిన తిరుమల రెడ్డి స్వయంగా సింహాచలాన్ని ఇక్కడికి వంపించి ఉండవచ్చును. లేక లోలోపల పేరుకొన్న అక్క మ్మతో వాడే తన కని తీర్చుకుని తీరాలని ప్రయత్నించి ఉండవచ్చును. శ్రీరంగం వచ్చి తనకోసం నలువైపుల గాలించి ఉండవచ్చును. కంటవడగానే వెంటాడి సమీపంలో ఎవ్వరు లేరన్న సంగతి కనిపెట్టి, దుడ్డుకర్రతో చావమోది ఉండవచ్చును. ఆ సమయంలో సింహాచలం దగ్గర చిన్న బాకు గాని, కత్తి గాని లేవేమో ! ఉంటే తానీ పాటికీ పరలోకం చేరుకుని ఉండవలసిందే ! దైవానుగ్రహంవల్లనే తానా ఘోరావద తప్పించుకొని బయట పడ్డాడు. ఒకవేళ రెడ్డి ప్రాణాహమే సింహాచలంచేత ఇంతటి సాహసాని కొడిగట్టించిందేమో ! అనాడే ఆ విషయన్ని హతమార్చివేసి ఉండవలసింది. ఒకవేళ అతగాడు వంపిస్తే మాత్రం ! వీడిక్కడికి వచ్చి ఇంతటి దారుణం తలపెట్టాలా ? రెడ్డికేం ! మోకాలా కీ లాడినా సుఖంగానే కాల

శేవం చెప్పాడు! పాపం సింహాచలమే చిట్టచివరి కేవలంగా ప్రాణాలు పోగొట్టుకుని కావేరి పాలయి వాడు. అయ్యో! ఎంతవని చేశా నివేళ! రంగనాయకుని ఆలోచనా పరంపర లావధంగా పాగిపోయాయి.

మరికొంతసేపటి కతనికి బాగా జ్వరం తగిలింది. తెల్లవారేవరకు మరి కన్ను తెరవలేదు. తెల్లవారుజామున చెరువుమరుపుమాట లారంభించాయి. 'పోనీయకు! పోనీయకు! పట్టుకో! పట్టుకో! పారిపోతున్నాడు!' అన్న ధోరణితో కలవరింత ప్రారంభించింది. మరికొంతసేపటికి అది కొంచెం తగ్గింది. కాని ఆపైన మాటిమాటికి అతని పోట 'కాంతా మణి! ఇదిగో! నీ బహుమతి! వామాలు వివసా!' అన్న అనునయ ప్రసంగం ప్రారంభమయింది. ఇంపమించుగా భక్త్యమని తొలవారేవరకు హేమమందరి వీనుదోయిలో అదే ధోరణి ప్రతిధ్వనించింది. ఆ మరునాడు కూడా ఆ పరిస్థితి మారలేదు!

అది గమనించి హేమసుందరి చాలా భయపడింది. ఇరుగుపొరుగువారి తోడ్పాటుతో శ్రీరంగంలో పేరెన్నికగన్న ఒక వైద్య శిఖామణి నింటికి పిలిపించింది. మిక్కిలి జాగరూకతతో చికిత్స చేయించింది. పాదస్తమానము రంగనాయకుని పాపు వక్కనే కనిపెట్టుకుని ఉండి కొయి శక్తులా పరిచర్య చేసింది. క్రమక్రమంగా ఏడైని మిది రోజులలో అతని జ్వరం తగ్గింది. నడితెల్లమీద తగిలిన గాయం బాగా నయమయింది. కాని కొంచెం నిస్రాణ మాత్రం మిగిలింది. క్రమక్రమంగా అది కూడా చాలావరకు తగ్గిపోయింది. శరీరావత ఒకనాటి రాత్రి హేమసుందరి కర్పూరం తాంబూలం రంగనాయకుని చేతి కందించింది. అయినా అతడే అందుకోలేదు. పరధ్యానంగా ఏదో ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నాడు.

'ఇదేమిటి ఇలాగన్నా రీవేళ?' హేమసుందరి ఎంతో ఆత్రంగా ప్రశ్నించింది. అయినా అతడు బదులు వలకలేదు! హేమసుందరి అతని శిరస్సెంతో అప్యాయంగా కాగలింపకుని కళ్ళల్లో కళ్ళ పేట్టి మళ్ళీ ఎంతో అప్యాయంగా బ్రతిమాలుకొన్నది:

'ఎందుకో గవి బాగా బెంగపెట్టుకున్నట్టున్నారు! ఎందు కింతటి ఆరాటం? ఆమాత్రం వాతో చెప్పకూడదా?'

రంగనాయకుడెంతో ఆశ్చర్యపడ్డాడు. 'బెంగపెట్టుకోవడ మేమిటి? ఏమీ లేదే! పాపం ఆ సింహాచలం కుటుంబానికి ఎంత అవధవచ్చిందా అని ఆలోచిస్తున్నాను అంతే!'

'పోనీలెండి! వాతో చెప్పడం మూనిషేస్తున్నారా? మీరెందు కింతగా పరధ్యానంగా ఉన్నారో నాకు తెలియదనుకొన్నారా?'

రంగనాయకు డలాగే ఆశ్చర్యపడి ఆమె విశాల నేత్రాలపై వరలోకించాడు.

హేమసుందరి అతని నుదుటిమీద జీరాడు తున్న గిరజాల ముంగురులు మునివేళ్ళలో పరిచేసి తిరిగి గద్దదభరిత స్వరంతో అనునయించింది: 'ఇదిగో! ఇలాగ చూడండి! ఎందు కలాగ దాచిచేస్తారు. పాపం ఆ కాంతామణికోసం బెంగపెట్టుకున్నారలా ఉంది! అవునా! కొంచెం వాతో చెప్ప

కూడదా? చెబితే నేనేమన్నా బాధపడి వల్లకా డంటా ను అనుకోంటున్నారా? నేనేమి అనుకోను!'

'పులిమీద పుట్రలాగా ఎప్పుడు లేచి ఇప్పు డి కాంతామణి కొత్త గొడవ ఎందుకు వచ్చినదింది?' అన్నాడు రంగనాయకుడు విశ్రంభింపగా నిర్భాంతపడి.

'కొత్త గొడవేమి కాదు! ఈమధ్యన జ్వరం వచ్చినప్పుడు పాదస్తమానము ఆ వగలాడి పేరే కలవరించారు!'

రంగనాయకు డదిని మరింతగా విస్తుపోయాడు!

'ఇదేమిటి? నాకేమి గుర్తులేదే! నిజంగా నేనామె పేరెత్తి కలవరించావా?'

'ఒకసారి, రెండుసార్లు కాదు. అస్తమానము అదే ఘోష! ఇదిగో! కొంచెం వామాలు నమ్మండి! స్వామి దయవల్ల ఈనాటివరకు మన కేవలమయిన లోటు రాలేదు! అంతేకాదు. నా ఒంటిమీద నగలన్ని అయిపోయినా సరే, మీ కెలాంటి మనస్తాపం కలిగినా నేనది భరించలేను. త్రికరణ శుద్ధిగా చెబుతున్నాను. కాస్త కనికరించి ఈ చమత్కారం చెల్లించండి! ఇదిగో ఈ ముత్యాంబరం తీసుకు

"అయ్యా! ఒక అణా ధర్మం చేయండి. పేదవాణ్ణి."

"చిల్లర లేగ. ఏది కామితం ఉంది." "ఇలా తేండి, చిల్లర ఇస్తాను."

పి. ఆనందరావు (బెంగళు)

వెళ్లి పది రోజులపాటు ఆమెతో సుఖంగా కాలక్షేపం చేసేరండి. మీకెందు కింటటి తపస్సే నేనేమి అనుకోను. వామాలు నమ్మండి. పాపం! ఆమె కోసం దిగులపడి నానాటికి చిక్కి శిశువులు పోతున్నారు!'

కేవలం ఎత్తిపాడవడానికే హేమసుందరి ఆ ప్రసంగం ప్రారంభించినదని మొట్టమొదట రంగనాయకు డనుకొన్నాడు. వీనుదోయి వరకు వస్తరించిన ఆమె విశాలవిలోచనాల రోతు లవగాహన చేసుకొన్న పిమ్మట అతని సంశయం పూర్తిగా పటావంశ లయినది. శిరస్సు కొంచెం వంచుకొని హేమ రెండు చేతులు పట్టుకొన్నాడు:

'హేమా! ఒళ్ళు తెలియని పరిస్థితిలో ఏదో కలవరించి ఉంటాను. అంత మాత్రానికే ఇంతగా మనస్సు కష్టపెట్టుకోవాలా?'

'అదిగో! అదేమాట! అందుకోనేమీ నే నిన్ని విధాల బ్రతిమాలుకొంటున్నాను. నా మనస్సేమి కష్టపడలేదు. మీమీద ఒట్టు పెట్టుకుని చెబుతున్నాను. వామాలు నమ్మండి. ఒక్కసారి కాంతామణి భవంతికి వెళ్లిరండి. ఇంకా నా మాటమీద వమ్మకం కలగకపోతే నేనేమి చెయ్యను? ఎంత ఒట్టు పెడితే అంత ఒట్టు. సరిగదా!'

అప్పటికి రంగనాయకునికి ఆమె చిత్తశుద్ధి

విస్తృతంగా బోధపడింది. అతని శిరస్సింకా కిందికి వంగిపోయింది. కొంచెం డగ్గుత్తికతో ప్రాధేయ వడ్డాడు:

'హేమా! నిజంగా నావల్ల వల్లమాలిన పాప బాపే జరిగిపోయింది. ఈ క్షణం మొదలుకొని నేనీక ఆమె భవంతి గుమ్మం తొక్కును. అంతే కాదు! మరి ఆమె మాటే తలపెట్టును. నీసంటి పైడి పెన్నిధి వట్టింట పారాడుతున్నా, తిన్నగా గ్రహించుకోతేక కాకి బంగారంకోసం కలవరించాను. అయినదేదో అయిపోయింది. ఇక నేనామె గోడే తలపెట్టును సరిగదా! నన్ను మన్నించు!'

హేమసుందరి చెక్కిళ్ళపై కవోషిల్లబాష్పి లేక ధారగా ప్రవహించాయి. తలవంచుకుని ఉన్నారు మని నిల్పూర్ని చీర చెరగులతో కన్నీరు తుడుచు కున్నది. రంగనాయకు డనేక విధాల బ్రతిమాలు కొన్న పిమ్మట ఆమె యరుణాధరంపై లేక చిరు నవ్వువోకగా తరళించింది.

16

పరిపూర్ణారోగ్యం కలిగిన తరవాత నాలుగయిదు రోజులపాటు రంగనాయకుడు ఇంటిపట్టునే ఉండిపోయాడు. అప్పుడప్పు డతనికి సింహాచలం దారుణ మృతి జన్మికి వచ్చింది. పశ్చాత్తాపంతో మాటిమాటికి మనస్సునేక విధాల మధవపడింది. తిరుమలరెడ్డి దురాలోచనవల్ల నయితేనేమి, పాపాసింది శ్రీరంగం చేరుకొని చేతతుల చేసిన దుశ్చర్యవల్ల నయితేనేమి, ఆ దురదృష్టవంతుని కెంతటి ఘోరాపద సంభవించింది! పాపం! సింహాచలం కుటుంబాని కిక దిక్కెవ్వరూ వా డిక్కడికి వచ్చి చనిపోయిన సంగతి కూడా ఇంతవరకు ఇంటలో ఎవ్వరికి తెలిసి ఉండదు. తలవని తలంపుగా ఆనా డెంతటి ఘోర పాతిశ్యానికి ఒడిగట్టుకొన్నాను! నా బ్రతుకుంతా చిట్టచివరికిలా వట్టి అధ్యాత్మంగా మారిపోయిందేమిటి? మాటిమాటికి అతని ప్లాదయంలో సుధన అవిధంగా వెలగేగింది. తన ఆత్మరక్షణ కంఠకన్న వేరే గత్యంతరం లేదని కూడా రంగనాయకు డనుకోక పోలేడు. అదీగక సింహాచలాన్ని చంపేవయ్యా లని కూడా అతడు మొట్టమొదట సంకల్పించలేదు. ఒక్కొక్కరి క్రోధావేశంతో కొట్టిన దారుణా ఘాతంతో వా డక్కడే చాచుట్టలా కూలబడి చనిపోయాడు. అవిధంగా గట్టిగా కొట్టి ఉండకపోతే సింహాచలం మృత్యు శీరానికి బదులుగా తుత్తునియలయిన తన శవమే అనాడు కావేరి ప్రవాహంలో పడి కొట్టుకొని పోయేది! స్వామి కృపవల్లనే తన కంఠటి ఘోరరూపద తప్పిపోయినదని రంగనాయకుక గట్టి నమ్మిక కలిగింది.

బాగా ముమ్మరంగా జ్వరం కాసినప్పుడు, ఆ తర్వాత, అనుక్షణము అడుగుడుగునా అందోళనపడి, హేమసుందరి చేసిన పరిచర్య అతని వెంటో కదిలించివేసింది. ఆపైన కాంతామణి భవంతికి వెళ్లి హాయిగా సుఖించడానికే ఆమె మాటిమాటికి బలవంతపెట్టిన ధోరణి తలుగమకంగానే అతని నేత్రాంతాలలో చిన్న చిన్న కన్నీటి బిందువులు లోకటి రెండు పొట్టమరించాయి. శృంగార

తెలుగు పత్రికలన్నిటిలోనూ ఆంధ్రనచిత్ర వారపత్రిక
సర్క్యులేషన్ అత్యధికమైనది!

సరిపోల్చండి!

కొఠారి మల్లు

శ్రేష్ఠమని మిత తెలుస్తుంది

నేరలో, నవీకనంలో, మన్నికలో... శ్రేష్ఠమైనది. కొను, విశ్వమైన కొఠారి మాలతో
చాటికనే తిరిగి చాముంటుంది ఈ మల్లు నేయబడుతుంది కొబ్బరి, లాల్పొంకు, రంగా
ంకు, బాడింకు, దిండు గరింకు, అందర్ నేరుంకు, రోవకుంకు ఇంకా ఇతర అనేక
ఉపయోగాలకు చాలా అదర్శమైనది.

మీ లాంగ్ క్లాత్ ల కొనాలంటే, మంచిరకపు కొఠారి మాలతో నేయబడ్డ కొఠారి
లాంగ్ క్లాత్ ల మీకు నచ్చుతాయి. చాలాకాలం ముచ్చటంది.

అడగండి కొఠారి మల్లు M-7 మరియు లాంగ్ క్లాత్ కూడా!

కూర: కొఠారి బెక్స్ టైర్స్ లిమిటెడ్

రిజిస్టర్డ్ ఆఫీసు: ఓరియంటల్ రిల్లింగ్స్, ఆర్మినియన్ స్ట్రీట్, మద్రాసు-1.

హ్యువేడింగ్ ఏజెంటు: కొఠారి & పవ్

WV/R/1777

మంజరి బలవంతంవల్ల ఎప్పుడో ఒకనాటి అర్ధ రాత్రివేళ, ఎవరో ఒక అపరిచిత వ్యక్తితో అకస్మాత్తుగా హేమసుందరికి సంబంధం కలిగినదని విన్నంతలోనే ఒక్క రగిని అక్కన్నుతో అతడమెన్నే విరుచుకుపడ్డాడు! తిన్నగా తిరిగి నిచుకాపురం వెళ్లిపోవలసినదని హుంకరించాడు. కాని కొంతా మణిపై అతని కెంతో ముక్కున కలిగినదని తెలిసినా హేమ నిమగ్నము అసూయ వడలేదు. పైగా ఆమె భవంతికి పోయి సుఖించవలసినదని ప్రోత్సహించింది. మెడలో ముత్యాలవారం తీసి చేతి కందియబోయింది. సంఘటన తలచుకోగానే రంగనాయకుని హృదయం హేమసుందరి యెడల వెల్లివిరిసిన కృతజ్ఞతతో ప్రగాఢమైన ప్రేమిడితో తోటికినలాడింది. కన్నతల్లి కూడా అంతటి అస్పృశ్యతతో ఆడరించలేదు! హేమనంటేనా రెన రయినా ఈ లోకంలో ఉంటారా? ఆ గాఢాసురాగ మయి అడుగుజాడలో నిలబడడాని కయినా తన కావంతయినా అర్హత లేదని రంగనాయకు డనుకొన్నాడు! శ్రీరంగేశుని అవ్యాజ కరుణ వల్లనే తన కలువంటి సాధ్వీమణి, మందరి తిలకము లభించినదని రోలోపల ఎంతయినా ఉప్పొంగిపోయాడు. మరి అలసినచక శీఘ్రమే తాను సంకల్పించుకొన్న మొక్కుబడి చెల్లించు కోవాలని నిశ్చయించుకొన్నాడు.

అనాటి సాయంకాలమే పురోహితుని ఇంటికి వెళ్లి స్వామికి కానుకలు చెల్లించడానికి అప్పటికే చాలా అలస్య మయినదని, త్వరలోనే ఏదో ఒక విధమయిన శుభముమూర్తం ఏర్పాటు చేయించ వలసినదని చెప్పి తొందరపెట్టి బ్రతిమాలు కొన్నాడు. ఆయన మీన మేషాలు రెక్కపెట్టి త్వరలో అంతటి చక్కని ముహూర్తం ఏది కుదరడంలేదని కొంచెంసేపు తటపటాయించాడు. కాని రంగనాయకుని బలవంతమీద ఎల్లాండి కార్తిక పౌర్ణమి కనక అనాటి ఉదయం రెండు జాముల పొడైక్కిన తరువాత మొక్కుకొన్న కానుక లర్పించవచ్చునని నిశ్చయించాడు. కార్తిక పూర్ణిమ నాడు తెల్లవారజాము మొదలకొని అర్ధరాత్రి వరకు శ్రీ రంగేశుని కనేక మహోత్సవాలు జరుగు తాయి. కనక తన కదే తగిన తరుణమని రంగ నాయకుడెంతో సంప్రత్తి పడ్డాడు. పురోహితుని కొక బంగారు చక్రం సమర్పించి ముడుపు చెల్లించిన తరువాత తిరిగి ఇంకొక మారు దృఢసం చేసుకో గలనని విన్నవించి రంగనాయకు డక్కడికి బింది బయలుదేరాడు. ఇంటికి వస్తూనే ఆ సంగతి హేమ సుందరికి చెప్పి స్వామి దర్శనానికి కావలసిన సంభారాల సేకరణలో పడ్డాడు.

కార్తిక పౌర్ణమినాటి ఉదయం కొంచెం పొడైక్కిన తరువాత హేమసుందరి రంగనాయ కుడు శ్రీ రంగేశుని దేవాలయానికి ప్రయాణ మయినారు. క్షణంలో అతని హృదయం అడు గడుగునా మున్ముందుకు చెంగలించి అపూర్వోత్సా హంతో ఉప్పొంగింది. అనాడు రంగనాయకుని తీరు హేమసుందరికే కొంచెం ఆశ్చర్యం కలిగి చింది. సరిగంచు కంచి ఉత్తరీయం వల్లై వాలుగా వేసుకొన్నాడు. కుడి ముంజేతికి సింహ తలాటంతో మెరుస్తున్న పైడి కడియం కొంచెం

విశాల నేతాలు

బిగువుగా అలంకరించుకొన్నాడు. శ్రీరంగంలో మల్లయుద్ధ ప్రవీణులు కొందరు అతని విద్యా నైపుణి పరీక్షించి మెచ్చుకొని బహూకరించిన వీర కంకణ మిది! వట్టరాని గర్వంతో మేళని చిన అతని దృష్టి మాటిమాటికి దానిమీద ప్రస రించింది! తండలకు రెండింటికి మంజులూ మాలి కలు చుట్టుకొన్నాడు. పాడుగాటి పైడి తిలకము, సువర్ణ విరోచన యుగళి ఒక బంగారు పల్లె రంలో ఉంచి అప్పుడప్పుడే విసిరించిన మందారాలు దేవకాంచనాలు, కుంకుమాక్షతలు జదితర పూజా ద్రవ్యాలు, ఆ కానుకల కిరువైపుల అమర్చుకొన్నాడు. ఎండపాడ తగిలి పువ్వు లేమాత్రము వాడిపోకుండా, వండు మొగలి రేకు లతో లేత లేత తాటి మొవ్వుల అకులతో శ్రీ చందనం చేవకామతో తయారు చేయించిన పెద్ద గొడుగు ఎడమచేతితో ఎత్తి వట్టుకొన్నాడు. దాని రోపల లక్క పూతతో రెక్కలల్ల తాడిస్తున్నట్టు రూపొందించిన గరుడాచ్చారు చిత్రంవైపు చూడ

“అంతమంది మూగారెందఁకు ఆ దుకాణం ముంద?” అన్నాడు రాజకీయ నాయకుడు.

సినితార చెప్పలు కొనడానికి వచ్చిందన్నాడు బుటసారి.

“అక్కడో ఉపన్యాసం ఇవ్వనాళి యింతజనం మళ్లీ రాదు” అను కున్నాడు.

జి. గంగాధరరావు (అమలాపురం)

గానే అతని కెంతో ఉత్సాహం కలిగింది. పైపైస శంఖచక్రం పైడిపూత చిత్తరులు లేత లేత ఎండ పాడంలో తళతళ మెరిశాయి. గొడుగు అంచులలో కుచ్చలతోబాటు అమర్చిన కంచు చిరుమువ్వల సవ్వడి హేమసుందరి కాలి అందెల ఫలంఫలాలతో మేళనించింది.

అమె అనాడు మధురనించి, వచ్చిన లేతలేత చిలకవచ్చు పట్టుచీర కట్టుకొని, ఊదారంగు సరిగంచు రచిక తొడుక్కొన్నది. మెడలో ముప్పేలు ముత్యాల వారాలు మూ డలంకరించుకొని మడుటికి కొంచెం పైభాగంలో రావిరేక, చంద్రవంక ఒక దాని వెనుక ఇంకొకటి అమర్చుకొన్నది. రవ్వల మువ్వలతో తళతళ లాడుతున్న మొంసూలు, నె న్నడుమునుట్టు అలవోగగా బిగించుకొన్నది. సుదీర్ఘమయిన శ్రీ మార్గ తిలకాని కాదారంగ, కమ్మ కస్తూరి కద్దిన కుంకుమరేఖ చిన్నారి అర చందరుని ఆకారంతో రూపొందించుకొన్నది. రంగ నాయకుని అడుగులో అడుగు వేస్తూ అలసాలన గమనంతో మున్ముందుకు సాగిపోయింది. కార్తిక మాస బాల మూర్త్యదయ కాంతితో రాజవీధిలో భవనాల ద్వారాలలో వేలాడుతున్న పండు మొగలి రేకుల తోరణాలతో శ్రీరంగ మగం అనాడొక

కొంగ్రత్త వింత కాంతితో తలమునక లవు తున్నదని రంగనాయకు డెంతో ఆశ్చర్యపడ్డాడు!

అప్పుడే పొరు లనేకులు పిల్లలతో, పాపంతో, వేర్వేరు కానుకలతో శ్రీ రంగనాథుని నందర్శనం కోసం తొందర తొందరగా పురోగ మిస్తున్నారు. క్రమక్రమంగా హేమసుందరి రంగనాయకు లిద్దరు మొదటి ప్రాకారం ముఖద్వారం నమీపించారు. శ్రీరంగ దేవాలయం చుట్టూ పరివేష్టించిన ప్రాకారాల కేడింటికి ప్రాకృత్తిమ దక్షిణోత్తర దిశలలో ప్రత్యేకించి నాలుగేసి సమున్నత గోపురాలున్నాయి. శ్రీరంగ దేవాలయం ప్రాకార గోపురా లన్నిటి కన్ను మిక్కిలి సమున్నతమై పైపైకి సాగిపోయి రవంత పేరగా ఒరిగినట్టు స్ఫురించింది. దేవాలయ భిరంమీద, గోపురాల శిఖరమీద అమర్చిన బంగారు కలశాల బారు అరుణారుణమైన ప్రాతఃకాల భాస్కర కాంతితో వేయరేకుల పైడి తామరపూల వంక్తివలె తరళించింది. గోపురాలమీద, దేవళంమీద అమర్చిన గూళ్లతో పావురాల నల్లలీల సవ్వడి రెక్కల తటతట ధ్వనులతో, కున కువలతో మేళనించి, మాటిమాటికి హేమసుందరి రంగనాయకుల వీనుల జంటలలో ప్రతిధ్వనిం చింది. గాలిలో కదలాడుతున్న ధ్వజస్తంభం చిరః గంటల కలరవం గగనాంతరాళంలో అధృశ్య లయన అచ్చరల వీణాతంత్రీస్వనంవలె అతిలోక మనోహరమై మారు మ్రోగింది!

వారిద్దరు క్రమక్రమంలో గోపుర ద్వారా లొక లొకటి దాటి దేవాలయం నమీపించగానే శ్రీరంగేశుని కొమ్ము లేనుగు తొండంపైకెత్తి మెడలో వేలాడగట్టిన పెద్ద పెద్ద గంటల గణగణ ధ్వనులతో అల్లనల్లన నమీపించింది. అది తలవని తలంపుగా ఎదురయిన ఒక గొప్ప శుభ శకునమని రంగనాయకు డెంతో అనందించాడు. కొండ అరటిపళ్ళ గెల ఒకటి కొని దాని కందించి హేమ సుందరితోబాటు మరికొంచెం మున్ముందుకు సాగిపోయాడు. భక్తులు కొంతమంది అప్పుడే ఫల పుష్పాలతో వేర్వేరు మొక్కుబడులతో గర్భాలయంలో ప్రవేశిస్తున్నారు. అందరికన్న మొట్టమొదట తానే కానుక లర్పించవలసిన రంగనాయకు డెంతయినా ఉప్పొంగిపోయాడు. కాని అనుకున్నంత తొందరగా అతని కోరిక వెరవలేదు. అయితే పురోహితు డేర్బరచిన శుభముమూర్తం మాత్రం మించి పోలేదు.

క్రమక్రమంగా గర్భగుడిలో నలువైపుల పురో హితుల మంత్రపఠన ధ్వనితోబాటు ఘంటారవం గంభీరమై ప్రతిధ్వనించింది. రంగనాయకుడు, హేమ సుందరి ద్వారం మున్ముందు నిలబడి స్వర్ణ తిలకము, పైడి కనుదోయి బంగారు పల్లెరంలోబాటు అర్చకుని కంఠించారు. అతడా వింత కానుకలవైపు చూచి రవంత సేపాశ్చర్యపడ్డాడు. ఎప్పుడో సక్కుత్తుగా గాని ఇంతకుమునుపు భక్తు లెవ్వరు అటువంటి వింత మొక్కుబడి సమర్పించలేదు. అతని ఎరుకతో చాలాకాలం కిందట నంగిత విద్వాంసు డో స్వామికొక స్వర్ణమురళి సమర్పించాడు. అ అర్చకుడు మరికొంతసేపు వారిపై పెంతో ము రంగా చూసి గోత్రనామోయాల అడిగాడు. రంగ

డోహో! ఇదుగో నా గ్లాక్సో

శిశువులందరూ గ్లాక్సోను ప్రీతిగా త్రాగుదురు. దానివల్ల వారెంతో బాగుగా పెరుగుచున్నారు. ప్రత్యేకంగా ఎన్నబడిన పాలనుంచి తయారు చేయబడి, ఐరన్ మరియు విటమిన్ డి చేర్చబడియున్న గ్లాక్సోలో తల్లి పాలలోగల సుగుణమంతయు సంపూర్ణముగా వున్నది. గ్లాక్సో బేబీ ఫుడ్ కం ఉచిత ప్రతి కోసం 50 ప.పె. తపాలా బిళ్లలను (తపాలా ఖర్చుల విమితం) గ్లాక్సో, వుడ్స్ రోడ్, మద్రాస్-2 ఈ చిరునామాకు సంపఠి.

Glaxo

గ్లాక్సో-పశ్చిమదలకు సంపూర్ణ పాల ఆహారము
గ్లాక్సో లేబోరేటరీస్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లి.,
బొంబాయి . కలకత్తా . మద్రాస్ . న్యూ ఢిల్లీ

నాయకుని కీక ఆ సమయంలో ఆమె తన ధర్మ వత్తి అని చెప్పక తప్పలేదు. హేమాంబా భవన్లోను లన్న కొత్త పేరులతోనే తండ్రి గోత్రంతోనే తమ ఉభయుల పక్షాన స్వామికి యధావిధిగా సహస్ర నామపూజ చేయించాడు. అర్చన జరుగుతున్నంత సేపు వా రిద్దరి నవన వామధేయాలు శ్రీరంగే శుని సమక్షంలో గర్వాలయంలో అంతట ఒకే క్రమంలో తిరిగి తిరిగి ప్రతిధ్వనించాయి. వాస్తవం కా క్షణంలోనే ఒక సరికొత్త పద్ధతిలో స్వామి సాన్నిధ్యంలో తమ ఇద్దరి వివాహ మహోత్సవము సాగంపాంగంగా పరిసమాప్తమయినదని రంగ నాయకు డెంతో సంతోషించాడు. మరి నేరే ఇంకొక ఏర్పాటుమాటే తలపెట్ట నక్కరలేదని సంతృప్తి పడ్డాడు.

అర్చన అంతా ముగిసిన తరువాత పూజారి పైడి కనుదోయి, బంగారు తిలకము పైకెత్తి పట్టుకొని మిక్కిలి మెళకువతో స్వామి నెన్నుదుటి కలంకరించాడు. అగరుధూప మాలికలలో, కర్పూర నీరాజన కాంతుల తళతళలతో విమాతనాలంకారాలతో జాజ్వల్యమానమైన శ్రీరంగేశాయ నెన్నుదుటి వైపు చూచి హేమసుందరి రంగనాయకులా లాసందానేశాలతో పులకించారు. హేమ వెడద కను దోయి కొలతలతో రూపొందించిన కాంచనవిలేచ నాలు రెండు స్వామి ఫాలతలికి ఎంతో చక్కగా అమరినవని రంగనాయకుడు లోలోపల మిక్కిలి ఉప్పొంగి క్షణకాలంపాటు ఆమె విశాలనేత్రాల లోతులు పరిశీలించాడు. హేమ అతని అభిప్రాయం కని పెట్టి స్వామి సాన్నిధ్యంలో అటువంటి కొంటె ఆలోచన కూడదన్నట్లు ముక్కుమీద వేలుంచి క్రీగంటి చురుకు చూపుతో నివారించి మొల కెత్తిన విరుసపుతో శిరస్సు వంచుకొన్నది.

పూజ, మొక్కుబడి చెల్లింపు మొదలయిన వన్ని ముగిసిన తరువాత తీర్థప్రసాదా లందుకొని తిరిగి వా రిద్దరు తమ భవంతికి వ్రయాణ మయి వారు. దేవాలయం ముఖద్వారంలో ప్రవేశించే ముందు రంగనాయకుడు పాదరక్షల జత, గొడుగు ఒక పువ్వుల అంగడి జోహారి దగ్గర దాచుకొన్నాడు. తిరిగి అవి తీసుకుని హేమసుందరికి ఎంతో ఆస్వయంగా స్వామి నిర్మాత్యాలు కొన్ని బహూకరించాడు. అవి ఆమె మిక్కిలి భక్తితో కళ్ళ కడ్డుకొని సిగలో తురుముకొన్నది.

అప్పుడే రెండు జాముల పొడైక్కింది. ఆకాశంలో కొబ్బరిచెట్ల కవటాకులు, పోకల ముదురు గెలలు, ఇళ్ళ పెరళ్లలో బాదంచెట్ల వండు టాకులు కార్తీకమాసం మధ్యాహ్న సూర్యకాంతిలో గాలిలో కదలాడి వింత వెలుగులలో తరళించాయి. శ్రీమంతుల భవంతుల ప్రాంగణంలో నెమళ్ళ సురపాన్నల నీడలలో విశ్రమించాయి. హేమసుంద రితోబాటు రాజవీధిలో కొంత దూరం సాగి పోయిన తరువాత రంగనాయకునికి మధ్యాహ్నం మండు లెండలో కొంచె చురుకుపా తెక్కు నయినదని స్ఫురించింది. నడక అది హేమ ముఖాని కెదురుగా గొడుగుపై నట్టుకొన్నాడు. కాని

అంతలోనే అమె ఎంతో సిగ్గుపడి తటాలున తప్పించుకొన్నది:

‘కాస్త ఎండ తగిలినట్లే అలసిపోయేటంతటి ముకుమారికాదు లెండి! నాకోసం ప్రత్యేకంగా గొడుగుత్తి పట్టుకో నక్కరలేదు! మీ వెనకాల నడుస్తూంటే నామీద కొంచెం నీడ పడుతూంది. ఇది చాలా విమలీ?’

అయినా రంగనాయకుడు తన ధోరణి విడిచి పెట్టలేదు. గొడుగు కొంచెం ఓరగా వంచి తిరిగి ఆమె విశాల నేత్రాల కెదురుగా ఎత్తిపట్టు కొన్నాడు.

‘చరికాలం ఎండయితే మాత్రం! ఎంత చిట చిట లాడుతూందో చూడు! చెక్కిళ్ళు కళ్ళు ఎలాగ వాచిపోయాయో! రా! కొంచెం నీడలోకి రా!’

కాని హేమ అతని మాట అడ్డుపెట్టలేదు: ‘ఇదేమిటి వెళ్లి! నడిమిలో ఎవరయినా చూస్తే ఏమనుకుంటారో అన్న ఆలోచన కూడా లేకపోతే ఎలాగ?’

ఆమె తిరిగి కొంచెం దూరంగా తప్పుకొన్నది. ‘అనుకుంటే అనుకొని, నాకేం!’

రంగనాయకుడు అలాగే గొడుగుత్తి పట్టుకొని కొంటే నవ్వుతో కప్పించి ఆమె భుజంమీద చెయ్యి వేసి నెమ్మదిగా దగ్గరికి తీసుపోకబోయాడు. ‘హేమ అతని దుందుడుకు ధోరణి గమనించి ఇక బెట్టునరి చేస్తే నలుగురిలోను నవ్వులపాలు పోవడమే తప్ప మరి లాభంలేదని గ్రహించి గొడుగు నీడలో నిలిచి కొంచెం రునరున లాడింది:

‘ఎప్పుడు ఇంత! మనవికి ఎంత తోస్తే అంత! నలుగురిలోను కొంచెమయినా మన్నన, మర్యాద గమనించకపోతే ఎలాగ?’

చిన్న చిరునవ్వు చిందించి రంగనాయకు డది వినీ విననట్లు మూటాడ కూరుకొన్నాడు. అంతేగాని మరి ప్రతి సమాధానం చెప్పలేదు. అలాగే ఆమె చెక్కిలిమీద క్రిగంటిమీద చూపు నిలిపి అల్ల వల్లన నడక సాగించాడు.

అంతకుమును పెప్పుడు హేమనుందరి శ్రీరంగ వగరం రాజవీధి సందర్శించలేదు. అనలామె కంతగా ఇల్లు కదలి వెళ్లే అలవాటే లేదు! ఎప్పుడయినా తెల్లవారుజామునే లేచి ఇరుగు పొరుగుమ్మంలో కలసి కావేరి స్నానానికి వెళ్లేది. వా రెవరయినా ఇంటికి వస్తే ఎంతో అప్యాయంగా మర్యాదచేసి ఆదరించింది. తిరిగి వారి ఇళ్ళకు వెళ్లి లోకాభిరామాలుణ్ణి కాలక్షేపం చేసింది. అంతేనేగాని శ్రీరంగం నలువైపుల వందర్శించడాని కయినా ఆమె ఎప్పుడు ఉబలాట పడలేదు. అందు చేతనే దామె బాటలో ఇరువైపుల గల సమున్నత సోధాలవై పెంతో ఆకర్షణంగా చూసింది. క్రమ క్రమంగా ఆ ధోరణితో వైపుమరిచి పొరు లనేకలు తమ ఇద్దరి వైపు మాటిమాటికి విడ్డూరంగా చూస్తున్నారన్న విషయమే గమనించలేదు. ఇక రంగనాయకునికి చాలాకాలంంచి ఇతరుల అభి ప్రాయాల యెడల వివరీతమున ఏవగింపు, నిర్లక్ష్యధోరణి అలపడ్డాయి. కనక ఆ విషయమే అతని ఆలోచనలో ప్రవేశించలేదు!

వదిమంది మధ్యలో నిలబడినప్పుడు హేమ ఎంతో అందగత్తె అన్నమాట ఇట్టే స్ఫురించి

తీరుతుంది. ఆపైన అనాదామె చింతవచ్చు పట్టు చీరతో, కావీరగు రువెతతో వెన్నేని వసిడి మిన మిన వస్త్రోత్ అపూర్వ సౌందర్యంతో తరళించింది. పైగా శీతకాలం మధ్యాహ్న కాంతి ఆమె శరీరశోభ మరింతగా ఇనుమడింప జేసింది. చెక్కిళ్ళపై ప్రతిఫలిస్తున్న పద్మ రాగాలతో పొదిగిన కర్ణాభరణాలతో, కాటుక రేఖతో వీనుల వరకు విస్తరించిన కనుదోయితో, మెడలో ముత్యాలహారాల తళతళలతో, కాలి అందెల ఫులంఫులతో సవిలాస మందర గమనంతో సాగిపోతున్న హేమనుందరి చక్కదనం రాజవీధిలో అడుగుపెట్టిన పొరు లందరి చూపులు పట్టి నిలిపి ఆకర్షించింది. ఇక భవంతుల ప్రాంగణాలలో గుమిగూడిన జన్మ మలు కొందరు వనయావనంతో మినలాడుతున్న రంగనాయకుని కనుముక్కు ఫీరెంతో మెచ్చు కొన్నారు. కాని చెక్కిళ్ళ నొక్కుకుని వారిద్దరి యెడల తమ లోలోపల చెలరేగిన అసూయ వెల్లడించుకొన్నారు.

రైల్వో ఒక యాత్రీకుడు తిరుపతి వెళ్తున్నాడు. మగతగా ఉండి కూచునే తూలుతున్నాడు. అంతలో తిరుపతి తిరుపతి అని కేకలు వినిపించాయి. త్రుల్లి పడి దిగిపోయాడు యాత్రీకుడు... “ఏమయ్యా! మావాడు తిరు పతిని కే కే స్టే నువ్వు దిగి పోయావు” అన్నాడు తెనాలి లోని రైల్వే పాయింట్ సమాన్. నాగమణి (చైతాన్)

‘భార్య ఎంతటి అందగత్తె అయినా పట్టు వగటివేళ నడిమిలో వక్కనే గొడుగు పట్టుకొని నిలబడి అడుగులకు మడుగు లొత్తుతూ అగ్గరి లాడిపోతారా ఎవరయినా! ఇదేమి విడ్డూరమమ్మా! ఎక్కడ చూడలేదు! పోనీ అతగాడికి సిగ్గు, శరము లేకపోతే ఆ వగలాడి కయినా ఉండక్కరలేదు? తగుదునమ్మా అని భుజము భుజమురాసుకుంటూ నడిచిపోతుందా? అతగాడి కేమయినా మతి పోయిందా? ■ ఒయ్యారి ముఖంపే ఆదేవనిగా అలాగ చూస్తా డేమిటి? ఇక నడిమిలో జనంవైపే చూడ డేమిటి?’

క్రమక్రమంగా రాజవీధిలో గునగుత లెక్కువయి వయినాయి. జనం చెల్లనిడంలో గుంపులు గుంపు లుగా గుమిగూడి అదే వనిగా వారిద్దరి ఎంత వైఖరి పరిశీలించడం ప్రారంభించారు. అప్పటికి హేమనుందరికి తమ పరిస్థితి అంతా బోధ పడింది. మరి భరించలేక రంగనాయకుని వైపు కొంచెం నిశితంగా చూసి వెనలో ఊడింది: ‘అదిగో చూడండి! లోకులందరు గుంపులుగాజేరి

మనకేసి చూసి విరగబడి నవ్వుకొంటున్నారు. మీకేమి సంకోచం లేకపోతే నాకయినా ఉండ వద్దా! చాలు చాలులెండి! మీ అభావ చేష్టలు! ఇదిగో వేసక మీ వరసన నిలబడ దలచుకోలేదు. దయచేసి కొంచెం తొందరగా నడక సాగించండి. నేను మీ వెనకాటే నడిచి వస్తానులెండి!’

అయినా రంగనాయకు డామె మాట పాటించ లేదు. అంతేకాదు! అతడా జనంవైపే చూడలేదు! ఆమె విశాల నేత్రాలమీద, వల్లమాలిన సిగ్గుతో ఎర్రబడిన చెక్కిళ్ళమీద అతని దృష్టి నిశ్చలమై నిలిచింది. పాదాల ప్రయత్నంగా ముమ్మందుకు సాగి పోయాయి. లోకుల ధోరణి గమనించిన హేమ నుందరి మరి ఓరిమి వహించలేక వెనుకంజవేసి వక్కకి తప్పుకోవాలని ప్రయత్నించింది. కాని రంగ నాయకు డామె ప్రయత్నం కొనసాగిస్తూలేదు. ముంగురులమీదగాని, ముఖంమీద గాని, కటాక్షా ల మీదగాని చెక్కిళ్ళమీదగాని చెదురుపాలుగా నయనా మార్యకీరణ లేకమయినా సాకసియలేదు! హేమ నుందరి మరి గత్యంతరం లేక సిగ్గుతో చివిడిపోయి, తల వంచుకొని మరింత తొందరగా నడక సాగించింది. ఆమె అందెల నవ్విడి మంద్ర మంద్రంగా రాజవీధిలో పలువైపుల ప్రతిధ్వనించింది. అక్కడక్కడ నిలబడిన పొరులు కొంద రడేవనిగా వివరీతమున విడ్డూరంతో వారివైపు చూచి గునగునలాడు కొంటున్నారు.

మరికొంతసేపటికి హేమనుందరి రంగనాయ కుల కిద్దరికి అల్లంత దూరంలో అయిదారుగురు యతీశ్వరు లెదురయినారు. వారందరు బాట వక్కన ఒక మామిడిచెట్టు నీడలో నిలచున్నారు.

ఆ కాషాయాంబరధారుల వెనకభాగంలో పది పదిహేనుగురు అనుచరు లెంతో అణకవతో శిర స్సులు వంచుకొని ప్రగాఢ భక్తితో గొంతులెత్తి మధుర స్వరాలతో ద్రవిడ వేద పాఠాలు పఠిస్తు న్నారు. కొంచెం సమీపించిన తరువాత గాని రంగ నాయకుడు వారివైపే చూడలేదు. ఆ యతీశ్వ రుల పాఠర పారాయణమోష హేమనుందరి ముఖం మీద నిలిచిన అతని చూపు రవంత మరలించింది. వా రందరి మధ్య సమున్నతమూర్తి యతీశ్వరు డొకడు నిశ్చల విశాల నేత్రాలతో రంగనాయకుని ముఖవైఖరి పరిశీలిస్తూన్నాడు! ఆయన పేదపులవై పారిజాత పుష్పం వంటి లేత చిరునవ్వు తరళించింది. రంగనాయకుని కిక్ అడుగు నడలేదు! రెండు మూడు నిముషాలపాటు అలాగే నిలబడిపోయాడు.

ఆ సమున్నతమూర్తి అజానుబాహువు! పండు తమలపాకు వంటి శరీరచ్ఛాయ! కొంచెం కొన దేరిన సమున్నత వాసిక. బలిష్ఠ మయిన శరీర దాఢ్యాన్ని బట్టి పరిశీలిస్తే అయిదు వధుల సంపత్తులాల వయస్సున్నట్లు స్ఫురించింది. కాని ముఖంలో మాత్రం అంతకన్న అత్యధికమయిన వయో పరిణామమే గోచరించింది. నిర్మల పద్మ పత్రాల వంటి ఆ యతీశ్వరుని వెడద కనుదోయి వైపు చూడగానే రంగనాయకుని హృదయంలో హేమనుందరి సుదీర్ఘ నేత్రయుగళి తళుక్కుమని మెరిసింది! అత డంతకుమును పెప్పుడు ఆమె కళ్ళ కన్న సువిశాలబులయిన విరోచనా లెక్కడ చూచి

రవీంద్ర సాహిత్యం

నెట్టు : రు. 70

ఒకేసారి కొనువారికి రు. 52-50 వ. చె

ఒక మూత్రమే ఇవ్వగలము.

జయంతి పబ్లికేషన్సు.

గోపాలరెడ్డి, రోడ్డువిజయవాడ-2.

నారసింహ లేహ్యం

ఒంగారు చేరినది. మేమూ, విక్కాక, నిస్సత్తువను హరించి విర్రవపూర్వీక, బలము, రక్త వృద్ధిని కలిగించును. 20తు.డబ్బి రు. 3-50

రోజూ పుష్ప లేహ్యము

అజీర్ణం, గర్భవతి, మలబద్ధకం హరించి చక్కగా విరేచనమును, జీర్ణశక్తిని కలిగించును. 15 తు. డబ్బి రు. 1-4-0; పోస్టేజి రు. 1-1-0. మా క్యాటలాగ్ ఉచితం.

పి. సి. పి. ఆండ్ కో.,

ఆయుర్వేద సమాజం, పెరిదేపి, నెల్లూరుజిల్లా

శ్రీబాలాంజనేయ ప్రశ్న

సంతానము, శిశుముల, ప్రాణరక్షణ, వివాహం, పారిపోయిన పశువులు, గును ప్యులయొక్క ఆచూకీ, దొంగిలించిన సామగ్రి, పీడించిన భార్య ఏమిగా కోరిన 5 ప్రశ్నలకు చంటి శ్రీవాసి సంతకము. రూ 2 ఎం.పి. చేయండి. నెలలవారీగా 12 నెలలకు 1 సంవత్సరం జాతికము రూ 2. పూర్తిపేజీ, జాబ్బువాసిన పైము తెలిపిన చాలును.

హనుమాన్ జ్యోతిషాలయము, 10న లై ను, ఆరంజిల్ పేట, నంటూరు-2.

నాకాన్

నేటినుండి ఆ బుక్కు వ్యాధిలో బాధపడి కనసరంలేదు. ఈ వ్యాధి నిర్మూలనకు గాను 30 సం||ల పరిశోధనా ఫలితముగా లభ్య పరచుకొనబడి, స ర మ హం స క్రియాలను మూలికలతోతయార్చిన ఆయుర్వేదప్రధానం. ఎంతో మొండి వ్యాధికి నను తిహితమే బాధ వివారింపజేయుటయే గాక కొంతకాలము సేవించిన తిరిగి మా పెట్టెను.

8 బై|| రు. 3-75. పోస్టేజీ ప్రత్యేకం. ఇంగ్లీషు నాకాన్ విజయవాడ-2

విశాల నేత్రాలు

ఉండలేదు. ఆ నేత్రాల తుదలో చిన్న చిన్న నవ్వుని రేఖలు కొన్ని అల్లి బిల్లిగా అల్లుకొని విచిత్ర మయిన సౌందర్యంతో తరళించాయి. 'మహారా జేవరో నవ్వనిని శ్రీ రంగేశాయిని సేవించుకొంటు న్నారు కాబోలును! లేకపోతే ఆ కళ్ళలో అంతటి తీసి, రాజనము ఎలాగ వస్తాయి!' అన్న ఆలో చన అప్రయత్నంగా అతని ముసుగులో మొలకె త్తింది. ఒంటిమీద కప్పుకొన్న కాషాయ వస్త్రంతో కలిసిపోయిన ఆ యతీశ్వరుని శరీరచ్ఛాయ మధ్యాహ్న మార్యకాంతితో మరింతగా మెరిసింది! శ్రీ రంగేశుని పాద ముద్రికం వంటి ఊర్ధ్వ పుండ్రాల రెండు తెలితెలి కాంతులతో నెన్నుదురు టిపై భాగం వర్ణంతము విస్తరించాయి. మధ్య ప్రదేశంలో నవ్వుని శ్రీ మూర్తాలకం క్రమ క్రమంగా కొనదేరి ఫలతలి అతిక్రమించింది.

క్షణకాలంపాటు ఆ సుదీర్ఘమూర్తి గభీర దృష్టి, రంగనాయకుని చూపు ఒండొంటితో మేళవించాయి. అంతలోనే ఆయన అనుచరులతో బాటు తిరిగి దేవళంపై పుత్ర ప్రస్తానం ప్రారం భించాడు. మరికొన్ని నిమిషాలలోనే వారి నిర్దరిని సమీపించాడు. 'మేమ అది గవనించి బాగా వంకో చించి వివరీతమయిన సిగ్గులో కుంచించుకుపోయి అటు ఇటు ఒదిగింది. కాని రంగనాయకు డంతగా లక్ష్యపెట్టలేదు. చూచి చూడనట్లు ఉపేక్షిం చాడు. తిరిగి నెమ్మది నెమ్మదిగా వడక సాగిం చాడు. అంతలోనే ఆ నమస్సుమూర్తి అంతేవాసు లతోబాటు వారి కెదురు వడ్డాడు. ఆపైన 'మేమ మరి రంగనాయకుని సరసన నిలబడలేదు. కొంచెం వెనుకవడి తల వంచుకొని అతని నమన రించింది. కాని రంగనాయకు డంగీకరించలేదు.

'ఎండ చుర్రుమనడం లేదు! ఎందు కలాగ కంగారు వడతావు! భయం లేదులే! గొడుగు వీడలోకి రా!'

బాట మధ్య నిలబడి కునుకున్నతో వెలిచాడు. అయినా 'మేమనుందరి గొడుగువీడి కిందికి రాలేదు. రంగనాయకుడే కొంచెం వెనుక్కి వెళ్లి ఆమె ముఖాని కెదురుగా గొడుగుత్తి వట్టుకుని చిరు కోవంతో ఎరుపెక్కిన అమె కటాక్షాం సోయగం తదేకదృష్టితో పరిశీలించాడు. దానిమీద 'మేమ నుందరి మరింతగా కోవనిది ధుమధుమలాడింది.

'చాలు చాల్లండి! మీ కొంటేవేషాలు! ఊరు' వాడ మనల్ని ఇద్దర్ని గురించి ఎంతో విడ్డూరంగా చెప్పుకుంటున్నార! స్వీములవారున్నారని కూడా గమనించకపోతే ఎలాగ?'

'మేమా! మన మేమన్నా పరాయివాళ్ళమా! వాళ్ళంతగా ఆడిపోసుకోవడానికి! ఈవేళ స్వీమి నమ క్షంలో మన కిద్దరికీ వివాహం జరిగిపోయింది! పురోహితులు మన ఇద్దరి పేరులతోను పలకడంగా

పూజా పుష్కారాలు జరిపించేశారు. ఇక మన మిద్ద రము భార్యభర్తలమే గాని పరాయివాళ్ళం కాదు. అనవసరంగా నీకీ లేనిపోని సంకోచ మెందుకు?

'ఎంత భార్యభర్తలమైతే మాత్రం! కొంచెం ప్రవంచానికి వెరవద్దా!'

'అయ్యో వెర్రిదానా! నిజానికి బాగా భయ! వడి వలసినప్పుడు నీ వెక్కడ చెక్కు చెదరలేదు! ఊరికే ఉత్త పుణ్యానికి ఇప్పు డెందుకీ ఆరాటం? చూశావా? ఎండ పాడ వడి నీ చెక్కిళ్ళలాగ వాడి పోయాయో!'

అయినా 'మేమనుందరి అతని ప్రార్థన కంగీక రించలేదు. అంతలోనే ఆ యతీశ్వరు లందరు వారి నిర్దరిని అతిక్రమించి మున్నుందుకు సాగి పోయారు. ఆ సుదీర్ఘమూర్తి సునిశితవీక్ష తిరిగి రంగనాయకుని నేత్రాలలో గాటంగా నాలుకొన్నదీ అయినా అత డంతగా లక్ష్యపెట్టలేదు. దాని ఎందుచేతనో ఒక్కసారి వెనక్కి తిరిగి చూడా లని పించింది. తన దృష్టి అలానైపు మళ్ళించాడు. ■ సుదీర్ఘవక్త అదేవిధంగా వెనుగిరిగి నిశ్చల దృష్టితో రంగనాయకుని వింత ధోరణి పరిశీ లిస్తున్నాడు! అంతటి నూళ్ళ పరిశీలన కేమి కారణమో రంగనాయకుని కనగాహన కాలేదు. అయినా అత డంతగా ఆందోళన పడలేదు.

లోతులు కామలు! ఎవరికీ తోచినట్లు వా రను కొంటారు. ఇవ్వి వట్టించుకుంటే ఎలాగ! అని తనలో తాను సమాధాన పడ్డాడు. అయినా ఆ యతీశ్వరు డెవరో కొంచెం కనుక్కోవాని అనపించింది. తన కవలనూరంతో రానివీధిలో వడి సాగిపోతున్న ఒక వృద్ధుని నైపు తిరిగి కొంచెం సమీపించి ఆయన సంగతి ప్రశ్నించాడు. అత డది విని రవంతోనేపు నిర్భాంత పడ్డాడు.

'నూరెవరో గాని ఈ ఊరికి బాగా కొత్తవారలా ఉన్నారు! వారినే ఎరగరా! అదిగో! ఆ మధ్యన ఉన్నవారు శ్రీమద్రామానుజ యతీంద్రులు! మిగి లిననా రందరు వారి అంతేవాసులు!'

'ఓహూ! అలాగా' అని రంగనాయకుడు తిరిగి 'మేమనుందరి దగ్గరికి వెళ్లిపోయాడు. అత డంతకుమును వెన్నడు రామానుజయతి పేరే విన లేదు. ఆందుచేత ఆ వృద్ధుని మాటలవల్ల ఆయన సంగతి ఆవంతయినా బోధపడలేదు. 'ఎవరో నన్నాని కాబోలు! అయితే మాత్రం నాకేం?' అని కొంచెం వెలుకారంగా నవ్వుకొని, లోలోపల సమా ధానాది 'మేమతో కలిసి త్వరగా వడక సాగించి తన భవంతిలో ప్రవేశించాడు.

—ఇంకా ఉంది

సెక్సుమీద

చాట్టా ప్రొడక్షన్స్ చిత్రం

వీన్ స్టూడియోలో నిర్మించిన చాట్టా ప్రొడక్షన్స్ వారి 'ఫిరీడైవ' సెట్టు—గంభీరంగా ఉంది.

నిశ్శబ్దంగా ఉంది—కెమెరామందు విం చొన్న నాయకీ నాయకులు రీయల్ యే సన్నివేశానికి సన్నద్ధులవు తున్నారు. 'యస్ రేజీ' అన్నాడు రామారావు, మూడ్ లోకి వెళ్ళా. 'రేజీ' అన్నాడు కెమెరామీదనుంచి కమెంట్స్.

"స్టార్ట్" అని దర్శకుడు మానాపురం అప్పారావు 'ఆనతి' ఇచ్చాడు. కెమెరా తిరిగింది.

"క్లౌన్" క్లౌన్ వెళ్ళిపోయింది.

నాయకీ సుశీల టెన్షన్లారై కనిపించింది. ఆమె ముఖం వెల్లవెల్లతున్నది. కళ్ళవెంజిడి వీళ్ళ బయటకు రాబోతున్నై. ఆ సంగతి గమనించని రఘు— "సుశీ! నువ్వా!నీమిటిది? చేరువలో ఉండి కూడా దాగుడుమూతలెందుకు? ఇది కలమడుపున్నాను" అన్నాడు సంతోషంగా, అశ్రురంగా.

"అలా అనుకోవడమే మంచిది" అన్నది సుశీల— నిశ్శబ్దంగా.

"సుశీ! నీకోసం ఎక్కడెక్కడో వెతికాను. నువ్వు కనబడక, ఎంతగానో ఆవేదనపడ్డాను. ఆయితేనేం— రావలసిన చోటుకే వచ్చావు. కావలసినవారి సన్నిధిలోనే ఉన్నావ్.....ఇక నీ బాధలన్నీ మరిచిపో!" అన్నాడు రఘు.

"మరిచిపోవండి నేను కాదు, మీరే నన్ను మరిచి పోయి!" అన్నది సుశీలపాంగి నోతున్న చురుకైన అవుతుంటూ.

రఘు కేమీ అర్థం కాలేదు. అతను అగమ్యగూఢా మానూ— "సుశీ!" అన్నాడు—దిగ్భ్రాంతుడై.

"క్లౌన్" కెమెరా అగిపోయింది; పొండ్ రికార్డింగూ అగి పోయింది.

"ఓకే" అన్నారు. షేట్ కాగానే సుశీల, రఘు— అంజలిదేవి, రామారావులూ మారిపోయారు. షేట్ బాగా వచ్చిందా అని కనుక్కొన్నారు.

"బావుంది" అన్నాడు దర్శకుడు.

"వేరీ గుడ్"

తర్వాత షేటుకు ఉద్యుక్తులయ్యారు—కెమెరా వారు. అసలు, ఈ కథలో ఏమిటంటే—సుశీలా, రఘు ప్రేమించుకున్నారు. కొవ్వొల్లకు ఇద్దరూ నిద్రపోవసినవచ్చింది. తర్వాత రఘుకు సుశీల కనిపించ లేదు. అతను తన ఊరు వెళ్ళగా—తన ఇంట్లోనే, తన సుశీల సనిమిదిగా ఉండటం చూశాడు! ఇది ఎట్లా జరిగింది? ఆమె సనిమిదిగా ఆ ఇంటికే ఎట్లా వచ్చింది? రఘు ఏం చేస్తాడు? తర్వాత కథ ఎట్లా పొగుతుంది?—వేండితెరపై చూడాలి.

చాట్టా ప్రొడక్షన్స్ వారు పీస్వోల్ నిర్మిస్తున్న ఈ సాంఘిక చిత్రం వాలుగు రీళ్ళ దాటింది. పై బారుకాక, ఈ చిత్రంలో రేంజీ, గుమ్మడి, రాజవారి, కన్నాంబ, గిరిజ, చలం, మార్కటాంకం (గమ్మ), కె. పి. యస్. శర్మ మున్నగువారు నటిస్తున్నారు. ఈ చిత్రరచన: నముద్రాణ (జా); నంగీతం: పెండ్యాల నాగేశ్వరరావు; పాటలు: శ్రీ శ్రీ, కొవరాజు; కథ, దర్శకత్వం: మానాపురం అప్పారావు; వ్యవస్థాపకులు:

జాఫూడి వెంకటేశ్వరరావు

ఆ షేట్ తర్వాత 'రేజీ' చేశారు. ఆరోజు మూటొ గులో = ఇంటి వాళ్ళుపాత్ర కూడా వస్తుంది. ఈ పాత్రను కాకరాల అనే కొత్తనటుడు వటిస్తా వ్వాడు. నాటకరంగంమీద ఇదనికి సుందీపేరుంది. ఇతనుకాక, ఈ చిత్రంలో మరికొంతమంది కొత్త వారు కూడా కనిపిస్తారు. 'స్ట' ★

విశాఖ ప్రొడక్షన్స్ వారి 'మనవ కామరాజు' కథలో నటించిన సుశీల.

చాట్టా ప్రొడక్షన్స్ వారి 'ఫిరీడైవ' రికార్డింగ్ లో 'కొంతాంపు, నాదీశ్రీ, రామాంపు, దివి. ఛాలో: దూప.

తెలుగు పత్రికలన్నిటిలో 'ఆంధ్ర సచిత్ర వార్తపత్రిక' సర్క్యులేషన్ అధికమైనది

సినితారల ఫోటోలు

మా ఆభిమాన సినితారల చిత్రాలను
ఫోటోలు (నటీ, నటులని) ఆంధ్రమైన
పాదాలలో కొద్దు పైజా దజను వెల
రు. 5/- పోస్టేజీ రు. 1/- అదనం.

CINE PHOTO
DISTRIBUTORS

(P.O.) RELANGI (W.G.)

శ్రీ పి తం : 1920 రెడ్డి & కో, (రిజిష్టరు)

గోపాలపురం - తూ. గో. జిల్లా
బొల్లి, మేహపాడ, మేహమచ్చలు
వగైరా సమస్త చక్కవ్యాసలకు
ప్రత్యేక చికిత్స
కాశ్రియ ఆయుర్వేద ఔషధములు
లభించును.
తెల్లగు నలహా ఉచితం.

పాదాలలో ఆనెలు

పాదాలలో ఆనెలు, కండలు పెరిగి, వ్రేళ్ళ పాకుకుపోయి
పాదము నేలపై బెట్ట లేక రాళ్ళ తగిలిన త్రుళ్ళిపడు
వారు పైపూతగా వాడిన వ్రేళ్ళ తోసహా మాయంచేయ
గల నంజీవి. వెల పొన్ను ఖర్చులతో రు. 4-25 న.పై.
కొక్కొక్కము చిత్రపటములు గలది. రు. 1-50
దాంపత్య రహస్యములు ... రు. 3-00
తెలుగు హిందీ స్వయంశిక్ష రు. 4-50
బొమ్మ ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ప్రభ అండ్ కో.

3, మలయ పెరుమాళ్ వీధి, మద్రాసు-1.

ఆదాయము కావాలంటే

ఇంటింటా కుట్టు వని వేర్చి
మా సొమ్ము ఆదా చేయండి.
నేర్చుకొనుటకు ప్రత్యేక
గ్రంథం-ఆంధరు టైలర్స్
రు. 5/- 266 పే. 180
బొమ్మలు, అందమైన పుల్
క్యాలికో టైండు. బెతాయింపు రు. 3-50.
కత్తిరింపులు రు. 1/- రహస్య బోధిని
రు. 0-62. ఈ 4 తెలుగు. ఏ. పి. ఆదనము.
జి. పున్నారావుచౌదరి, మోపర్రు, తెలంగాణ.

చవనామృతము (Elixir-De-Chavana)

ఆంధరూ వాడదగిన టానిక్కు

బాల రక్ష
పిల్లల ఆరోగ్యమునకు.
కోరువారికి సూచీ వ్రత
ములు వంపుదుము.

స్త్రాకిస్తులు కావలెను:
లక్ష్మీనారాయణ కంపెనీ,
కాకినాడ

వి వి ధ వ ట్ట ణ ము ల లో వి స్తా కి స్తు లు

పైదరాబాదు	- శ్రీ డి. జె. ఫర్రే అండ్ కో	బీజవాడ	- శ్రీ చంద్రమూర్తేశ్వర్ & కో
విశాఖపట్నం	- ,, బి. కుచేలరావుగారు	"	- ,, విజయలక్ష్మి ఆయుర్వేదిక్
విజయనగరం	- ,, విజయా మెడికల్ సిండికేట్	"	- ,, స్టోర్సు
శ్రీకాకుళం	- ,, ధన్వంతరి మెడికల్ స్టోర్సు	"	- ,, సూర్యా మెడికల్ స్టోర్సు
అమదావద్	- ,, టి. వెంకటస్వామి సమితి	గుడివాడ	- ,, ప్రభాత్ మెడికల్ స్టోర్సు
శృంగవరపుకోట	- ,, శ్రీనివాస మెడికల్ స్టోర్సు	బందరు	- ,, మారుతి స్టోర్సు, రాజర్పు
సితాపురం	- ,, లక్ష్మీనారాయణ మెడికల్	స్టోర్సు	- ,, నవపేట
తామరలకోట	- ,, కె. వీరభద్రరావు & సమితి	గుంటూరు	- ,, వడ్డే విజన్స్
పెద్దాపురం	- ,, ఈశ్వరదాస్ అండ్ కో	బాపట్ల	- ,, సుధా మెడికల్ స్టోర్సు
రాజమండ్రి	- ,, శ్రీరామా మెడికల్ హోల్	పిడుగురాళ్ళ	- ,, విశ్వనాథ మెడికల్ స్టోర్సు
వింజరము	- ,, శ్రీరామా మెడికల్ హోల్	పామరూరు	- ,, ప్రభాత్ మెడికల్ స్టోర్సు
పామరూరు	- ,, ధన్వంతరి ఆయుర్వేదస్టోర్సు	విడుబ్రోలు	- ,, భవాని మెడికల్ స్టోర్సు
పిల్లూరు	- ,, సాంబశివ మెడికల్ స్టోర్సు	తెనాలి	- ,, సారథి మెడికల్ స్టోర్సు
	(విజన్స్)	రేపల్లె	- ,, కొమ్మూరి నర్మయ్యసమితి
నెల్లూరు	- ,, జి. కామేశ్వరరావుగారు	విష్ణుపేట	- ,, విజయా మెడికల్ స్టోర్సు
		నెల్లూరు	- ,, పి. దొరస్వామి అండ్ సన్

మీరు ఉబసముల్ బాధపడుతూ ఉంటే ఎఫాజోన్ వాడండి

'శయోగి మరియు వంశవంశ రాధులు
జె.ఎల్. మోరెన్, పన అండ్ కో.స్
(ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
కొంబాయి . కంకల్ . మరాఠా . రిల్లె
JHEBY-TEL

కూచిపూడి నాట్యము

15-వ పేజీ తిరువాణ్ణి

కూడా చాలా ప్రసిద్ధి చెందింది.

నాట్యం అనేది జీవరళి, అతి పవిత్రమైంది. నాట్య సమయంలో నర్తకుల శరీరాన్ని దేవతలు ఆశ్రయిస్తారట. కనుకనే నర్తకుల అవయవ నిర్మాణాన్ని కూడా కొన్నే కారులు నిర్దేశించి అర్హతలు విధియించటం జరిగింది. నర్తకి రూపవతి, ప్రసన్న ముఖి, వర్ణస్వనితయు, అతిగా లావు, పాటి, సాదుగా కాకుండా సమదేహయై ఉండాలి. లావైన పెదవులు గల స్త్రీలు నాట్యాని కయోగ్యులట.

మన భారతీయ నృత్య రీతులలో మనోహర మైనది భరతనాట్యం. ఈ నాట్య ప్రదర్శనలో అలరింపు, జలి స్వరము, శబ్దము, వర్ణము, వదము, తిల్లాన అనేవి చాలా ప్రధాన మైనవి. కాని నేటి అభిరుచి మారి, కొస్త్రీయ భరతనాట్యంపై అభి

'శబ్దం' నృత్యంలో ఒకభంగిమ చిలి స్వర్గలలిత లాష తగ్గిపోయి కేవలం జీప్సీ నృత్యాలు, ఎంకి పాటలు మొదలైన వాటినే ఎక్కువగా ప్రదర్శిస్తున్నారు. అలాగే కష్టమైన ఆడుగులు, అభివయ విశేషాలు వదలివేసి ప్రదర్శన లిస్తున్నారు. విభిన్న రుసులతో కూడిన ఈ రోకంలో కొంత మంది ప్రేక్షకులకు అవి ఆనందం కల్గిస్తే కలిగించవచ్చు. కాని కూచిపూడి నాట్య ప్రశస్తి, ఇలాంటి కష్టమైన వాటిని సాధించి ప్రదర్శించటంలోనే ఉంది. అందువల్ల అలరింపు, శబ్దము మున్నగు కొస్త్రీయమైన వాటికే ప్రాధాన్యం ఇస్తూ, నాట్యకౌస్త్ర ప్రాశస్త్యము, ఉన్నత ప్రమాణాలు తగ్గకుండా దేశంలో భరత నాట్యాన్ని విరివిగా ప్రచారం చేయటం కళాభిలాషు లందరి విధిక్తదర్శం.

ఓం శివం.

అంశపత్రికాకవిత

పురాణం మార్కళ కాశరావుగా

'జీవన గంగ'

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రికలో సీరియల్ గా ప్రచురితమయి వలపురు మున్నవలను పొందిన నవల. వెం.రు. 5/-

'మారే మనుష్యులు'

మధ్యతరగతి ఉమ్మడి కుటుంబాల నమస్కరణ కళ్ళకు కట్టినట్టుగా చిత్రించినవల. వెం.రు. 5/- (రెండు పుస్తకములకు ఆర్డరు ఇచ్చు వారికి పోస్టు ఖర్చులు మేమే భరిస్తాము)

ప్రతులకు:

జీవనగంగ ప్రచురణలు
దుర్గాపురం : : విజయవాడ-3.

H. M. V. వారి

"షెర్వా"

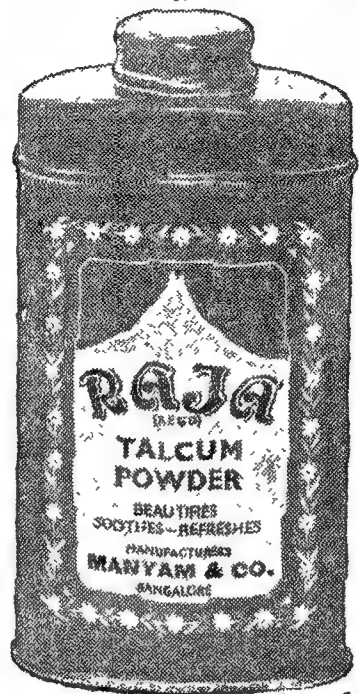
నాణ్యమైన 4 Speed
"రికార్డు ఫ్లేయర్"

AC మరియు బ్యాటరీలలో లభించును
సర. AC రూ. 215/-; బ్యాటరీ రూ. 185
(ఎక్స్ సైజ్, సానిక్ పస్టులు అధికం)
మాకర్ని L. P & E. P. యిండియన్
యింటర్నల్ షిప్ గ్రాంట్ ఫోమరి కారులు
లభించును

మాధవ & కో,
పార్కు-రోడ్ - విజయవాడ. 1

పాదర్శలోకెల్ల మేలైనది

రాజా టాల్క

- బహు ప్రత్యేకమైనది
- మంచి సువాసనగలది
- చాల మృదువైనది

తయారేయవారు:

ప్రఖ్యాత 'రాజా స్నో'

తయారేయవారికి తయారేయబడినది

మణ్డ్యం & కంపెనీ, బెంగుళూరు-20.

(కొంది చోట్ల యందు లభించును:

బెజవాడ బెంకన్న & సన్సు. రాజమండ్రి. • పువ్వాడ పుల్లయ్య & సన్సు, విజయవాడ. • రామా విశ్వనాథన్, నెల్లూరు. • రవి & కంపెనీ, 53, బందరు వీధి, మద్రాసు-1. • సీటి ఎంపొరియం, మాణిక్యమండిర్, కాకినాడ.

నందిస్తూ ఉంటుంటే! ఇక వీరిత ప్రజావాదులు, కార్మిక పీఠాలు, కర్షక భీమలు, ఈ వీరి ప్రజల్ని ఉద్ధరించటానికి బయలుదేరి వాలుగు తాటాకులిచ్చుమధ్య ఓ స్తంభం ప్రతిష్ఠించి, ఓ యూనియన్ పేరుపెట్టి, ఆట్టుమీద ప్రాసీ అతికిస్తారు. ఇది శ్రీరామరక్ష. దీని పీఠం వాళ్లంతా సురక్షితంగా సంచరిస్తూ ఉంటారు. ఈవిధమైన దృశ్యాలు, ఈ వికాల హైదరాబాదులో కొల్లలు కొల్లలుగా కనిపిస్తాయి. ఇవి రాజధాని నగరానికి శోభ నివ్వకపోవటమే కాకుండా చాలా వికృతంగాను, అనవ్యంగానూ కనిపిస్తాయి. అటు ఉన్నవారికీ ఉపయోగం లేదు. కాస్త జల్లు వడి కొద్దిగా గాలి వీచేటప్పటికీ ఎవరిల్ని ఎక్కడుందో వెతుక్కోవాల్సిందే! పిళ్లందరికీ, కాళ్ళతమైన నివాసం కల్పించటానికి ఈ 'వాయుకులు' ఎందుకు అలోచించరో అర్థంకాదు. మునిసిపాలిటీవారు వీటి విషయంలో ఎంతవరకు బాధ్యత తీసుకుంటామనుకుంటున్నారో కూడా అంతకంటే అయోమయం!

నయాపుల్ వంగింది. టాంకెంట్ కంగింది! అంటే ఏం! ముసురుపట్టిన జీవితాల్లో కళ కళలు బయలుదేరినాయి. మొహాలు విప్పారు తున్నాయి. పీరు చుట్టేసిన భవనాల్లోంచి, మెల్ల మెల్లగా ఒక్కొక్కరే బైటకు వస్తున్నారు. పెళ్లన ఎండ కాచింది. ఆనేకంగా ప్రవహిస్తున్న మూసినది తళతళ మెరిసింది. అందరూ నిట్టూర్పులు. ఈ తడిన ముద్దయిన బట్టలు ఎప్పటికీ

రాజధాని కబుర్లు

11-వ పేజీ తిరువాాయి

అరుతాయో యని! ఎండతో వచ్చి నింబడ్డారు! అబ్బ! సూర్యుణ్ణి చూసి ఎన్నాళ్లయిందీ అనుకుంటున్నారు. సూర్యరశ్మిలో అంత వైతన్యం ఉంది. అంత ఆనందం ఉంది. నిరాశ్రయులైన వేలాది ప్రజలకు పునరావాసం కల్పించటానికి చురుకుగా ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి. పాతకాలలు ధర్మకాలలు నిండిపోయినాయి. తాత్కాలికంగా అందరూ జాలపడతారు. చేతనయిన సహాయం చేస్తారు! అయితే ఇది ఒకనాటిలో అయ్యేదికాదు. కాళ్ళత పునరావాసానికి ఏర్పాట్లు జరగాలి. ఎన్నో పురాతన గృహాలు ఈ వారం రోజులబట్టి కానలసి నంత పీరు పీల్చుకుని, భూమిమీదికి ఒరిగినాయి. ఇంకా కొన్ని మీద వడతామని బిరిబిరిస్తున్నాయి. వీటి నమస్సు వరమ్యరించాలని ఉంటుంది. వాన వెలిసింది. వరద తగ్గింది. గతానుభవాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని, ముందు చెయ్యాలిని కార్యక్రమం వట్టి దృష్టిని మరల్చటం ఎంతైనా అవసరం.

ఓ మూల ఏకటాటిగా వర్షం కురుస్తూనే ఉంది. శ్రీ ఆదిరాజువారిమీద ప్రశంసలు కురిపిస్తూనే ఉన్నాయి. శ్రీ ఆదిరాజు వీరభద్రరావు గారు నిరాడంబరాలు, యువకుల్ని ప్రోత్సహించటమనేది ఆయనలో ఉన్న ప్రత్యేకమైన గొప్ప

తల్లిదండ్రుల కొనియాడారు. వారి నిరాడంబరత్వం వారి విగ్రహంతోనే మూర్తిభవించి ఉంది. తెలుగు భాషనికాసానికి, వారు చేసిన ఏళ్లెక్కి కృషికి ఈనాడు ఈ నవ్వానం కావచ్చు. కాని వృద్ధయ తాలిత్వం, నిర్మలమైన మనస్సు, అవ్యాజమైన ప్రేమ, శిష్య వాత్సల్యం మొదలైన వారి వ్యక్తిగత గుణాలకు కూడా ఈ ఘనత చెందుతుం దనుకోవటం మనల్ని మనం గౌరవించుకున్నట్లే అవుతుంది. అంత పెద్ద వర్షంలో కూడా శ్రీ కృష్ణ దేవరాయ ఆంధ్రభాషా నిలయం, జనంతో కిక్కిరిసి పోయిందంటే, ఆయన పట్ల ఉన్న గౌరవాభిమానాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. అనేక సాహిత్య సంస్థలు, అనేకమంది ప్రముఖ వ్యక్తులు పూనుకుని చేసిన ఈ ఘనమైన నవ్వానం చెప్పుకోతగ్గ స్థాయిలోనే జరిగింది. ఎక్కువ ప్రచారం లేకుండానే, నవ్వానంఘంవారు, అయిదువేల నిధిని సేకరించి వారికి నమర్చినటం ఎంతైనా నమ్రు విశంగా ఉంది. ఇంకా నిధిని సేకరించటానికి జరుగుతున్న కృషి కూడా హర్షనీయమే! ప్రభుత్వం మీద ఆధారపడకుండా, స్వయంక్షుషిమీద జరిగే మంచి పనులకు ప్రజల అండదండ యింటాయన టానికి ఇదొక నిదర్శనం. ఆ రోజుల్లో ఓ మహారాజా, కవుల్ని, విద్వాంసుల్ని సత్కరిస్తే, ఈ ప్రజాస్వామ్య యుగంలో, ప్రజలే అలాంటి మని చేయాలి. వారే పూనుకుని తగిన వారికి ఉచిత రీతిన నవ్వానం చెయ్యటం ఆరోగ్యకరమైన సాంప్రదాయం.

ఐ. యల్. యన్.

విషయమును చెప్పుచున్నాను.

"చెప్పుము. చెప్పుము. విందును. విందును. మహారాజా! తాము గూడ వివలయుము.."

కంచుకి మరల ఇట్లు చెప్పెను: తల్లీ! ఆచార్యుని దుఃఖము అతివేలము కాగా, శ్రీకృష్ణదేవుడాయనను సమీపించి "తండ్రీ! ఉపధ్యాయ! ఆచార్య!" అని సంబోధించినాడు. ఆచార్యులు శ్రీ కృష్ణదేవుని కన్నులలో కన్నులుంచి చూచినారు. "నాయనా! నీవు నాకు దిక్కు! నిన్ను చూచికదా సర్వ దుఃఖములను మింగుచున్నాను. ఏమి చేయమందువు! కాళికను విడిచిపోవలయు గదా అని విచారించుచున్నాను" అనివారు. 'ఆచార్య! తాము ఎవ్వరూ! సాక్షాత్ పరబ్రహ్మ మనగా ఉంది తాము. తమయందు లేని తీర్థములు వేరయివున్నా! నేను తమకు శిష్యుడను. చెప్పగలవాడను కాను. క్షే. భ్యము తమతోటి వారికి చెల్లినా! కాళిక ఎక్కలేదు. తాము ఎక్కడ నున్నా అక్కడనే కాళిక. దుఃఖము జడల లక్షణము. సాక్షాత్చైతన్యమైన మీకు దుఃఖము ఏమిటి..." అనినాడు. ఆచార్యులు అంతలో తెప్పరిల్లినారు. శరత్తులో గంగ అంత విశదముగా కుండడు.

ఆంధ్రసాహిత్యచరిత్ర

హరి వంశ ము

13-వ పేజీ తిరువాాయి

అంతగా ఆచార్యుని ముఖము విశదమైనది. వాకు అదే విచిత్రమనిపించినది.

"తరువాత!" అనినది సుదక్షిణ.

"తరువాత ఆచార్యులు ఆచార్యుణి చూచి ఇట్లు లనినారు. ఆచార్యుణి! బయలుదేరుమా! మనము పోవుచున్నాము. శిష్యులను వచ్చుచున్నారు. ఇది యంతయు నేమిటి? ఈ ఆశ్రమములో నీక మనకేమి వని. అన్నియు విచ్చట వదిలివేయే పోవుదుము. జీర్ణవస్త్రమును వదిలి నట్లు వదిలివేయుదుము" అని అచ్చటి విప్రులను క్షత్రియులను, వైశ్యులను, శూద్రులను అందరిని సంబోధించి "మేము ఇక కాళికను వదిలి పోవుచున్నాము. మరల ఎప్పుడో అవిముక్త దర్శనము" అన్నారు.

"కంచుకి! ఆచార్యులు సశిష్యముగా సాదచారులై కాళికను వదలిరా!"

"అంతయు నాకు తెలియదు. నాకు తెలిసినది. ఆచార్యులు బయలుదేరబోవుచుండగా, మాత

లియు, మరికొందరు సూతులును రథములతో వచ్చిరి. మాతలి శ్రీ కృష్ణదేవుని సమీపించి ఏమో విన్నవించుకొనెను. ఆయన "అట్లులనా!" అని మందహాసము చేసెను. నేను చూచుచుండగా భగవంతుడు ఒక్క రథమునకు సారథియై, ఆచార్యుని, ఆచార్యుణిని, మహానందులవారి భార్యను ఆ రథము నెక్కించుకొని బయలుదేరెను. నేను అప్పుడు ఆయనను సమీపించి అడిగితిని! "స్వామి! ఎంతదాక పోవుచున్నారు?" అని. ఆయన నాతో అవిన మాటయేమో తమకు ముందుగానే మనవి చేసుకొని యుంటిని. ఆ రథము బయలుదేరుట చూచి ఇటు వచ్చితిని."

అరుదుగ నీ ముఖంబు కలలందున కాంచి కలకలాపి సుందరతర చంద్రమః కిరణమంధర గంధ కుటీ జలూ కిరీట రుచిరమూర్తి! నీ అడుగుతావుల నెమ్మదిసంచి కొల్ప మందరగిరి ధారణైక ప్రమధమ్మగు మూర్తి నుసాని చేయగన్.

—హారీత శివశర్మ

అతని అర్థంగి. మొనాకో రాజీ జరిగింది.

ఈ దంపతుల తొలి పంట కారొలిన్ లాయి మార్గరెట్ జనవరి 23 వ తేదీ 1957 వ సం.లో జన్మించింది. 'మా తరఫున మీరు కూడా భగవంతునికి ధన్యవాదాల నందించి అనందం వేడుకలూ చేసుకోండి' రైనిర్ తన ప్రజలకు సందేశ మిచ్చాడు. ఈ చిన్న రాజ్యమంతా పెద్దగా వేడుకలు చేసుకున్నారు. యువరాణి జన్మదినోత్సవం అలా వేడుకగా జరిగిన తర్వాత మరుసటి సంవత్సరం 14 వ తేదీనాడు రాజ్యానికి వారసుడు జన్మించాడు.

ఈసారి 101 సార్లు ఫిరంగులు మ్రోగాయి. యువరాజు అల్బర్ట్ అలగ్జాండర్ జన్మించాడు.

నిజంగా మగపిల్లవాడే రాజ్యానికి వారసుడు అవ్వాలి అనే సంప్రదాయం మొనాకోకు లేదు. అల్బర్ట్ పుట్టకపోతే కారొలిన్ కే సింహాసనం దక్కేది అదే పిల్ల రాజ్యానికి వారసురాలు కారాదన్ నియమమే లేదు మొనాకో రాజ్యంలో. రైనిర్ రాజు కూడా ఈ సింహాసనానికి తల్లి తరఫున వారసుడు అయ్యాడు. రైనిర్ తాతగారి నుంచి బ్రాజ్మభారాన్ని పుచ్చుకున్నాడు. రైనిర్ తల్లి నటి వార్లెట్ తన కుమారుని కోసం 1944 సం. జూన్ 1 వ తేదీనాడు సింహాసనాన్ని యిచ్చేసింది.

1949 వరకూ రైనిర్ రాజు తాతగారే రాజ్య భారం వహించారు. 1949 వ సం. లో ఆయన మరణించిన తర్వాత రైనిర్ పట్టాభిషిక్తుడయ్యాడు.

రైనిర్ ఫోటోలో అంత బాగా వడడు. కామిరాసు చూస్తే చాలు ఎక్కడలేని గాంభీర్యము వచ్చేస్తుంది దతని మొహంలో.

మామూలుగా చాలా అందంగా చలాకీగా ఉంటాడు మొనాకో రాజు. మంచి దేహదర్శ్యం, శరీర సౌష్ఠ్యం గల రైనిర్ తన రాణికన్నా కొన్ని పాడుగ్గా అయిదడుగుల తొమ్మిది అంగుళాలు ఉంటాడు. ముస్తా విసిరి సలల్లె సింవత్సరాలా ఫోటో అంటే చాలు ముద్దు మొహం పెట్టేస్తాడు.

రైనిర్ కు చాలా సరదా లున్నాయి. అతనికి చాలా కొస్తాలు తెలుసును. ఇంచుమించు శిల్ప కొస్తం మొదలు ఈత వ్యాయం మొదలైనవంటి వరకూ అతనికి క్లుణ్ణంగా చాలా సంగతులు తెలుసు. ఒక్కోసారి అతని విజ్ఞానానికి ముందు రాణి గేన్ వోటమి సంగీతంలా పిచ్చుంది. జంతుకొస్తం గురించి అతనికి ఎంత విజ్ఞాన మున్నదో మోటార్ కార్ల రేసు గురించి కూడా అంత వివరంగా అత వెలుగును. రాజు ఇంగ్లాండులో విద్యాభ్యాసం చేశాడు. అతను చదువుకున్నది రెండు ఇంగ్లీషు పాఠశాలలు. అప్పుడతను బాక్సింగ్లో చాంపియన్ కూడా.

స్వీట్జర్లాండులో చదువుకున్నప్పుడు రైనిర్ కు గల నటనా వాతవ్యం ప్రతిభ బాగా రాణించాయి. అటు తర్వాత యూనివర్సిటీలో కూడా అతనికి

నేనూ మా రాజుగారూ

9-వ పేజీ తరువాయి

పాటకానుభవం ఉన్నది. పారిస్ కు వెళ్లి మొనాకో రాజు రాణికీయాల కొస్తం కూడా అభ్యసించాడు.

చిన్నప్పటినుంచి చిరునవ్వుతో మరుకుగా మంచి పకడ్బందీగా ఉండే శరీర సౌష్ఠ్యం గల రైనిర్ యిప్పటికీ అలాగే అగుపిస్తాడు. కామిరాసు చూస్తే మాత్రం, ఫోటో తీస్తామంటే మాత్రం అంతే మొహం ముడిచేస్తాడు!

వీరోచితమైన లక్షణాలు, రైల్వే సాహసాలూ

ట ఘరానావ్యక్తి బోనెక్కి-సాక్ష్యమిస్తున్నాడు. ముద్దాయి తరపు న్యాయవాది ప్రశ్నలు వేస్తున్నాడు.

“దొంగతనం ఎన్ని గంటలకు జరిగింది?”

“నే నాలోచించిం దేమంటే” సావం ఆ పెద్దమనిషి మొదలు పెట్టాడు.

ఇంతలో న్యాయవాది అభ్యంతరం చెప్తూ “నీ ఆలోచనతో మాకు నిమిత్తంలేదు!” అని గుడ్లురిమాడు.

“అయితే నా సాక్ష్యం అనవసరమనుకుంటా. నే నేం మీలాంటి న్యాయవాదినికాను ఆలోచించకుండా చెప్పగలటానికి” తఫీమని సమాధానం చెప్పాడా పెద్దమనిషి.

(కమలాదేవి కాలిపట్టు)

గల రైనిర్ స్వచ్ఛందంగా రెండు ప్రపంచ యుద్ధంలో పాల్గొన్నాడు. ప్రెంచి సేనలో ‘గ్రీమాల్టీ’ వెండ్ రెస్టివేల్ గానూ, తర్వాత టెక్నోలోని కార్బంలలోని 36 వ విభాగంలో ‘లయజాన్ ఆఫీసర్’ గాను రైనిర్ పనిచేశాడు. ఔర్లిన్ కై ము మై నప్పుడు ఆ సేనలో అతను ఉన్నాడు. వీరోచితమైన దిరుగు లతనికి లభించాయి కూడా.

ఈ 3 వ రైనిర్ రాజు మాటకు మొనాకోలో తిరుగు లేదు. ఆయన మాట శిలాక్షరమే. ఐరోపా మొత్తంమీద ఇది పూర్తి స్వతంత్ర రాజ్యమని చెప్పింది. ఉదాహరణకు 1959 లో జరిగిన సంఘటనను మనం పరిశీలించవచ్చును.

మొనాకోకు వడ్డెనిమిది మంది నభ్యులు గల జాతీయ శాసన మండలి ఒకటి ఉన్నది. ఈ మండలి అవీడాదితోపింతకూ బడ్జెట్ ను పూర్తి చేసినమర్పించ లేకపోయింది. రైనిర్ కు ఓపిక సజిందింది. ప్రజా శ్రేయస్సు దృష్ట్యా దానిని రద్దు చేసేశాడు. తానే స్వయంగా ఒక జాతీయ సలహా మండలిని నియమించుకుని పరిపాలన కొనసాగిస్తున్నాడు. నాటినుంచి అంతా సజావుగానే పోతున్నది.

వాస్తవానికి మొనాకో లాంటి చిన్న రాజ్యానికి ఇలాంటి పద్ధతి బాగానే నచ్చుతుంది. ప్రజలకు ఆదాయం వస్తు కట్టాలనే కార్యరేషను సన్నులు చెల్లించాలనే బాధ ఉండదు. నేరుగా అస్త్ర సన్ను కూడా వీరికి ఉండదు. పైగా అక్కడ ప్రజలకు నిరుద్యోగ సమస్య లేనేలేదు!

ప్రభుత్వానికి అప్పు లేదు, సైన్యం కోసరం పెద్ద ఖర్చు లేదు. దేశంలో అవినీతి, నేరాలూ కూడా పెద్దగా ఉండవు. ఎక్కువగా విలాస యాత్రీకులవల్ల ఈ రాజ్యానికి ఆదాయం వస్తుంది. అది రాకపోయినా వో ఏడాదిపాటు ఈ ప్రజలు జీవితం హాయిగా గడిచిపోవడానికి చాలా సంత ధనం రాజాగారి ఖజానాలో ఉంటుంది.

సాధారణంగా ‘టూరిస్టులు’ విలాస యాత్రీకులు మిరితంగానే వస్తారు మొనాకోకు.

తన చిన్నతనంలో కూడా గ్రేన్ కెల్లి న్యూజెర్సీలో సంద్రతీరంలో ఆటలాడుకుంటూ వేసం కాలాలు గడిపింది కాని మొనాకో వచ్చిన తర్వాత అత్యంత ఆహ్లాదకరమైన సంద్రతీరం ఆమెకు దక్కింది. ఐరోపాకల్లా మంచి వేసంగి సెలవు ఐన మాంటే కార్లో తీరం ఆమె సొదాలముందే ఉన్నది.

ఈ తావున సీరినందరలు పేరు ప్రఖ్యాతులు, అందవందాలు ఉన్నవారంతా విడిసి ఉంటారు. అడంబరమైన వజ్ర వైభోహార్యాది నగలు ధరించిన నెలతలు, డబ్బా డాబూ ఉన్న పురుషులూ అక్కడ ఖరీదైన అందమైన రెస్సో రెంటోల్స్ నూ, విశ్రాంతి భవనాల్లోనూ విలాసంగా గడుప వస్తారు.

‘మాంటే కార్లో’ లో నైట్ క్లబ్ లకు పెట్టింది పేరు.

“కేసిన” (నాట్సు మందిరం) లో నైతే అన్ని రకాల లాటరీలు, జూదాలు (బహిష్కరణగా జర్మనుతూ ఉంటాయి. ఈ రకరకాల ప్రదర్శనలను, జూదాలను వర్తవక్కించేటందుకు ఈకాసిన్లో 600 మంది సుశిక్షితులైన నిర్వాహకులు ఉంటారు.

ఐతే ఈ జూద మందిరంలోనికి రాజ దంపతులు వెళ్లరు. అంచేతనే ‘కేస్’ కు సీనితారగా వచ్చి నప్పుడు మాత్రం గ్రేన్ డగ్గరలో ఉన్న కొన్ని మంది రాజను చూసిందిగాని మొనాకో సాంప్రదాయం ప్రకారం ఏలికగానిఅతని సతిగాని ఈ వినోదశాలలోనికి అడుగు పెట్టరు. అంతేకాదు. 98 సంవత్సరాల నుంచి ఈ జూదశాలల్లోకి స్థానిక మొనాకో నాసులు ప్రవేశించరాదనే ఆంక్ష ఉన్నది. అదే తొలుత రాజు ఆచరిస్తాడు. ‘యధారాజా తథా ప్రజా’ అని కదా అన్నాడు.

(ఇంకావుంది)

ఆంధ్రన చిత్ర వారపత్రికలో ప్రకటనలు
మీ వ్యాపారాభివృద్ధికి తోడ్పడుతాయి

జిన్నేవారి అసలు
సిల్కుచీరె ధరించి
మీరెంత ఆందంగా కనబడుతున్నారు!

జార్జెట్, షిఫాన్, మెత్తని సిల్కుల్లో కూడా
లభిస్తాయి

బెంగళూరుఉల్లెస్, కాటన్ &
సిల్కు మిల్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్
అగ్రహారం రోడ్డు, బెంగళూరు-2
ఓన్లీ & కంపెనీ (మదరాసు) లిమిటెడ్ వారి వారు

PWT/SM/55-1983

బంగారు పంజరం

8 వ పేజీ తరువాయి

లేదు. కానీ తాగి, మాలి పిలిస్తే ఇలా వచ్చేవాను." ఇద్దరూ సావిత్రిమ్మ దగ్గరకెళ్ళారు. ఆమె జూమూలుగా చల్లరించింది. నిర్మల ఆశ్చర్యపోయింది. ముఖావంగా తనలో సరిగా మాట్లాడకుండా ఉంటుందనుకుంది, కానీ కొడుకు దగ్గరున్నాడని కాబోలు తనలో బాగా మాట్లాడుతోంది. నిర్మల ఏవో ఆలోచిస్తోంది. ఉగరి కొన్నట్లే ఉంది. ఆ విషయం ప్రస్తావనకు వచ్చింది.

వచ్చుడూలేంది ఆవేళ నిర్మల ముందుల్నివను మురిపియింది. సావిత్రిమ్మకు జ్ఞాపకంవచ్చి పంటింటి దగ్గరున్న బీరువా దగ్గరకు మందుకోసం వెళ్ళింది. మందుగ్రాగి, ఆరుబయటికెళ్ళింది. పన్నుజాతి పందిరి వీడలో మంచంమీద నిర్మల నిద్రపోతోంది.

సావిత్రిమ్మకు కోపం జ్వాలలై మండుతోంది. ఇంటికి పెద్దకోడలు తొమ్మిది దాటిందో లేదో వెంటనే పడుకుంది. అంతగా అలసిపోయేటంత చాకిరి ఏం చేస్తోందని?

"వెంకాయమ్మా! అబ్బాయి పిడి" అంది వంటా విడుతో.

"భోంచేసి వెళ్ళిపోయారు. ఏదో పనుండటం. వంట త్వరగా చేయమని కూడ చెప్పలేదు. అన్నం, పప్పుపులుసు, అప్పడాలు పడ్డించారు చిన్నమ్మాయి గారు."

సావిత్రిమ్మకు కోపం తారాభవలా లేచింది. తన కొడుకు అలాటి భోజనం చేయటం ఇదే మొదలు. రెండు కూరలు, చారు, పుల్లటి పచ్చడి, తియ్యటి పెరుగు, ఇన్ని లేదే సరిగా తిననివాడు ఇవ్వక ఉట్టిపడుతుంటే వెళ్ళిఉండాలో.

ఆమె చరచర మాలతి దగ్గరకెళ్ళింది.

మాలతి ముసుగుతెచ్చి పడుకునిఉంది. "మాలతి" అంటూ ప్రక్కలో కూచుంది.

మాలతి ఊరి అంది. అంతే.

"ఏం—అలా ఉన్నావు" అంటూ చెంపను నిమిరింది. వెచ్చగా చెంప తగిలింది. గాభరాగా గొంతు క్రింద చూచింది.

"జ్వరం తగిలిందే తల్లీ" అంది సావిత్రిమ్మ బాధగా.

"జానమ్మా. సూరేలే. అదే పోతుంది."

"నిర్మల వచ్చిందా? డాక్టరుకు కుమారు పెట్టలేదా?"

"ఉదా. (ప్రద్దుట బాగానే ఉంది. ఇప్పుడే పడుకున్నా."

"అయ్యో.....ఇంకా కుమారు చేయాలా? మాలతి! నిర్మలేనేస్తోందో తెలుసా? నిద్రపోతోంది.....నాకు మందియలేదు; నిన్ను చూచుకోలేదు; అన్నయ్యకు సరిగా అన్నం పెట్టలేదు.....అంతే తల్లీ, అసలు రంగు బయట పడ్తోంది. క్రొత్త చీపురు బాగా ఊడు మ్తుండటం. ఏడాదిలోనే ఇంత నిర్లక్ష్యం తల్లీ..... ఏం చేద్దాం....." సావిత్రిమ్మ కన్నీరుతుకుంది.

"అలా ఎందుకనుకుంటావమ్మా. ఈరోజేగా వదిలి మందియలేదు. వెంటనే అంతలా బాధపడకు. పో బాగాలేదని తెలియదు. ఇండాకే నాకు మైమారు

పొకు ఇచ్చి వెళ్ళింది. నువ్వు మరీ కొంచెం తప్పయితే తాడ్డంతం చేస్తాను.....ఉరుకో."

"జాన్నే. మీవదిన్ను వినునను" అంటూ డాక్టరుకు కుమారు పెట్టింది.

ఏ వారావరణం వస్తోందని నిర్మల భయపడిందో, ఆ వారావరణం వచ్చేసింది. భయంతో ఆమె యాంత్రికంగా ఆ ఇంటిల్లో తిరుగుతోంది.

ఆవేళ మధ్యాహ్నం మాలతి పుస్తకం చదువుతూ పడుకునిఉంది. ఆమె పిన్నటికిమల్లే ఉల్లాసంగాలేదు. ఆ పుస్తకం చదువుతూ కన్నీరు కారుస్తోంది. జ్వరం తగ్గింది గానీ నీరసం పోలేదు.

రోజులాగే నిర్మల వచ్చింది. నిర్మల ముఖంలో ఆలసట, ఏదో బాధ ద్యోతకమౌతోంది. మాలతితో మాట్లాడాలన్న ఉత్సాహంతో ఆమె దగ్గర కొచ్చింది. మాలతి దుఃఖిస్తోందన్న భావం కల్గగానే నిర్మల తన ఆలసటను వెల్లడిపాడేసి, ఎంతో ఆత్రంగా వదిలి ప్రక్కలో కూచుంది. నిర్మలను చూచి మామూలుగానే కన్నీరు తుడుచుకుంది.

"వదిలా—ఏడున్ను న్నావే?"

"నన్ను పేరుతోనే పిలవనమ్మాను వదిలా—అలా 'వదిలా' అంటూ పిల్చానంటే మనిద్దరిమధ్యా ఏదో చురుపు చొరబడలేని పాఠ క్రమ్మినలా ఉంటుంది. నాకు అలా నచ్చదు. వదిలా, అడవిడ్డలమధ్యఉండే ఆ పొద్దు ఉండకూడదని నా వాంఛ. పేదపాతుల్లా మనం లేమా?" అంది. ఆమె కంఠం ఇంకా బొంగురుగానే ఉంది.

నిర్మల తిరిగి అదే ప్రశ్నచేసింది. మాలతి తటవటాయించి, వెన్నుదిగా అంది: "ఈ పుస్తకంలో నాలాటి అమ్మాయిని గూర్చి వ్రాసుంది. తండ్రి, తల్లి గతించినవారైనా, ఆ పిల్ల అగచాల్సి చెప్పలేను. ఎందుకో వాపరిస్థితి తగ్గిపోయి రుఃఖంఅగిందికాదు."

నిర్మల కొంతసేపు మౌనంగానేఉంది. తర్వాత అంది, "ఈ పుస్తకం నేను చదువలేదుగానీ, నీ స్థితి కూడ అలాగేతుండని ఎందుకనుకోవాలి? అందరం నంక్షణంగా ఉన్నాము. ఇక కొన్నాళ్ళ తర్వాత నంగిని గూర్చి చింతిస్తున్నావేమో. పేకు ఆర్థికంగా గానీ, ఇతర వ్యక్తులవల్లగానీ, నీ విధమైన కష్టం చాటిల్లడని దృఢంగా చెప్పగలను. అన్నింటికీ ప్రధానం డబ్బు కదా? నీ జీవనోపాధికి తగినంతకంటే ఎక్కువగా ఉంది. పేకు సుఖాంతాలు సర్వదా లభిస్తాయంటాయి. నీ వలా పుధగా దిగులుపడకు" అంది హిదార్పుతున్నట్లు.

మాలతి కళ్ళలో నీళ్ళు సుళ్ళు తిరుగుతున్నాయి. హృదయం ద్రవించిపోయేలా వెక్కి వెక్కి విడ్చింది. నిర్మల, మాలతి భుజం తడుతూ, హిదారుస్తోంది. కొన్ని క్షణాలు గడిచినై. ఆమె హృదయం కొంత వరకు తేలిక పడింది. నిర్మలను చూస్తూ అంది: "నా బాధ అంతవరకేకాదు వదిలా—భగవంతుడు వచ్చిలా కుంటిదానిగా చేయటంతో నా జీవితమంతా అంధకార మయమైంది. నావల్ల ఎవరి కేవిధంగాను నంతువం లేదు. నన్ను చూస్తూంటే అందరూ దిగులుపడతారు. చూస్తున్నావుగా—అమ్మ ఎంతగా కుమిలిపోతోందో. నీ పాపం చేశావోగానీ....." మాలతి దుఃఖాన్ని అవుకోలేక, మళ్ళీ ఏడుస్తోంది.

"వాకంలా అర్థమైంది మాలతి. కానీ పాఠబడు

ద స రా అ భి న ం ద ల తో

తెలంగాణాస్థితి
తెభరణములు
(08666)
బంగారు కవంగి
వయబడిన
మహారథా
నగలు ధరించి
శివడింబిరి
తారదాగోల్లు క్రిమింగి దుర్బు (08666)
విలకిలపూడి సామ ము తిలిపిల్లరి (తండ్రి)

See
Rajahmundry
Visit
Hotel Balraj
First
రాజమండ్రి
మనుషులలాడే స్పెషల్ సలావులు
యెన్నారకూరి కూరలతో భోజనం
మకు తినందాన్ని సమయిస్తే ప్రస్తుతుంది

ఎలెక్ట్రిక్ & రేడియో గైడ్
అభివృద్ధి చేయబడిన క్రొత్త కూర్పు
ఇంటిలోనే ఎలెక్ట్రిక్ ఇంజనీరింగ్ పూర్తి కోర్సు
రేడియో రిపేరింగ్ రేడియోమెకానిసింగ్, ఇండ్ల వైరింగ్
నేర్చుకోండి. ఇంటిలోనే రు. 50 లకు (బ్రాన్సిస్కోర్
రేడియో తయారుచేయటం నేర్చుకోండి. ఎలెక్ట్రిక్ & రేడియో పనులకు ఉత్తమ గైడ్. (900
చిత్రపటములు) ధర రు. 10. వి.సి.సి. చార్జీ రు. 2.
14 భాషల మాస్టర్ :
ఉపాధ్యాయుల సహాయము లేక ఇంటిలోనే ఇంగ్లీష్, జపనీస్, అరబిక్, ఫ్రెంచి, రష్యన్ మొ! భాషలను నేర్చుకోండి. 14 భాషలు ధర రు. 6/- డ్రాయింగ్, పెయింటింగ్ రు 5-50. టైలరింగ్ & కట్టింగ్ రు. 5-50 సెక్స్ అట్టాస్: 325 చిత్రపటములు గల ఆమెరికన్ ప్రచురణ. ధర: రు. 6/- V.P.P. చార్జీ రు. 2/- అదనం.
Tagore Vigyan Mandir (A.10)
Halka No. 13, ALIGARH

స పా ట్ లో షన్

దేహముమీద గోళ్ళుపోవటం, మంటలు, గజ్జీ, తామర మరియు తీట వంటి సామాన్య చర్మ వ్యాధులకు దీనిని ఉండుకు కోరుతారు.

ఇది సత్వరముగా పనిచేస్తుంది. సులభముగా పూయవచ్చు - పూసినవెంటనే ఎండిపోతుంది. మరక ఉండదు - జిడ్డు ఉండదు కయారుచేయవారు సెపాట్ క్రికం, బొంబాయి-2

సి కెంట్లు:

ది ట్రేడ్ ప్రొమోటింగ్ కార్పొరేషన్.

పి. వి. 350, విజయవాడ-2.

అందమైన పాంపూ...
రామణీయమైన కురులు - ఈ రెండూ
మీకు పామాలివ్ లో లభించును!

పామాలివ్ పాంపూ మేధావంతుల కొద్దిని మానవ శరీరమున ప్రత్యేకించిన మిశ్రమము. అందుచేత దానిలో సమృద్ధియగు మెరుగు ఆరోగ్యకరముగు కేరములను పెంపొందించు శక్తి గలది. పామాలివ్ చుండును పోగొట్టి కేరములను కృత్రవరచును. అది మీకు ఆహారకరమును చేకూర్చి, ఆరోగ్యకరముగు కేరముల పెరుగుదలను తోడ్పడును. అరుణిక భారత ప్రేమ తమ శరీరములను మనోహరముగా విగదిగొడుచు వచ్చునలె మృదువుగా మండుచే పామాలివ్ ప్రాముఖ్యత నిత్యము.

(పామాలివ్ యొక్క సమృద్ధియగు నురుగు పొడుగాటి కేరములకు అందము చేకూర్చును)

బంగారు పంజరం

తున్నావు. భగవంతుడు నిన్ను మా ఇంటి పుట్టించి ఉంటే నిజంగా నీ వెంటో పూదయానెదవతో నీవి తాన్ని గడిపేదానివి. పేద ఇంటి పుట్టక, ఈ గొప్పంట బిడ్డవై పుట్టినందుకు భగవంతుని కెంతో అచ్చి ఉన్నావు. తగిన విద్య ఉంది—సేవయేటానికి మేమున్నాము. నిన్ను తన ప్రాణసమానంగా చూచు కునే అన్నయ్యున్నాడు. ఇక నా విషయంలో నీ వెంటి అభిప్రాయాని కొచ్చావో నాకు మాత్రం తెలిదుగానీ, నీవంటే నా కేవిధమైన కోపంగానీ, విమరుకానీ లేదు. ఇంకా చెప్పనా, నీవంటే నాకెంతో ఇష్టం!”

“నా కా విషయం తెలుసు—నీ వలాటి దానవనే నా సుఖంకోసం రుక్మిణి—నిన్ను కొడలిగా చేసుకోవని, అమ్మని, నాన్నని బలవంతం చేసినప్పుడు ఎవ్వరూ కాదనలేకపోయారు. కానీ, వదినా, నా జీవితంలో ఒక్క కాంతిరేఖలేదు. నా పూదయం ఎందుకో కుమిలి పోతోంది.” నిర్మల ఏడుస్తూ మూలినేపు జాలిగా చూచింది. ప్రక్కనున్న క్రెచ్చర్, సన్నగా ఉన్న కాలు అమె పూదయాన్ని కృంగ దీసివై. “మాలతీ! అలా కుమిలిపోతే తాళమేముంది చెప్పు. అత్తయ్య, మామయ్య, మీ అన్నయ్య ఈవిధంగా ఏడుస్తూ నిన్ను చూస్తే ఎంతగా దుఃఖిస్తారో అలోచించు—అయినా నీ పూదయంలో ఇలాంటి వాటికి తావు కల్గింవకు. నేను చెప్పకూడదుగానీ, చెబుతున్నా. మనకి అందు బాటులోలేని ఉన్నత శిఖరాలను గురించి వగటి కలలు కని, కాలం వృధా పర్చుతూ, మనఃక్షోభతో కుమిలి పోతూ, అనంతస్థిలో బాధపడుంటే ఎలా చెప్పు? మంచి తెలివిగలదానివి. మంచి సాహిత్యమభివాన్ని సంపాదించుకున్నదానివి. నిత్య సత్కాలము విస్మరిస్తే, సామాన్య మానవునికి, నీకు భేదమేముంది? ఈ అనంతస్థిని రేపే ఈ ఊహలకి, నీ ఊహనధారో చోటివ్వకుండా అవుచేయగలిగిన మనోనిబ్బరాన్ని సంపాదించుకో!”

మాలతీ గుడ్లపగించి వింటోంది. నిర్మల మూల రోగిని నత్యన్నామె గ్రహించలేకపోలేదు. కానీ, స్వతహాగా ఉన్న, ‘నిరాశ’వల్ల నిర్మల మూలల్ని పొదారణ దృష్టితో చూడలేకపోయింది. మనసులోని వివేకం పని చెయ్యలేదు. స్నేహితురాలి మూలనైనా గౌరవించలేకపోయింది. అమె పూదయాలోపన లుచ్చెత్తున లేస్తున్నాయి.

కొంత సేవటి కామె అంది. “దానదినా.... అనుభవిస్తేగాని తెలియదు.....అ గుండె నిబ్బరమే లేకపోతే ఈపాటికేమయ్యదానన్న.”

నిర్మల చటుక్కున మాలతీ కళ్ళలోకి చూచింది. తను అనలేకున్నా మామూలాడడు. ఈసారి మామూలాడింది. అది కూడ మాలతీపై ఉండే అనురాగం కొద్దీ మామూలాడింది. కానీ, సర్వ సమయంలో మామూలాడలేదు. ఇంతటి వివేకవరి తన్నవార్లం చేసుకుందా? “మా అన్నయ్యతో, నకల భాగాలనుభవించే నీవు నా బాధ సర్వం చేసుకుని చెబుతున్న నంగ తులేనా? నీ కర్తంకాదు. నాలోని దానసలం మీ కే హాని చేయదు. మీరు నిశ్చుంతుగా ఉండండి.....నీవు నా బాధ

వర్ణం చేసుకోలేవు.....నీకు తెలియదు..... పిల్ల....."

నిర్మల "ఒడ్డు మాంటి" అంటూ, రెండు చేతులతో ముఖం గట్టిగా కప్పకుంది. ఉబ్బట్లుంది పోలిమిది కొరిగిపోయింది.

ఇలా జరుగుతున్నప్పుడు కంఠంపై న అనుకోని మాలి 'వదివా, వదివా' అంటూ పిల్చింది. అమ్మ కళ్ళు మైచింది. నిర్మల పువ్వులపై నడిచింది. ముఖంమీద పిళ్ళు జల్లి కాలింగేలెత్ స్వీచ్ మూడుసార్లు వాక్కింది. కొంఠపటికే పంటావిడ, పనినిల్ల వరుగెత్తు కొచ్చారు. అమ్మ చేతులాడటంలేదు. "ఒడ్డు మాంటి" అంటూ అరచింది. తను మాట్లాడడం-అలా కొయ్యబోమ్మలా తనవేపు చూస్తూ, కొన్ని క్షణాల కిలా అరచి పడి పోయింది. ఎందుకో, ఏదోదో ఊహించుకుంటూ అరచింది కాదో.

వదిలె తేరుకోవటం చూస్తూ, మాలిగిట్టునతో పిళ్ళ తట్టుకుని ప్రక్కలో కూచుంది. వనావిడ వెంకాయమ్మ విసుగుతూ కూచుంది. దాక్తురుగార్ని పిలుచుకునిరాను తనివెళ్ళి దొడుతినంది.

మాలి పొద్దయం దడ దడ కొట్టుకుంటోంది. తన మాట రెండువారాల-అ క్షణంలో తనలోంచి అంత కఠినమైన మాట రలా వచ్చాయి. అత్త పనికిల నేనుకుంటూ కప్పిరు కారుపోంది.

నిర్మల తేరుకోంది. మాంటినిట్లో పిళ్ళ బొమ్మంటే వెమ్మడిగా త్రాగుతోంది.....

వెంకాయమ్మ అంటోంది, "ఏమోనమ్మా- నరిగ్గా భోవెయ్యలేదు. ఏదో సున్నా ఉండంటూ ఎంగిలి వడినట్టే పడితేసిపోయారా. బామలుగారు కూడా కంగారుపడ్డారు. బ్రూరేదని తెలికాకనే కాలేజీ వెళ్ళారు. తంపిప్పాగాండంటూ, దగ్గ రుంటాను. ఏదైన వనిపడే మీ గదిలోకి రమ్మని ఇలా వచ్చారు. ఇంతలోకి....." వెంకాయమ్మ ముఖంలో తళుక్కున మెరుపు మెరుపవట్టు అలోచన తట్టింది. ముఖం చేటులంత చేసుకుని అంది. "అయ్యా పిచ్చివాణ్ణి..... మరేం పరచారేమిటోంది.....బాగుంటుంది కానీపటికే. భోవెయ్యలేదంటూ ధ్వనంతా దానిమీదఉండిపోయిందిగానీ, అసలు కంగలే మనసు కొచ్చిందిగాను" అంటూ, నిర్మల అరచేతులను వెమ్మడిగా చాచింది. "ఏమిటోంది" అంది మాలి.

అమ్మ వచ్చి ఉరుకుంది. కాకే కట్టుకున్నవని అమ్మతో చెప్పి మాలి వదిలె ముఖాన్ని కొంగుతో తుడుక్తూ అంది, "వదివా నమ్మి క్షమించవూ. ఏదో ఉద్రేకంతో అణచుకోలే ఏమో అనేకాను. నీ పొద్దయూ పైంత వాపుంచానో, అ క్షణంలో వివేకం వణికింది.....పిచ్చిగా అన్నాను." మాలిని వేడివట్టరు నిర్మల చెక్కిలిపై నిద్రింది. వికాం నయనా లను భారంగా మాలిపై పుతెల్ల చూచింది. అమ్మ కళ్ళు కూడ అతృప్తురితాల్చే కై. "వదిలెవేత కప్పిళ్ళు పెట్టివస్తూ" అనుకుంటూ మాలి ప్రేమగా తుడిచింది. నిర్మల మాట్లాడలేదు. కళ్ళు మూసు కుని మాలి చేతిని గట్టిగా పట్టుకుంది.

దాక్తురు వచ్చింది. మాలిని, నిర్మలను రెండు మూడు ప్రశ్న లేసింది. చిరుగా నవ్వుతూ అంది. "దాగ రెవ్వే తీసుకో నిర్మలా. అప్పుట్లు చిన్నవా డప్పుడే చిలిపిననుల జేస్తూ, ఇంటిల్లిచిది పాడలు

గొట్టివేస్తున్నాడే." మాలిని విన్న ప్రాయ మూస్తోంది. నిర్మల పిళ్ళతో కళ్ళుమూసుకుంది. కబురు విన్న పాపిత్రమ్మ వట్టురాని సంతోషంతో గజగజ వచ్చింది. నిర్మలపై ఈ వాల్గర్ జాలించిఉన్న కోపం ఎంగి పోయింది.

అందరి పొద్దయాల అనందంతో వెళ్ళి పిరి కొయి. పాపిత్రమ్మకంతా అర్థమౌతోంది. పాపం పిచ్చిపిల్ల ఎంతగా బాధపడిందో. తనంతగా తొందర పడిఉండకూడదు. ఏదో మగతగా ఉండబట్టే తన మనుల మర్చిపోయింది. ఈ వాల్గర్ జాల తనంత కోపంగా మాట్లాడింది నిర్మలతో పిస్ చేప్పి ఉండకూడదూ... పిళ్ళు వడిందేమోలే. కోడలి ప్రక్కలో కూర్చుని ప్రేమగా చల్లరించింది పాపిత్రమ్మ.

కబురు విన్న ప్రసాదరావు రెక్కలు కట్టుకుని వాలాడు. ఉగాదికని కూతురిని, అల్లుడిని పిల్ల కుని వెళ్ళాడు.

కమ్మలమ్మ సంతోషం చెప్పనలవికాదు. తన విప్లవాటి ఇల్లు మళ్ళీ మానుంటే నిర్మల పొద్దయం సంతోషంతో నిండిపోయింది. రెండు రోజుల్లో వనంత, అమ్మ భర్త కూడ వచ్చారు.

ఇంటినిండా నందడి. ప్రకాష్ నిరాడంబరత్వాన్ని కూచి, అందరు మెప్పుకున్నారు. నిర్మల ఎప్పు పిళ్ళ అంగారం వేసుకుందోనని, ఇంట్లో ఎంత శిరిదు గత పీరులు కడ్డంకో చూడాలని అమ్మలక్కలు ఉబలాటపడ్డారు. కానీ, నిర్మల మామూలుగా ఉంది. తన సందదను ఇతరులు చూడాలని అమ్మ అనేకాదు. ముఖ్యంగా తనవాళ్ళను గూర్చిన చింత. పెళ్ళికావేసినపెళ్ళెండు తన సీరినందలనుమాస్తే అలాటి గొప్పింటి కోడళ్ళుంటే భాగుంటుందని పగటి కలులు కంటారు. తల్లిదండ్రులు పెద్ద భరిదుగల పీరు తన కివ్వనంది మమ్మంది. నవంత బాధపడదూ? దానికి కూడ ఇవ్వాలి. కొన్ని వగలు మాత్రమే తెచ్చు కుందికానీ పెట్టుకోలేదు. తిరిగి హైదరాబాద్ చేరాకే వాటి ముఖం చూస్తుంది. తల్లిదండ్రుల తృప్తికోసం ఒకరోజు వారికి మాత్రం చూపింది.

అత్తవారింట్లో ఎంత బోగ్బాగాలున్నా, పుట్టింట్లో లభించే కొంత, శిశువు రక్కడ ఉండవు. నిర్మల అంగారు వంతరంలోంచి బయటికొచ్చిన చిలుకలా భావిస్తోంది. అమ్మ పొద్దయం హాయిగా, తేలికగా ఉంది.

వనంత కూడ తల్లి కాకోవోదని తెలికాక, నిర్మల తృప్తిపడింది.

అనేక రాత్రి అందరు పిల్లలు వదుకున్నాక, పెద్దవాళ్ళ మంచాలమీద కూచుని మాట్లాడు కుంటున్నారు. చర్చనియాంకము నవని, కుమమల పెళ్ళి మేయం.

ప్రవాదీగారు చెప్పుకుంటున్నారు. "ఇద్దరినీ రాజమండ్రి. ఒకబ్బాయికి పిళ్ళకరితో పని. మూట ఏళ్ళై చిల్లరోమ్మందట. మంచివాడనే అనుకుంటున్నారంతా....ఇప్పటివరకు. ఇద్దరన్నలు, ఒక విధవ చెల్లి, తల్లి, తండ్రి-అంతా ఉమ్మడిగానే ఉంటున్నారు. వ్యంత ఇల్లుంది. అంటే, అద్దభర్తు లేదను మూట. ఏడాదికి వరిపడే ధావం వస్తుంది.....కానీ ప్రకాష్ అడ్డు తగిలాడు. "అదేమిటండి కానీ"

పిల్లలవివర్ సేన్

బుల్లిబుల్లిలకు గ్రంథాలపాఠశాల
రాజవెడ్డితీరినాడ
శరవధివారి

అసలుబెక్కిమందులు

దివ్యవిజ్ఞాన వివర్ రేడియో సహామిత్రులు
కామరూపం

వికే వికే ట్రాన్సిస్టర్ పాకెట్ రేడియో

ట్రాన్సిస్టర్ రేడియోకంటే విన్నది. అంద మైనది. తేలికైనది. కొలుప్పాకెట్లో ఉంచు కోవచ్చు. (తావన్న న వాడమునిస్తుంది. ప్రపంచ మంతాని ప్రతిస్థి పను సాధికంగా వివ వచ్చు. ఇంట్లో, ప్రయాణం చేయు వప్పుడు, వికేవికోలో

చాల ఉపయోగకరమైనది. ధర రు. 43/50
ఓంక్యురకం వెం. 333 రు. 48/50 పి.పి.సి.
ఛార్జ్ రు. 3/50 అదనం. తోలుకేసు రు. రేడియో లై సెప్పు పేజీ అదనం. అర్జర్లకు వెంటనే స్పయ్యచేయుటకు రు. 10 అద్దమృ గా MOద్యారంపవలెను. ఇంగ్లీషులో వాయండి
Tagore Vignan Mandir (R43)
Phapala, ALIGARH

మంచి పుస్తకాలు

జీవిత రహస్యములు:- వివాదాస్పదమైనవానికి అనేక కామ సూత్రాలు:- రూ. 3-50
యమ దత్తి:- స్త్రీలను గురించి అనేక. కుటుంబ విషయాలు:- రూ. 3-50
సంగ్రాహము:- గర్భనిరోధానికి 50 వనికే సులభ మార్గాలు:- రూ. 3-50

అమృత ద్రవ్యాలు:- వ్యాపారంలో లక్షలు సంపాదించే అనేక కొత్తదారులు. రూ. 3-00
ఉద్యోగదర్శి:- మనదేశంలోని అన్నిరకాల ఉద్యోగాలు, అర్హతలు, పొందే మార్గాలు రూ. 5-00
జీవజ్ఞానము:- శరీరానంతరం జీవత్వము. గుర్తించిన నవీన శాస్త్ర పరిశోధనలు. రూ. 2-50
పోస్టు భద్రులు చిరంత. శ్రీంధి పద్ధతులు బ్రాన్స్ వి. పి. పోస్టుద్యాయ మిషియంటికి సంబంధము

దేశసేవ ప్రచురణలు, పరిశుభ్రం

మంచి రహస్యం

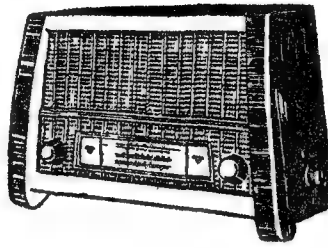
గ్రోరియా ద్రవాన్ని మీ ముఖానికి రుద్ది ఉడివినంతలో అద్భుతమైన కాంతిని మంచి అండాన్ని వెంటనే తెచ్చును ముఖంలో మునిగూర్చు పోగొట్టి దక్కని లేతదనాన్ని తెచ్చును ఎండకువచ్చే నలుపును ముటమలను సత్తుకంగా పోగొట్టును తెల రూ. 1-75. అన్ని ఛాపుల్లో దొరుకును.

JANITA PRODUCTS, ELURU. A.P.

క్రాంత రీసా రేడియో

5, నోవల్ వాల్సులు 3 బ్యాండ్లు ఎ.సి.
అందమైన ఊడన్ కాబినెట్

ధర : రు. 235/-
(ఎక్స్ ప్రెస్ డెలివరీతో సహా)
సీల్డ్ ట్యాప్స్ అదనము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కు డిస్ట్రిబ్యూటర్లు :

ఎస్. ఎస్. రే డి యో & ఎ లె క్త్రి కల్స్

చిక్కడపల్లి - ఫోన్ : 35414 - హైదరాబాద్ A A

పండిత
శ్రీ గోపాలాచార్యులవారి

అరుణ

ప్రేం ఆర్యసాహిత్యం

అయ్యప్పాచార్యులవారి
ప్రసిద్ధి పుస్తకాల
మద్రాసు-17

గులాబీ పూల వర్షం

ఒక హిను గులాబీల మూల కాయల చేయబడిన
మూడు 4000 హినుల గులాబీ పువ్వులు
కావాలి..... కాని మనోల్లాస కరమైన గులాబీ పూల వర్షం వలె
హాయి గొలుపుటకు మీకు కావలసిందల్లా ఒక గోడ్రెజ్
నం. 1. నమ్మ విళ్ల. గులాబీల మనోహరమైన
శమ్మని పరిమళము దివ్యముగా తిరిగి వళ వర్షు కోరి
నమ్మలలో రాజా యనదగు ఈ నమ్మ యందు
యంత్ర మూలమున ఇమడ్చు బడినది.

మూతన పరిశోధనలు, వర్తకులుమ్మ. అదెవరికీ
యంత్రములు మరియు సంవత్సరాల కరబడిగా పొందిన
అధికానుభవమున్ను. ఇతర గోడ్రెజ్ నమ్మలతో పాటు
ఈ మొదటి కూరగాయల మానె టాయిలెట్ నమ్మ యందలి
హిందూదాయంగా పరిశుభ్రపర్చునట్టిన్ని మార్గవకర మైనట్టిన్ని
పదార్థములను ఇంకా ఎక్కువగా వృద్ధిపొందినవేసినవి.

గోడ్రెజ్

నం. 1. టాయిలెట్ నమ్మ
పెద్ద - చిట్ట

అతి ప్రేమ పునది మరియు స్వేచ్ఛ

నమ్మలకు అత్యుత్తమ నామచిహ్నము

అంటున్నాడు. ఇంతవరకు అబ్బాయినిగూర్చి గుర్రే తిపోర్ట్ ఇవ్వరుగా”

“అబ్బాయినిగూర్చి బాగానేఉంది రిపోర్ట్. కానీ, తల్లిఉంది చూకోవూ? అదిద మహాంకారీ, చండ సమరాలని చెబుతున్నారు. ఇద్దరు కోడళ్లు వడ రాని బాధలు వచ్చువ్వారట.....”

“చూస్తూ, చూస్తూ అలాంటి ఇంట్లో.....” నిర్మల అంటుంటే ప్రకాష్ ఆమెని వారిస్తూ అన్నాడు. “అలాంటిఇంట్లో వడి అందర్నీ వడతోయాలి. అంటే ముగ్గుర్నీ వేరు పొమ్మంటే.....దాంతో తని నిర గణ్య పోతుందిగా?”

“కాను నాయనా! అలా అనుకున్నాను. కానీ, అది సామాన్యమైన పనిగాదు. భూమి ముసలాయన స్వర్ణితం. ఇన్సూరేకపోతే మూడి మొనంత భూమి కూడ ఇవ్వదు. అందుకే అందరూ తల్లిదండ్రులను అంటేపెట్టుకున్నారు.”

“వీరితో కలిసుండి కష్టాలనుభవించేకన్నా వేరుగా ఉండటంకదా మనక్కావలసింది?” వనంత అంది.

“కానమ్మా, మన పిల్ల కాపురం వేరుగా ఉండాలి మనకుంటుంది. కానీ, అది జరిగే పనిగాదు. బాళ్ళకేమో బాళ్ళబ్బాయి తమతో ఉండాలనే ఉంటుంది. అందుకే ఈ సంబంధాన్ని ఒడులుకోవటమూ, లేక పిల్లైన మార్గాన్నేవలచేసి పెళ్ళి జేయటమూ? ఇదే గడ్డు సమస్య—వీరైతే పరిష్కరించండి.”

“ఇలా వదులుకుంటే మనకు పరిసరే స్థామతులు గలవారు ఎవరు దొరుకుతారండి? ఏదో ఒకటిచేసి పెళ్ళిజేయాలి గానీ” కమలమ్మ తన బాధను చెల్లడించింది.

“కాను, మీలాటివారు పిల్లలకు పెళ్ళి చేయాలి. అనే ఆలోచనతోనే ఉంటారుగానీ, పెళ్ళివలన జరిగే అనర్థాలను, క్షిప్ర పరిస్థితులను, కష్ట వచ్చే అవకాశాలతో చింతించరు. పిల్ల సుఖపడక కోడలికం దుర్భర

బంగారు పంజరం

మైతే, నెత్తి, వోరూ బాదుకుని మొత్తుకుంటారు. అలాంటి పెళ్ళి జరిగేకంటే, పెళ్ళి చేయకుండా ఉంచటమే నయం.” ప్రకాష్ గబగబ అనేశాడు.

అంతవరకు మౌనం పొందిన వనంత భర్త “నిజమే—అన్నగారి మాట అక్షరాలా నిజం. ఈ సంబంధం వడలుకోవటమే సుందరి.”

“మీ రిద్దరు బాగానే చెబుతున్నారుగానీ, ఆచరణలో పెట్టవలసివస్తే బాధపడేది మేమేను. పెళ్ళి చేయకపోతే దానిగతేంకాను? ఎవరు చూసుకుంటారు? వేరే సంబంధంకోసం చూడాలంటే ఎన్ని చెప్పుల జత లరుగుతాయో—ఆలోచిస్తుంటే ఎంతో భయంగా ఉంటుంది.” ప్రసాదరావుగారు నిష్పృహతో అన్నారు. కొన్ని క్షణాలు మౌనంగా గడిచినై. ప్రకాష్ కు చటుక్కున ఏదో స్ఫురించింది. చిటికెమీ, ఉల్లాసంగా చెబుతున్నాడు.

“మనవార్లద్దరితో గయ్యూరి మరదలెవరు నిర్మలా?”

“ఎందుకూ?.....నళిని గట్టిపిల్ల..... గయ్యూరి అనొచ్చు”

“ఇంకేం. ఈ సంబంధం నళినికి నిశ్చయం చేయండి. తన వోటి దురుసుతనంతో అత్తని బుట్టలో వేసుకుంటుంది. మనకు తెలిదూ? గయ్యూరి అత్తలు, గయ్యూరి కోడళ్ళకు లొంగు తారు. అలా జరక్కపోతే మనం, ఆ ఇద్దరి కోడండ్రుల తల్లిదండ్రులు, ముగ్గురన్నదమ్ములు వేరుబోయేలా ప్రయత్నించాలి. ఒకరుగాదు. ముగ్గురు వియ్యం కులు మీదికల్లే ఏంజేస్తారు? అన్నంతా అనుభవించక చూస్తూ, చూస్తూ వేరే బాళ్ళకు వ్రాయ లేరుగా?”

“ఇంతా ఎందుకండి? అవలా అబ్బాయికి వేరే ఊళ్లో పని చూస్తే?” అందరూ నిర్మలవైపు

సెలవేసేంతో చూడారు. “నిజమే గానీ, నళిని దొరతలు ముఖంకాదు. ప్రయత్నం చేద్దామని.” ప్రకాష్ నిర్మలవైపు చూస్తూ అన్నాడు.

“ఇలాంటి అత్తలనుగూర్చి సంఘం ఏమీ పట్టించుకోదు. బోలెడన్ని సాంఘ సంక్షేమ అధికారస్థుల బిబ్బంది ఉన్నారు. ఎందుకు? అకారణంగా కోడళ్ళను బాధించేవారిని, అత్తలను బాధించేవారిని ఎలాగో శిక్షించాలి” వనంత—భర్త మాటలకు అందరూ నవ్వుతూ, విజమంటే విజమన్నారు.

“మీరింకో సంబంధం దివ్యయం చెప్పండి” కమలమ్మ భర్తకు బాన్సకం చేసింది.

“ఆ అబ్బాయి ప్రస్తుతం ఫోర్మేన్ గా వాగ ర్సు ససాగర్ దగ్గర పనిచేస్తున్నాడు. తల్లి, తండ్రీ ఒక అన్నయ్య, ఇద్దరు చెల్లెండ్రున్నారు. కుటుంబ మంతా రాజమండ్రిలోనే ఉంటుంది. పెద్ద కొడుకు హైస్కూలు మేష్టరు. అడవిల్లలు కాపురాల చేస్తున్నారు.....”

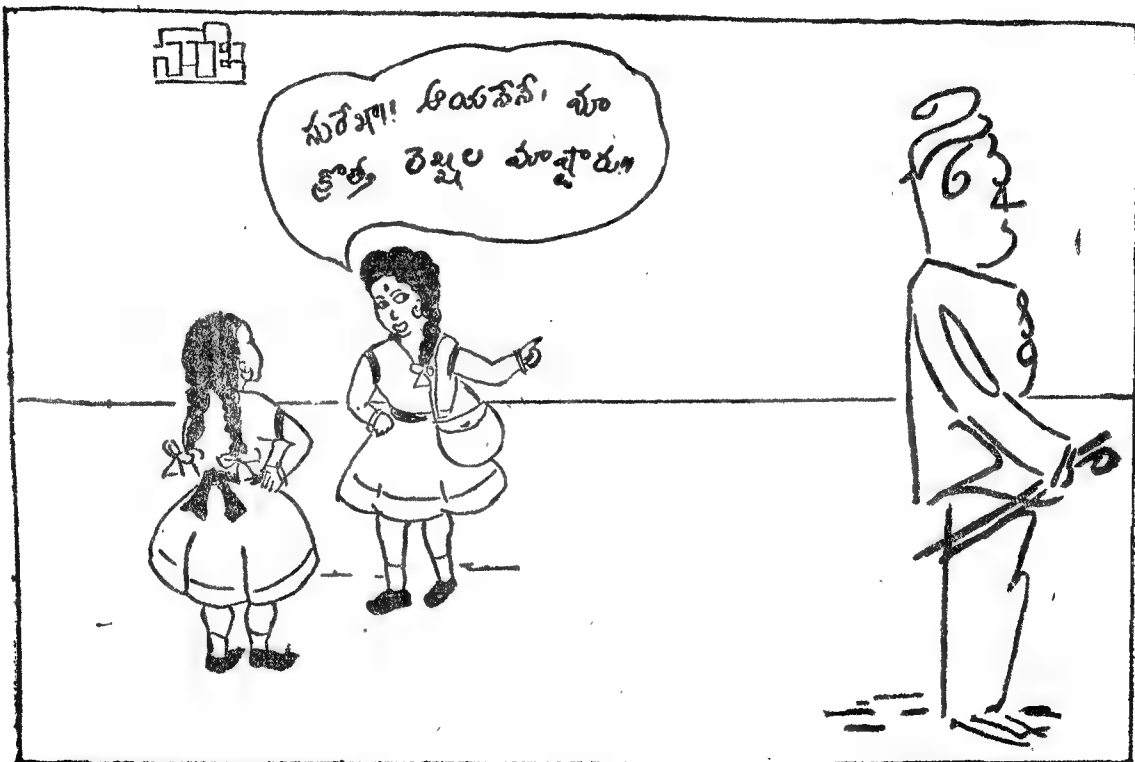
“అబ్బాయిని గూర్చిన రిపోర్ట్?” ప్రకాష్ ప్రశ్నించాడు.

“బాగానేఉంది నాయనా! తెలివితేటలు బుద్ధి మంతుడట. తెలిసినవాళ్ళు చెప్పారు. పెద్ద కొడుకు భార్య పురిటిలో పోయిందట. ఒక కొడుకున్నాడు. చాం మంచి కుటుంబమని చెప్పారు.”

“ఇంకేం. శుభస్య శీఘ్రం అన్నాడు. కానివ్వండి ఈ వేసవిలోనే.” ప్రకాష్ ఆపులిస్తూ చిటికె చేశాడు.

“అయితే నళిని వరుడికి వేరేపని చూచే ప్రయత్నం మనం ముగ్గురం చేయాలి. మీ సాయం వాకెంతై వా అవసరం” ప్రసాదరావుగారు అంటే మిగతా ఇద్దరు వరే అన్నారు.

■ రాత్రి ప్రసాదరావుగారు నలుగురాడవిల్లలకు పెళ్ళి చేసే విశ్చింతగా ఉన్నట్లు కలగవన్నారు కూడా! (నవీం)

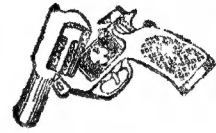

లాభదాయకమైన లఘు పరిశ్రమ ప్రారంభించండి

"అధునాతన కుటీర పరిశ్రమలు" (తెలుగు) పుస్తకంలో లాభదాయకమైన వివిధ పరిశ్రమలు వున్నాయి. ఈ పరిశ్రమలలో వున్న వాగు చక్కటి లాభాలను ఆర్జిస్తున్నాడు. ప్రతి పరిశ్రమను గూర్చి సంక్షిప్తమైన వివరాలు, ముడి పదార్థాల లభింశో తోటలు, ముడి పదార్థాల కొనుగోలుకు, వాయిదాల పద్ధతిన యింతల కొనుగోలుకు ప్రభుత్వం యిచ్చే సహాయం - యిందుగో వున్నాయి. లఘు పరిశ్రమలు ప్రారంభించ దలచుకున్న వ్యక్తుల సమస్యలకు తగిన పరిష్కార మార్గాలు యిందులో వున్నాయి. పుటలు 878, చువ్వా 800 కొమ్మలు, ధర రూ. 13/- తపాలదస్తుము రూ. 1-61. Phone: 229835.

COTTAGE INDUSTRY, (WN-41),
P.B. 1262, Jamuna Road, Delhi - 6.

అమెరికన్ మోడల్ (ఇన్వెన్షన్) అటోమాటిక్ 50 తోటాల పిస్తోల్

50 తోటాలతో మాటిక్ డయల్ గలది. పెద్ద ధ్వనితో కూర మృగములకు

దొంగలకుభయంకరించును. శ్రేణుభయంనుండి తప్పించుకొనుటకు, సినిమా, డామాలకు ఉపయోగకరమైనది. ధర : నెం. 222 రూ. 9/50. నెం. 333 రూ. 12/50. తోలుకేసు రూ. 3/- 100 తోటాలు ఉచితం. అదనపు తోటాలు 100కి రూ. 4/- వి.సి.పి. చార్జీలు రూ. 2 అదనం. ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

KUBER & Co. (PA) P.B.No. 1268 Delhi 6

క్రొమల శరీరమునకు మెరుగు...

మనోరమ్యమైన సువాసన...

పంకజ్

సాండ్ టాయ్లెట్ సోప్

పంకజ్ - పీంకల్ తన మనోరమ్యమైన సువాసనతో మిమ్మరిని ఉల్లాసపరిచి మీ కోమల శరీరమునకు మెరుగునిచ్చుచున్నది.

పంకజ్ సోప్స్ & ఆయిల్ మిల్స్, కొచ్చి.

Our Quality Blends to Satisfy Distinguished people of different tastes.

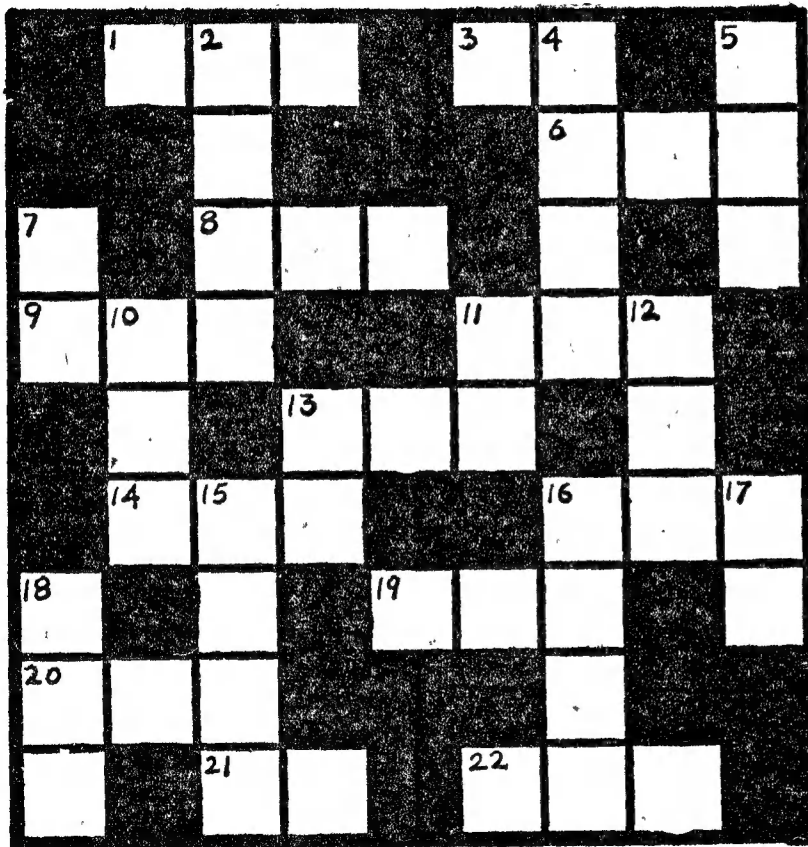
ANDHRA COFFEE INDUSTRY

H.O. BRODIPET-GUNTUR-2

Branches } GUNTUR
2ND LINE, BRODIPET
SATTENAPALLI
MADDOVARI STREET

GUNTUR
BATNAM BAZAAR
NARASAROPET
GANDHI CHOUK, MAIN ROAD

BAPATLA
CAR STREET
HYDERABAD
P.B. 42/13 CHUKKADPALLI/MAIN ROAD

కొత్తనుడికట్టు-9

అడ్డం

1. పిలు.
2. కంటిలోని తెలుపు ఎరుపు?
6. రాతికి మారుపేరు.
8. జంట.
9. జ్యోతి తగిలించేది.
11. ఇరవై అయిదు.
13. ఉష్ణావస్థ.
14. పిరుప్పానికి విప్లవమా?
16. ఏకలి చిందర వందరయితే రాజు వస్తాడు?
19. చిట్టము.
20. క్రమము.
21. అపాయము.
22. వజ్రంలకు ఉండేది ఏమిటి?

నిలువు

2. పిపిలు చేస్తే కంటిలో కంటి.
4. ఇతర అధికారి గౌరవమా?
5. ప్రి.
7. ఎన్క్రూమా దేశం.
10. తండ్రిమీదగా పిలిచేద తరకలుగా ముందరి!
11. పూరి.
12. జరిగి.

13. పిలు పిరే దారి, తూము తగ్గించి చూడండి.
15. ఇది విరమముకొరకే అంటారు!
16. వ్యవసాయదారుల పూజలలో ముఖ్యమయినది.
17. మందూకము.
18. ప్రి, అవు, గంగ, తులసి, పీఠులు!! ★

8-వ కొత్త నుడికట్టుకు జవాబులు.

అడ్డం :

1. వేదిక, 3. మోహరము
5. రయము, 6. తనయ, 7. ఎముక
9. ఆది, 11. మాసికము, 13. మెలకువ,
14. రవ్వ, 15. కచట
17. రేనాడు, 19. ఆవల, 21. పొరచాటు, 22. పుత్తడి.

నిలువు :

1. వేమన, 2. కర, 3. మోము,
4. రత్నము, 6. తలమానిక,
8. కలువరేడు, 10. ఆమె, 12. ముర,
16. చక్కెర, 18. నానుడి,
19. ఆటు, 20. పుల.

ధాత్రిప్రభ ముత్యభస్మ కలిసినది

ఉబ్బనవ్యాధికి, క్షయదగ్గు లకు రామబాణం. క్షయ దగ్గు, శరీర కృశత్వము, వాటిమంచి కర్మైరక్తము వదులుతలి మౌంద్యము, విద్రవబ్బ కుండుట, హరించి శరీరమునకు బలము కలిగించును. 15 దినములకు నరివడు డబ్బి రు.6/- చొప్పు వేరు. చరకాశ్రమం ఫౌర శి (ఫన్:2240 కాల్కా కే. ఫీసు ఎదుట-విజయవాడ-3).

కాలెండరు

వాణ్యమైన ఫోటో ఆఫ్ సెల్ కాలెండరు డిజైన్ కు ముఖ్య శంకషడించండి. కాలెండరు డిజైన్ చొప్పులను కాలెండరు డిజైన్ చొప్పులను ఫ్యాక్చరర్ కు, ప్రింటర్ కు ప్రత్యేక భరలకు ఫస్ట్ యిచ్చేయవలెను. మంచి మోదమున పని చేయవలెను. రైస్ ఏజంటు కొవలెను. వ్రాయండి. AJANTA ARTCALENDAR Mfg. Co. P. B. 255, MADRAS-1. or P. B 962, Calcutta-1.

నైకో

2 దశం వరికోధనా ఫలితం: తత్వ దోషమును నిర్మూలించి శాశ్వతంగా ప్రేలేరియాను-ఉబ్బనమును నివారించును: పదిరోజులకు 1 మోతాదు-40 రోజుల కోర్సు రు. 3-96 న. నె. For Literature Send 25 N.P. Syco Products: BHIMAVARAM W. G. Dt.

RATNAM'S N-OIL

(నైఫాకళమాత్రం) అంగవరములు బలపానరి చెంది, చిన్న కనవో తిరిగి యధాప్రకారం అయి పూర్తి పోఖ్య మనుభవించుటకు 50 సం|| ప్రఖ్యాతి గలది. 1 పీసా రూ. 10 లా ది. పి. 1-4-0 కావలసినవారు ముందుగా 1-4-0 పంపేది. ఇందులో స్పెషల్ రకం అర్థంట్టునుగమనకు రూ. 25-0-0 లా. డాక్టర్. రత్నం నన్ను, (Estd 1904) ములక పేటబ్లింగ్స్, అజంపూరామా ర్థి చి కద్ది, హైదరాబాద్ -24 (ఆంగ్లప్రజ్ఞే)

ప్రతివారం ఆంధ్ర దేశమంతటా లక్షలమంది ఆంధ్ర సచిత్ర
భారవ్రతీకను చదివి ఆనందిస్తూ ఉంటారు. మీ స్థానిక ఏజెంటు
చ్యారా చందాదారులయితే మీ కాపీ మీకు వారం వారం
నిశ్చయంగా చేరగలదు.

శాండల్ వుడ్ ఆయిలు, సౌందర్యపోషకద్రవ్యములతో కూడిన

పరిమళ శాండల్ టూల్కం పౌడరు

- * చర్మలావణ్యమును ఇనుమడింప చేయును.
- * మంచిగంధపు సువాసనలను చెదజల్లును.
- * మృదువైనది : చల్ల దనము నిచ్చునది.

మట్టుపల్లి గోపాలకృష్ణమూర్తి బి. కాం.,
మాన్యఘోష్ఠిరథు : రిప్రజెంటేటివు : గుంటూరు 1.

CUP FULL OF CHEER
P.C.P Coffee
PACKED GRINDER FRESH
NOTED FOR FRESHNESS & AROMA

PLANTERS COFFEE PROPAGANDA
Arundelpet Post, GUNTUR-2.

న్యూ ఢిల్లీ లే ఖ

7-వ పేజీ 6వ వాయి

రెవరో ఈసవి చేయాల్సి ఉంటుంది మరి!
మధుర మంచి మద్రాసుకు విమానంలోనే
వెళ్ళాను. నేను యిటీవల కొంతకాలంపాటు బరోపా,
అమెరికాలో తిరిగి వచ్చాను గనుక జాతీయ
అంతర్జాతీయ నైఋతిక సౌకర్యాలు ఎలా
ఉంటాయో తెలుసుకో గలిగాను. వా అనుభవంనల్ల
తేలిందేమంటే భారత అంతర్జాతీయ విమాన
సంస్థ 'చాలా గొప్ప'దని.

విధేన్యు నుండి ఇస్టాంబుల్ కు విమానంలో
వచ్చేందుకు 45 నిమిషాలు పట్టింది. అప్పుడు
ఈ రెండు నగరాల్లో మధ్య పీరిమియా అనే గ్రీక్
విమానంలో ప్రయాణం చేశాను. ఈ నలభై
అయిదు నిమిషాల కాలంలో మాకు పానీయాలు,
మంచి ఆహారం, వండ్య, ఫలవారాలు ఇచ్చారు. ఇక
మన విమానంలో — విమానంలో ఈగలు ఎక్కువ,
బాతరావీలు మురికి కూపాలు, ఆహారమా—
నోట్స్ పెట్టుకో మిద్దీకారు.

ఢిల్లీ నుంచి విమానం మద్రాసుకు ఉదయం
అరు గంటలకు బయల్దేరుతుంది. అల్పాహారం
ఇచ్చారు. ఆ నరఫరా తీరుచూస్తే తగినన్ని పళ్లెాలు
కూడా లేనేమో అనిపించింది. వా చోటు కాక్ పేట్
దగ్గరుండేమో. 6 గంటలకు ప్రారంభమైన
ఆహారపంపిణీలో వా వంతు వచ్చేసరికి తొమ్మిది
అయింది. అల్పాహారం క్రింద వో మాంసం
ముక్క ఇంకేదో యిచ్చారు.

ఢిల్లీకి తిరుగు ప్రయాణంలో కిటికీ ప్రక్కన
సీటు ఇవ్వమని అడిగాను. మద్రాసు విమానాశ్ర
యంలో కూడా అదే మల్లీ మల్లీ కోరాను.
కొంటురు దగ్గర కూచున్న వో సురానావారు,
"మీరు అలస్యంగా వచ్చినందున అలా కిటికీ
ప్రక్క సీటు దొరక" దని మొహమాటం
లేకుండా చెప్పేకారు. ఇంక విమానంలోకి వెళ్లి
చూశా. ఎవరికీ కేటాయించని సీట్లు ఎంత
లేదన్నా మూడన్నా ఉంటాయి. అందులో ఒకటి
ఢిల్లీదాకా భాళిగానే ఉంది!

ఇది నాకు చాలా బాధ కలిగించింది. తూర్పు,
పశ్చిమ భారత్ లతో పోలిస్తే దక్షిణ భారతంలో
జరుగుతున్న పారిశ్రామికభివృద్ధి చాలా స్వల్పం.
పోనీ విలాస యాత్రల విషయంలో దక్షిణ భార
తాన్ని ఎంతవరకు గుర్తిస్తున్నారనేది చూద్దాం.
మద్రాసులో విలాస యాత్రలకు ఉన్న హోటళ్ళు
అంత ఉత్తమమైనవి కావు. మధురలో అసలు
అలాంటి హోటలేలేదు! రైలు ప్రయాణాలు
అసౌకర్య భూయిష్టాలు, తిండి తలచటానికి
నీళ్లేదు. ఢిల్లీ బొంబాయిల మధ్య బోయింగ్
విమానాలు ప్రవేశపెట్టారు. దక్షిణ భారతాన్ని
కలిపే విమానాలు మాత్రం యధాతథంగా
ఉన్నాయి.

కాల్చినసౌకర్యాలు రావాలంటే దక్షిణ భారతంకు
"ప్రాధేయతా మాత్రంతో" లాభంలేదు. కానీ
నిరంకుశంగా ఉండాలి. ★

మనోహరమైన మిసిమి నిస్తుంది...

దాలీ
మస్ సబ్బు